

**T.C. AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI**

**SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE BİLGİSAYAR DESTEKLİ
EĞİTİMİN AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUSTAFA ŞABAN KESER

DANIŞMAN

Doç. Dr. KENAN ARIBAŞ

OCAK 2012

AKSARAY

Her hakkı saklıdır.

**T.C. AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI**

**SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE BİLGİSAYAR DESTEKLİ
EĞİTİMİN AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUSTAFA ŞABAN KESER

DANIŞMAN

Doç. Dr. KENAN ARIBAŞ

OCAK 2012

AKSARAY

Her hakkı saklıdır.

T.C.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KABUL ve ONAY BELGESİ

Mustafa Şaban KESER'in Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Eğitimin Akademik Başarıya Etkisi başlıklı Lisansüstü tez çalışması, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 31.01.2012 tarih ve 54 sayılı kararı ile oluşturulan aşağıdaki jüri tarafından Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak*Oy belgesi*..... ile kabul edilmiştir.

Danışman : Doç. Dr. Kenan ARIBAŞ (A.Ü.)
1. Jüri : Doç. Dr. Kenan ARIBAŞ (A.Ü.)
2. Jüri : Yrd. Doç Dr. Hatice GEDİK
3. Jüri : Yrd. Doç Dr. Cihat YILDIRIM
4. Jüri :
5. Jüri :

İmza

[Handwritten signatures]

Tezin Savunulduğu Tarih : 13.02.2012

ONAY

Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun *12.03.2012* tarih ve *2012/08-3* sayılı kararı ile *Mustafa Şaban KESER* in Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalında **Yüksek Lisans** derecesi alması onaylanmıştır.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Doç. Dr. Erşan SEVER

[Handwritten signature of Doç. Dr. Erşan SEVER]

ÖNSÖZ

Çok değil 142 yıl önce, eğitimde kullanılması düşünülen yeni bir teknoloji tanıtılırken şu ifadeler kullanılıyordu: “Bu araç, göze ve kulağa seslenir. Bunun için dikkati toplama alışkanlığını doğal yoldan geliştirir. Öğrenci, verilmek isteneni anlamadığı zaman, öğretmene konuyu genişleterek anlatma ve daha anlaşılır hale getirme olanağı yaratabilir.” Sözü edilen araç ne televizyon ne de bilgisayar. Bildiğimiz kara tahtadan başka bir şey değildi.

Dünyamızda meydana gelen hızlı gelişim, teknolojinin eğitimin vazgeçilmez bir parçası olması, bilgisayarların eğitimde kullanılması, Bilgisayar Destekli Eğitimden (BDE) bilgisayarlı eğitime doğru giderken, okullardaki eğitim-öğretimin de bu “Bilgi Çağı’na” ayak uydurması zarurettir.

Sosyal Bilgiler dersi, bireylerin sosyalleşmesi ve kendini tanıması açısından önemli bir ders ise sosyal bilgiler dersinin günümüz teknolojisiyle kendini güncelleyip Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi’yle verilmesi de bir zarurettir.

Bu araştırmada, bilişim teknolojileri sınıfı ile akıllı sınıf (akıllı tahtalı sınıf) bulunan bir okulda, uygun görülen eğitim yazılımları ve online internet desteği ile ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinden 5. Ünite olan “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi kullanılarak işlenmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı’nın Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesiyle tüm okullarda ve tüm sınıflarda akıllı tahta, destek materyal ve e-kitap uygulamasının başlamasıyla birlikte Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi’ne fiilen geçilmiş olurken, yapılan bu araştırma ile varılan sonuçla, Bilgisayar Destekli Eğitimin kullanılmasının ülkemizde yaygınlaştığını görmek ve gelecekte yapılacak araştırmalara yön vermek açısından bu araştırmanın katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Mustafa Şaban KESER

TEŞEKKÜR

Gerek eğitim-öğretim sırasında gerekse yüksek lisans çalıőmalarım boyunca desteğini esirgemeyen, tüm bilimsel etkinliklerimde sahip olduğu geniş vizyonu ile yönlendiren, araőtirmama görüş ve olumlu eleőtirileri ile katkıda bulunan, değerli hocam ve danıőmanın Doç. Dr. Kenan ARIBAŞ'a teşekkür ediyorum.

Yüksek Lisans eğitimim sırasında derslerime giren tecrübelerinden ve engin bilgisinden yararlandığım değerli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Hatice DEMİRKAYA GEDİK, Yrd. Doç. Dr. Adem ÖCAL'a, gerek araőtirma sürecimde gerekse araőtirma sürecimin istatistiksel analizlerinde yardım aldığım değerli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Mustafa KIŐOĐLU ve Araőtirma Görevlisi Tahsin YILDIRIM'a, Türk Dili ve Edebiyat Öğretmeni Muammer DOĞAN'a, bu çalışmayı yürüttüğüm 125. Yıl İlköğretim Okulunun idarecilerine, Sosyal Bilgiler Öğretmeni Mesut ÜNLÜ'ye, yine bu çalıőmamda Deney ve Kontrol Grubu olarak çalışmamıza bilimsel katkı sağlayan 6/A ve 6/B sınıfı öğrencilerine ve velilerine teşekkür ediyorum.

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİMİN AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ

Mustafa Şaban KESER

Aksaray Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İlköğretim Ana Bilim Dalı
Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Kenan ARIBAŞ

Bu tezin temel amacı, İlköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde “Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Eğitimin Akademik Başarıya Etkisi’ni” incelemektir.

Tezimizdeki çalışma grubunu, Aksaray ili Merkez 125. Yıl İlköğretim Okulunun, 2010-2011 eğitim-öğretim bahar yarıyılındaki 6-A ve 6-B sınıflarının 60 öğrencisi oluşturmaktadır. Aksaray İli Merkez 125. Yıl İlköğretim okulunda; Bilgisayar Teknoloji Sınıfı, akıllı tahta, projeksiyon ve diğer bilgisayar ekipmanlarının olmasından dolayı bu okul tercih edilmiş ve çalışma grubuna katılan öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyleri ve karneler notları incelenip grupların denkliliği tespit edilmiştir.

Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen “ön-test – son-test” aracılığıyla toplanmıştır. Hazırlanan başarı testi öğrencilere, deney öncesi ve sonrası “ön-test – son-test” olarak uygulanmış ve elde edilen veriler SPSS 20.0 (Statistical Packages for the Social Sciences - Sosyal Bilimler için istatistik paketi) programında t-testi ile sınılanmış, .000 düzeyinde anlamlılığı test edilmiştir.

Öğrencilerin, Sosyal Bilgiler dersinde Bilgisayar Destekli Eğitimle işlenen ünite ile geleneksel öğretim yöntemleriyle işlenen ünite arasındaki farklılıkları ve akademik başarıları tespit edilmiştir. “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi kapsamında yapılan ön-test – son-test sonucunda, Bilgisayar Destekli Eğitimin öğrenmede kalıcılık sağladığı ve öğrencinin akademik başarısını arttırdığı tespit edilmiştir.

2012, 117 Sayfa

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar Destekli Eğitim(BDE), Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi...

Bilim Kodu: SBE

ABSTRACT

Master Thesis

THE EFFECT OF THE COMPUTER-AIDED EDUCATION ON ACADEMIC SUCCESS IN SOCIAL SCIENCE LESSONS

Mustafa Şaban KESER

Aksaray University
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
Department of Primary School Education
Department of Social Studies Education

Councillor: Assoc. Prof. Dr. Kenan ARIBAŞ

The main objective of this thesis is to survey the effect of computer-aided education on the academic success in the unit of “Our Country and The World” in the 6th grade social sciences classes in primary school level.

Study group of the thesis is consisted of 60 students in 6-A and 6-B classes in the second term of 2010-2011 academic year in 125. Yıl Primary School in the Province of Aksaray. This school is preferred for the reason that smart boards, projection devices and computer equipments are available in this school. Also, socio-economic levels and the school marks of the students in the study group have been examined in order to determine the equivalence of the groups.

The research data has been collected by “pre-test and post-test” which were developed by the researcher. The success tests have been applied to the students before the test and after the test as “pre-test and post-test”. The data has been measured by t-test in SPSS 20.0 (Statistical Packages for the Social Sciences Programme), and the meaningfulness has been tested at the .000 level.

The differences between computer-aided education of a unit in social sciences class and traditional training methods of this unit and academic successes of the students have been determined. As the result of pre-test and post-test in “Our Country and The World” unit, the computer-aided education helps lastingness of learning and increase the academic success of the students.

2012, 117 pages

Key Words: Computer-Aided Education (CAE), Computer-Aided Training (CAT), Social Sciences, Education and Training Technology, Training Technology, Project of “Movement of Increasing Opportunities and Improvement of Technology” (FATİH).

Science Code: SBE

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1	Eğitimde Kullanılan Teknolojik Araçlar	27
Şekil 2.2	Eğitimde FATİH Projesi'nin Uygulanması	31
Şekil 2.3	Okullarda Teknoloji Destekli Eğitimde Projeksiyon Kullanımı.....	33
Şekil 2.4	FATİH Projesi Etkileşimli Akıllı Tahta Örneği	34
Şekil 2.5	Bilgisayar Teknolojisi'nin Eğitime Entegrasyon Aşamaları	35
Şekil 3.1	Google Haritalar (Google Maps)	64
Şekil 4.1	Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Grafiği.....	67
Şekil 4.2	Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin ön-test Grafiği.....	68
Şekil 4.3	Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin son-test Grafiği	70
Şekil 4.4	Kontrol Grubu Öğrencilerinin ön-test ve son-test Grafiği.....	71
Şekil 4.5	Deney Grubu Öğrencilerinin ön-test ve son-test Grafiği.....	72
Şekil 5.1	Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin ön-test ile son-test Grafiği	74

TABLolar/ÇİZELGELER DİZİNİ

Tablo 2.1	Sosyal Bilgiler Programında Verilen Beceriler	15
Tablo 2.2	Sosyal Bilgiler Programında Verilen Değerler	15
Tablo 2.3	Çoklu Zekâ Türlerine Göre Öğretim Metot ve Teknikleri	17
Tablo 2.4	Bilgisayar Teknoloji Sınıflarının Entegrasyonu	35
Tablo 3.1	Çalışmanın Deneysel Deseni	58
Tablo 4.1	Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyet Dağılımı.....	67
Tablo 4.2	Deney ve Kontrol Gruplarının Deneysel İşlem Öncesi ön-test Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-testi Sonuçları	68
Tablo 4.3	Deney ve Kontrol Gruplarının Başarı Testi son-test Verilerine İlişkin t-testi Sonuçları.....	69
Tablo 4.4	Kontrol Grubu ön-test ile son-test Verilerine İlişkin t-testi Sonuçları	70
Tablo 4.5	Deney Grubu ön-test ile son-testi Verilerine ilişkin t-testi Sonuçları.....	72

SİMGELER DİZİNİ

N	Kişi Sayısı
\bar{x}	Aritmetik Ortalama
S	Standart Sapma
p	Anlamlılık değeri

KISALTMALAR DİZİNİ

3D	3 dimension
akt.	Aktaran
BDE	Bilgisayar Destekli Eğitim
BDE	Bilgisayara Dayalı Eğitim
BDÖ	Bilgisayar Destekli Öğretim
BDÖ	Bilgisayar Destekli Öğrenme
BÖU	Bilgisayarların Öğretsel Uygulamaları
BT	Bilgisayar Teknolojisi
diğ.	Diğer
DVD	Digital Video Disk
EĞİTEK	Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
FATİH	Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
HDTV	High Definition Television
IBM	International Business Machines
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
KR-21	Kuder-Richardson Formülü
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
Ort	Ortalama
PASW	Predictive Analytics SoftWare
PPT	Power Point Template
SPSS	Statistical Packages for the Social Sciences
TDK	Türk Dil Kurumu
URL	Uniform Resource Locator
VCD	Video Compact Disc
www	World Wide Web

İÇİNDEKİLER	Sayfa No
ÖNSÖZ	i
TEŞEKKÜR	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ	v
TABLolar DİZİNİ	vi
SİMGELER DİZİNİ	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	viii

I. BÖLÜM

GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi.....	3
1.2. Araştırmanın Alt Problemleri	3
1.3. Araştırmanın Amacı.....	4
1.4. Araştırmanın Önemi.....	4
1.5. Araştırmanın Sayıltıları.....	5
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.7. Tanımlar	6

II. BÖLÜM

LİTERATÜR	8
2.1. Eğitim.....	8
2.2. Yapılandırmacılık ve Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı	10
2.3.1 Geleneksel Öğrenme ve Yapılandırmacı Öğrenme Kuramı.....	14
2.3.2. Sosyal Bilgiler Derslerinde Yapılandırmacılık.....	14
2.4. Çoklu Zekâ Kuramı.....	16
2.5 Öğrenme.....	18

2.6	Teknoloji.....	20
2.6.1	Eğitim Teknolojisi	21
2.6.2	Eğitim Teknolojisini Oluşturan Ögeler	22
2.6.3	Eğitim Teknolojisinin Faydaları.....	24
2.6.4	Eğitim Teknolojisinde Kullanılan Araçlar	26
2.6.5	Eğitim Teknolojisinin Amaçları	27
2.7	Türkiye’de Eğitim Teknolojisi Kavramı.....	28
2.8	FATİH Projesinin Tanımı	32
2.8.1	FATİH Projesinin Amacı	33
2.8.2	FATİH Projesi Kapsamındaki Donanımlar	33
2.9	Bilgisayar Teknolojisinin Entegrasyonu.....	34
2.10	Bilgisayar Destekli Eğitim.....	35
2.10.1	Bilgisayar Destekli Eğitiminin Yararları.....	39
2.10.2	Bilgisayar Destekli Eğitimin Öğretmen ve Öğrenci Rollerine Etkisi.....	41
2.10.3	Bilgisayar Destekli Sosyal Bilgiler Öğretimi	42
2.10.4	Bilgisayar Destekli Eğitimin, Sosyal Bilgiler Eğitim ve Öğretimdeki Yeri... 43	
2.10.5	BDE’nin Tarihçesi, Gelişimi ve Bilgisayarın Eğitim Alanında Kullanılması 45	
2.10.6	BDE’de Kullanılan Yaygın Formatlar.....	46
2.11.	BDE ile İlgili Dünya da Yapılan Araştırmalar	47
2.12.	İlgili Yayın ve Araştırmalar	50

III. BÖLÜM

YÖNTEM	56
3.1. Araştırmanın Modeli.....	56
3.2. Araştırmanın Evreni.....	57
3.3. Araştırmanın Örnekleme	57
3.4. Araştırmanın Deneysel Deseni	57
3.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	58

3.6. İşlem Basamakları.....	58
3.7. Veri Toplama Araçları	60
3.7.1. Başarı testi (ön-test - son-test).....	60
3.8. Araştırma Süreci ve Uygulama.....	61
3.9. Verilerin Analizi ve Kullanılan İstatistiksel İşlemler	65
3.9.1. T-Testi	65
3.9.2. İlişkisiz (Bağımsız) Örneklem t–testi (independent sample t-test)	66
3.9.3. İlişkili (Eşleştirilmiş) Örneklem t–testi (paired sample t-test)	66

IV. BÖLÜM

BULGULAR ve YORUMLAR	67
4.1. Öğrencilerin Kişisel Bilgileri ile İlgili Bulgular	67
4.2. Deney Grubu ile Kontrol Grubu ön-test Sonuçlarına Ait Bulgular	68
4.3. Deney Grubu ile Kontrol Grubu son-test Sonuçlarına Ait Bulgular.....	69
4.4. Kontrol Grubu ön-test ile son-test Sonuçlarına Ait Bulgular	70
4.5. Deney Grubu Ön-test ile son-test Sonuçlarına Ait Bulgular	71

V. BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ.....	73
5.1. Sonuçlar.....	73
5.2. Öneriler.....	75

KAYNAKÇA	79
-----------------------	-----------

EKLER.....	87
-------------------	-----------

EK 1: Başarı Testi	88
--------------------------	----

EK 2: Deney Grubunun ön-test ve son-test Sonuçları	91
--	----

EK 3: Kontrol Grubunun ön-test ve son-test Sonuçları	92
--	----

EK 4: Kullanılan Sunumun Ekran Tasarım Örnekleri	93
--	----

EK 5: İzin Belgeleri	96
EK 6: Deney Grubu Ders Etkinlikleri	99

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnsanlar var olduğu andan itibaren diğer canlılardan farklı olarak bilgi üretmiş, bilgiyi kullanmış, bunu ait olduğu toplumun diğer bireyleriyle paylaşmış ve çeşitli yollarla bu bilgileri kendilerinden sonraki kuşaklara aktarabilmiştir. Bilginin dağıtımı ve kendisinden sonraki kuşaklara aktarımında geçmişten günümüze çok değişik araçlar ve yöntemler kullanılmıştır. Bilginin aktarılması, geçmişte uzun yıllar sözel olarak bir sonraki kuşağa transferi olarak gerçekleşirken, nüfusun artması ve toplum yapısının karmaşıklaşması nedenleriyle yazılı aktarıma dönüşmüştür (Aksoy, 2011).

Toplumlar, sosyalleşme ve teknik gelişmedeki önemini kavrayınca, okulların açılması başlar (Baytekin, 2004). Yazının oluşumundan önce de iletişim ve öğretim için mağara resimleri biçiminde, çağın gereği teknolojilerle taşlarla yapılmış resimler bulunur. Bunlar o çağın eğitim teknolojisinin ilk ürünleridir. Yaşlı nesiller resimlerle kültürel etkinlikleri genç nesillere aktarmaktadır (Baytekin, 2004).

Yazılı tarih son elli yılda, tarihte hiç görülmediği şekilde hızlı bir değişim yaşamıştır. Haliyle bu süreç, insanoğlunda asırlardır biriken bilgi ve tecrübe, teknolojiyle birleşince milenyum çağında binlerce teknolojik eşyayı insanlığın hizmetine sunmuştur.

Bilimsel ve teknolojik alanlardaki bu gelişmeler ve hızlı değişimler günümüz çağını ve yeni uygarlığı adlandırırken, Öğüt (2007), “Çağdaş uygarlığın ulaştığı düzeyi tanımlama üzerinde henüz tam bir görüş birliğine varılmış değilse de, yeni uygarlığı adlandırmak amacıyla “Teknokratik Çağ” (Technocratic Age), “Nükleer Çağ” (Nuclear Age), “Bilgi Çağı, İletişim Çağı ve Elektronik Çağ” dan söz edilmektedir”.

Öğüt’e (2007) göre “Bilgi Çağı, bilginin temel kaynak olduğu, bilgi üretimi ve iletiminin yaygınlaştığı, bilgi çalışanlarının çoğunlukta olduğu sürekli öğrenme ve bilgilenmenin kaçınılmaz hale geldiği yeni toplumsal ve ekonomik dönemi temsil etmektedir. Bilgi çağına geçiş süreci ile birlikte, hız kazanarak baş döndürücü bir nitelik arz eden teknolojik değişim kaynaklı, toplumsal, ekonomik, siyasal ve kültürel gelişim gözlenmektedir. Bilgi çağının öngördüğü toplumsal ve ekonomik yapının içinde biçimlenen dijital dünyayı algılayabilmek için öncelikle gerek kurumsal, gerekse

bireysel düzeyde stratejik öneme sahip bir kaynak olarak kabul edilen bilginin, bilginin değerinin ve niteliklerinin kavranması gerekmektedir.

Günümüz çağının “Bilgisayar Çağı” olmasında, bilim ve teknolojinin bu seviyelere gelmesinde, her türlü beceri, tutum, davranış ve bilginin nesiller boyunca aktarılmasında eğitimin payı çok büyüktür.

Bir zamanlar külle ya da kille yıkanan çamaşırlar artık Merdaneliden tam otomatik çamaşır makinelerine, tel dolaplardan buzdolaplarına ve derin donduruculara, kervanlardan otobüslere, hızlı trenlere ve uçaklara, kuzineli sobadan mikrodalga fırınlara, ateşle haberleşmelerden manyetolu telefona, hatta dijital telefona ve hatta araç telefonundan cep telefonlarına, lambalı radyolardan dijital radyolara, siyah-beyaz TV’den plazma televizyonlara, High Definition Television - Yüksek çözünürlüklü dijital televizyonlara (HDTV). Uydular, fiber optik kablolar ve “Bilgi Çağı”na asıl lokomotif bilgisayar ile internet, “www” - Word Wide Web - dünyayı birbirine bağlayan ağlar ve devasa elektronik kütüphanelerdir.

Çağımızın en önemli buluşu hiç şüphe yok ki bilgisayar teknolojisidir. Araştırma, geliştirme, haberleşme gibi konular, yeni yöntemlerle köklü değişmelere uğramıştır. Çağımız bilgisayarla sürat çağı olmuş, bilgi toplumuna geçiş hızlanmıştır. Bilgisayarın kullanılmadığı ortam neredeyse çağ dışı diye nitelendirilmektedir. Çalışma hızı, kullanım kolaylığı, bellek gücü, internet ile bilgi kaynaklarına kolayca ulaşabilmesi, görüntünün ve sesin aynı anda olması, yazılım sektörünün gelişmesiyle kullanılan kaynakların gittikçe çoğalması ve çeşitlenmesi gibi olumlu yönleri bilgisayarın günümüzdeki yerini almasını sağlamıştır (Sancak, 2003).

Yeni hedefler; eğitimin amacına, öğrenmenin doğasına, bilimsel bilginin değerine, okulların yapı ve işleyişine ilişkin yeni paradigmaların doğmasını sağlamıştır. Bilgi toplumunda egemen olan “üretim paradigması” bilgi tabanını değiştirdiği gibi eğitilmiş insanın tanımını ve öğrenme-öğretmeye ilişkin yaklaşımları da değiştirmiştir. Bilginin doğasına ilişkin yeni kabullenmeler, eğitim programlarında köklü değişiklikleri zorunlu kılmaktadır. Bilginin eğitimde kullanımına ilişkin olarak; geleneksel anlayışa karşı geliştirilen yeni anlayışın odak noktası öğrencidir. Yeni paradigma, bilimsel bilginin geçici olduğunu savunur. Bilginin keşfinin değil, yorumlanmasının önemli olduğu üzerine kabullenmeler, eğitimde ezberin içini boşaltıp, anlamsız bir hale getirmiştir

(Özden, 2002). Eğitimde Teknoloji Kullanımı, E-Dönüşüm Türkiye kapsamında üretilen ve ülkemizin bilgi toplumu olma sürecindeki eylemleri tanımlayan, bilgi toplumu stratejisi belgesi, kalkınma planları, Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) stratejik planı ve Bilgisayar Teknolojisi (BT) politika raporunda yer alan hedefler doğrultusunda 2010 yılında başlayıp 2013 yılı sonunda bitirilmesi planlanan Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi'ni uygulanmaya başlanmıştır.

Görüldüğü gibi Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE), eğitim – öğretimin merkezinde yerini almış ve hayatımızın her alanında; hastaneden postaneye, kalp pilinden okul ziline kadar, insanlığın günlük yaşamında vazgeçilmezi bilgisayarlar olmuş ve her yeni günde yeni bir ürünle hayatımıza girmeye devam etmektedir. Eğitimde fırsat eşitsizliğine, kalabalık sınıflarda eğitim vb. sorunlara ekonomik ve pratik çözüm için derslerin BDE yöntemiyle verilmesi bu sorunları ortadan kaldıracaktır.

1.1. Araştırmanın Problemi

Bilgisayar Destekli Eğitimin 6. sınıf Sosyal Bilgiler Dersi öğrencilerinin akademik başarılarına etkisi nasıldır?

1.2. Araştırmanın Alt Problemleri

1. Bilgisayar Destekli Eğitim yapılan bir sınıf ile klasik eğitim yapılan bir sınıfta “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi müfredatında öğrencilere uygulanan **“Başarı Testi” ön-testleri arasında** anlamlı farklılıklar var mıdır?
2. Bilgisayar Destekli Eğitim yapılan bir sınıf ile klasik eğitim yapılan bir sınıfta “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi müfredatında öğrencilere uygulanan **“Başarı Testi” son-testleri arasında** anlamlı farklılıklar var mıdır?
3. Deney Grubunun (BDE yöntemi) ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Kontrol Grubunun (Geleneksel yöntem) ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile hedeflenen amaç; “İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Eğitimin Akademik Başarıya Etkisi”nin olup olmadığını ortaya koymak, Bilgisayar Destekli Eğitim ile geleneksel yani klasik eğitimin öğrenci başarılarına etkisi araştırıldığında öğrenci başarıları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını gözlemlemek ve Bilgisayar Destekli Eğitimin geleneksel yöntemle karşılaştırmasını belirlemek ve ortaya çıkan sorunlara çözüm önerileri sunmaktır. İnsanoğlunun geldiği şu noktada, bir yandan göz kamaştırıcı ve hızla değişen ve dönüşen teknoloji, öte yandan geleneksel eğitim sistemi. Okullarımızda öğrenme-öğretme ortamlarını etkili hale getirmek ve öğrenciler üzerindeki uyarıcı çeşitliliğini artırarak, öğrencilerin derse uyarıcı zenginliği ile katılmalarını sağlamak amacıyla şu sorulara cevap aranacaktır:

- i. Bilgisayar Destekli Eğitimin Sosyal Bilgiler dersinde 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi öğrencilerinin akademik başarıları arasında anlamlı bir katkısı var mıdır?
- ii. Bilgisayar Destekli Eğitim ile geleneksel eğitimin akademik başarıya etkisi arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; ilköğretim okullarında Sosyal Bilgiler dersinin yanında diğer derslerde Bilgisayar Destekli Eğitimin kullanımına dikkat çekilebilmesi ve akademik başarıya etki eden ve geleneksel öğretim tekniklerinin yanında BDE, öğretim, yöntem ve teknikleriyle ne kadar farklılıkları, eğitim-öğretimde bilgisayar teknolojinin kullanımına dikkat çekilebilmesi, BDE amaçlı yazılımların araştırmanın bulgularından yola çıkarak eğitim yazılımların programlarına ve BDE ile ilgili yapılacak olan çalışmalara kaynak olmasından dolayı önem teşkil etmektedir.

Bilgisayar Destekli Eğitim Yönteminin Sosyal Bilgiler dersinde uygulamasıyla yapılacak bir alan araştırması, öğretmenlere, yöneticilere ve hizmet içi eğitim planlamalarında planlayıcılara yol gösterecektir.

Bu araştırmanın yapıldığı yerde; UBAK proje kapsamında kurulan 20+1 bilgisayardan

oluşan BT Sınıfı ile FATİH Projesi kapsamında kullanılan akıllı sınıf (akıllı tahta, projeksiyon ve öğretmen bilgisayarı) modelinde bir sınıfın hazır olması araştırmanın etkililiğinde anlam ifade etmektedir.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

Bu araştırmada aşağıdaki sayıtlardan hareket edilmiştir.

- i. Araştırma için seçilen örneklem, evreni temsil edecek niteliktedir.
- ii. Araştırmaya katılan öğrencilerin ölçme aracına doğru cevap verdikleri,
- iii. Araştırma örnekleminde öğrencilerin tutum ölçeğine doğru cevap verdikleri,
- iv. Uygulama sırasında kullanılan ölçme araçları konusunda başvurulmuş uzman kanıları yeterlidir.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. Araştırmanın evreni, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Aksaray İli Merkez ilçesinde bulunan 125. Yıl ilköğretim Okulu ilköğretim 6. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
2. Araştırmanın örneklemi; 2010 – 2011 eğitim-öğretim bahar yarıyılında Aksaray ili Merkez ilçesinde bulunan 125. Yıl ilköğretim Okulu II. Kademe 6-A ve 6-B sınıflarından oluşan toplam 60 öğrenci ile sınırlıdır.
3. Milli Eğitim Bakanlığı Sosyal Bilgiler 6. sınıf programı 5. ünite, “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi ile sınırlıdır.
4. Araştırma, ünite dâhilindeki kazanımlarla ilgili programların izlenmesine ayrılan dört haftalık bir uygulamayı içeren süre ile sınırlıdır.

5. Veri toplama araçları, “Ülkemiz ve Dünya” konu başarı testi ile sınırlı tutulmuştur.
6. Seçilmiş olan, Aksaray ili Merkez ilçesinde bulunan 125. Yıl ilköğretim Okulu fiziksel donanımlarıyla sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Bu araştırmada adı geçen kavramların içerdikleri anlamlar aşağıdaki tanımlamalar ile sınırlıdır.

Sosyal Bilgiler: Sosyal Bilgiler, bütün çeşitlikleriyle yeryüzüne bağlı olayları tanıtan, bunların çıkış sebeplerini açıklayan, vatandaşlık hak ve ödevlerinin, sorumluluklarının neler olduğunu belirten kısaca insan ve onun sosyal ve fizikî çevresiyle geçmişte, günümüzde ve gelecekteki etkileşimini ortaya koyan bilgilerdir (Dönmez, 2003).

Eğitim Programı: Öğrenciye okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları bütünüdür (Demirel, 1996).

Öğrenme: Öğrencilerin etkinlikler sonrasında almış olduğu bilgilerin zihinlerinde kalan izleridir (Senemoğlu, 1997).

Öğretme: Bilen ve öğrenmek isteyen bir arada bir durumdur (Senemoğlu, 1997).

Eğitim Teknolojisi: İletişim devriminin yarattığı, öğretmen, kitap ve yazı tahtası yanında öğretimsel amaçlar için kullanılacak iletişim araçları. Daha etkili bir öğretim sağlamak için, öğrenme ve iletişim ile ilgili araştırmalara dayalı, insan ve maddi kaynakları birlikte kullanılarak, öğrenme ve öğretme süreci bütününe belirli özel hedefler açısından sistematik olarak tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesidir (Yalın, 2001).

Bilgisayar: Sayısal ve alfabetik verileri işleyen elektronik bir aygıttır. Bilgisayar, verileri belirli bir program mantığında okuyarak, onları kendi anlayacağı dile çeviren, sonuçları kullanıcıya sunan, verileri saklayabilen ve belleğinde tutabilen elektronik bir araçtır (Seferoğlu, 2007).

Bilgisayar Destekli Eğitim – BDE: Uygun bir bilgisayar donanımı aracılığı ile bir ders yazılımının tek veya çok öğrencili ortamda öğretmen yardımı olsun ya da olmasın izlenmesiyle yürütülen eğitim yöntemi (URL-1, 2011).

DeneySEL Yöntem: Bu yöntemde bağımlı ve bağımsız değişkenlerden oluşan deney ve kontrol gurupları vardır. Araştırma bağımlı ve bağımsız değişkende uygulanır sonuçların matematiksel verilerine göre yorum yapılır. Güney'e göre: Belirli bir değişkenle ilgili olan sonucu etkileyebilecek koşulların, deneyci tarafından kontrol edildiği bilimsel bir yöntemdir (Güney, 1998).

Geleneksel Yöntem: Öğretmenin anlatma ve açıklamalarının ağırlık taşıdığı, yapılan anlatım ve açıklamalara ilişkin olarak öğretmenin öğrencilere sorular yönelttiği ve cevapların istendiği bir yöntemdir. Realist felsefeye göre öğretmen ve konuyu merkeze alan bir öğretim türüdür (Hızal, 1992).

Gözlem: Belirli bir konu veya gerçeği anlamak için onun kendiliğinden ortaya çıkan çeşitli belirtilerini izleme, veri toplama işidir (URL-2, 2011).

Kavram: İnsan zihninde anlamlı hale gelen farklı obje ve olguların değişebilen ortak özelliklerini temsil eden bir bilgi yapısıdır (Ülgen, 2001).

BÖLÜM II

LİTERATÜR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın konusuyla ilgili olarak bulunan teorik alt yapı ve yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilecektir. Bilgisayar Destekli Eğitim kavramı, bilgisayarların eğitimde kullanılması, Bilgisayar Destekli Eğitimi inceleyen araştırmalar, araştırmanın süreci ve uygulama, verilerin analizi ve konuyla ilgili başlıkları içermektedir.

2.1. Eğitim

"Eğitim, yeni kuşakların, toplum yaşayışında yerlerini almak için hazırlanırken, gereken bilgi, beceri ve anlayışlar elde etmelerine ve kişiliklerini geliştirmelerine yardım etmek etkinliğidir" (TDK, 1974).

"Eğitim, önceden saptanmış amaçlara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizgesi"dir (Oğuzkan, 1993). Ertürk'e (1975) göre; "eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen yönde (eğitimin amaçlarına uygun) değişme meydana getirme sürecidir". "Öğrenci gelişimini amaçlayan öğrenmenin başlaması, sürdürülmesi ve gerçekleşmesi için düzenli planlı etkinliklerden oluşan bir süreçtir." Açıkgöz'ün (2000), ifadesiyle eğitim ve öğretimin bir birinden ayrılmaması gereken iki kavram olduğu anlaşılmaktadır.

Ültanır (2003), "Eğitim kavramı tanımlandığında (Ertürk, 1972), okulun görevi sorulduğunda (Varış, 1994), pedagoji prensipleri doğrultusunda içerik tespitleri yapıldığında (Becker, 2001), Öğrenme Psikolojisinde yer alan "ileriye ve geriye ket vurma" (Ültanır, 1997) sebepleri ve içeriksel konu taksonomileri ve öğrenme matris boyutları (Ültanır, 2000) sıralandığında, kültür kavramı sürekli ön plâna çıkmaktadır. Kültür öğeleri, eğitim açısından önemlidir. Çünkü kuşaklardan kuşaklara aktarılma ve kültürü canlı hâlde tutma işlevi okula, daha geniş anlamıyla eğitim örgütlerine verilmiştir."

Ültanır (2003), eğitimde kültürü; "Kültür ve eğitim kavramları, eğitimle ilgili literatürde birlikte yer alırlar. Eğitim tanımı yapılırken ve okulun görevleri açıklanırken, kültür

tanımından yararlanır. Kültür elementleri genç kuşaklara eğitim aracılığıyla aktarılırlar.” olarak ifade ederek kültürün eğitim üzerindeki etkisini dile getirmiştir.

Aydın’a (2011) göre; “Kültür, günlük hayatta, incelik-kibarlık, bilgili olmak, beden eğitimi, sanat işleri, medeniyet gibi birbirlerinden az çok farklı anlamlarda kullanılmaktadır.” Aydın, (2011) “Sosyal bilimlerde kültür, genelde beşeri birlikteliklere ilişkin oluşumların soyut-sembolik ifadesi olarak anlaşılıyorsa da daha güncel kavramlaştırmada etkileşim ağları gibi davranış örüntülerini, bir başka deyişle sosyal süreçleri kapsamaktadır.”

Alver ve Doğan (2007), “şüphesiz kültür dinamik alana tekabül eder ve kültürleşme, kültürel yayılma, kültürel yozlaşma, k lt rs zleşme, kültür bayalığı, yüksek kültür, halk kültürü, kitle kültürü, popüler kültür ve kültürel animasyon gibi birçok kavramı içinde barındırır. Tüm bu kavramlar da aslında toplumlar arası ya da aynı toplumun çeşitli kesimleri arasındaki bir mücadele alanı olduğunu bize açıklar.”

Kültürleşme ise “Kültürleşme, kültür kavramından türetilmiş ve daha çok da antropologlarca kullanılan kavramlardan birisidir. Bir toplumun bizzat kendi içindeki kültürel oluşum ve değişimleri anlatmada kullanılan k lt rlemenin, yanında ikinci önemli bir kavramdır. Kültürleşme kısaca, farklı türlerin karşılıklı etkileşime girmesi ve ikisinin de az çok bir değişime uğramaları süreci olarak tanımlanabilir. Kavramın aşağı yukarı aynı anlamda 1802’lerden beri kullanıldığı bilinmektedir” (Aydın. 2011).

Demirel (2000)’e göre eğitim, bireyde kendi yaşantısı ve kültürleme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme sürecidir.

ilenti (1997) ise; “Eğitimi içinde yaşanılan toplumca arzu edilen davranışların bireylerde oluşturulma süreci” olarak açıklar.

Sönmez (1988), “Eğitim, fiziksel uyarımlar sonucu beyinde istendik biyo-kimyasal değişimler oluşturma süreci” olarak tanımlamaktadır.

Eğitim ister kasıtlı olarak okullarda yapılınsın (formal eğitim), isterse gelişi güzel bir biçimde bireyin içinde yaşadığı tüm çevrede yapılınsın (informal eğitim), sadece istendik nitelikte davranış değişmelerinin oluşturulmasını yani geçerli öğrenmeleri kapsar.

Öğrenmeyi sağlamak ise, geçerli öğrenme ortamları sağlamakla mümkündür. Öğretme, öğrenmeyi sağlama faaliyeti olduğuna göre; eğitim, geçerli öğrenmeleri sağlar ve bu durum öğretim yoluyla gerçekleşir (Senemoğlu, 1997).

Sosyal Bilgiler öğretiminde metot, etkinlik ve strateji kavramları birbiriyle ilişki olmakla beraber farklı kavramlardır. Bütün bu kavramlar “öğrenme” ve “öğretme” yi en verimli hale getirmeyi amaçlar (Köstüklü, 1999).

2.2. Yapılandırıcılık ve Yapılandırıcı Öğrenme Yaklaşımı

Bilgi, insanlık tarihinin her döneminde önemli olmakla beraber, iletişim olanaklarının küçülttüğü dünyamızda en önemli etken durumuna gelmiştir. Çağımızda tartışılmaz üstünlük, bilgiyi üreten ve bilgiyi kullanan kişilerde toplanmıştır. Bilginin kazanılmasında, kullanılmasında ve donanımlı insan gücünün yetiştirilmesinde de en önemli görev eğitim sistemimize düşmektedir (MEB, 2005)

İnsanların nasıl öğrendikleri karmaşık bir konudur ve bu alanda birçok teoriler ortaya atılmıştır. Öğrenme konusundaki her kuram öğrenmeyi kendi perspektifinden tanımlamakta ve öğrenme sürecine farklı yaklaşım getirmektedir. Eğitimdeki çağdaş yaklaşımlar bireyselliği ve beynin çalışma mekanizmalarını ön plana çıkarmaktadır. Bireyselliğin yaratıcı ve problem çözücü olabilmesi için öncelikle bireyin kendi beyin potansiyellerinin farkına varması gerekmektedir (Duman, 2007).

Geleneksel öğretim anlayışı daha çok bilginin insandan bağımsız olarak var olduğuna ve bizlerin bilgiye çeşitli yollarla ulaşarak “bilgilendiğimize” dayanır. İstenen bilgileri daha önceden öğrenmiş bireyler, henüz gerekli bilgileri öğrenememiş bireylere bilgilerini aktarır. Bu anlayışa göre öğrenme öğretmenin yeteneğine, bilgisine bağlıdır. Dolayısıyla öğretmenin yeteneğini ve bilgisini verimli şekilde kullanması için öğretim yöntemleri ve yolları geliştirilir. Öğrenen kişilerin daha kolay ve çabuk öğrenmesi için bilgi, iletişim kanalları oluşturularak verilir (MEB, 2010).

Bireyler bilgileri yapılandırarak anlamlı öğrenirler. Yapılandırılmış bilgiler, kavramlar, yeni yaşantı ve deneyimlerle sınanır. Yanlış ve gereksizleri bir kenara atılırken gerekli olanlar saklanır. Yeni yaşantılar insanda yeni sorunları beraberinde getirir. Bu sorunlarla baş edebilmek ve çözüm yolları bulabilmek için saklanan eski bilgi ve yaşantılar ortaya

çıkarak. Önceki bilgi ve deneyimlerimiz yeni sorunlar ve çözümlerde işe koşulur. Aynı zamanda bizdeki yapıyı oluşturan bilgi ve deneyimler, yeni durumlardan da etkilenir. Bu etkileşim sonucu bizdeki bilgi ve deneyimler eski yapılarla bütünleşerek yeni yapılar oluşturur. Bu süreç aslında bireyin öz bilgilenme sürecidir. Birey, bu sürecin içinde aktif olarak sürekli var olur. Bu süreci bizzat bireyin kendisi gerçekleştirir (MEB, 2010). “Dilimin sınırları dünyamın sınırlarıdır.” önermesi aslında insanların gerçeğe ulaşma derecesinin doğuştan, bireyin kendi dili ve yapısıyla ilintili olduğunu anlatır (MEB, 2010).

Yapılandırmacılık yaklaşımında öğrenen, öğretme-öğrenme sürecinde etkin bir role sahiptir. Bu yüzden yapılandırmacı sınıf ortamı, sadece bilgilerin aktarıldığı bir yer değil, öğrencilerin aktif katılımının sağlandığı, sorgulama ve araştırmaların yapıldığı, problemlerin çözüldüğü bir yerdir. Sınıf içi etkinlikler, öğrencilere zengin öğrenme yaşantıları geçirmelerine imkân sağlayacak şekilde düzenlenmektedir (Demirel, 2008).

Yapılandırmacılık başta, Dewey olmak üzere, Piaget, Bruner, Vygotsky gibi kuramcılarının çalışmalarında geniş ölçüde yer almıştır. Günümüzde ise, yapılandırmacı yaklaşım nesnelci yaklaşıma ve buna bağlı olarak yaşanan öğretim sorunlarına alternatif olarak ortaya çıkmaktadır (Göktaş, 2003).

Ülkemizde, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı son yıllarda kabul görmüş ve 2005 yılında yenilenen ilköğretim programında bu yaklaşımın etkileri görülmüştür. Okullardaki öğrenme yaşantılarında, öğretmen ve öğrenci rollerinde, öğrenme-öğretme sürecinde ve öğrenme materyallerinde de değişimler meydana gelmiştir. Öğretmen merkezli anlayıştan öğrenci merkezli anlayışa yer vermeye başlanmıştır. İlköğretim Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı da yapılandırmacı öğretim programına göre düzenlenmesi neticesinde ders kitapları da yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına uygun olarak hazırlanmıştır.

Yapılandırmacılık yaklaşımının son zamanlarda ilgi görmesinin pek çok nedeni vardır. Bilhassa geleneksel sınıf ortamında öğrenme; ezbere ve bilginin tekrarına dayalıdır. Fakat yapılandırmacılıkta bilginin transferi, yeniden yapılandırılması vardır. Bilgiyi transfer edebilmek için yeni bir anlayışın gelişmesi gerekir. Geleneksel sınıf ortamlarında yaşanan temel sorunlar aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Demirel, 2008):

- i. Sınıflarda öğretmen konuşmaları egemen olması genelde öğretmenlerin düz anlatım yöntemini kullanmalarından kaynaklanmaktadır.
- ii. Genellikle öğretmenlerin ders kitaplarındaki yazılı bilgileri öğrencilere aktarmaya ağırlık vermesi bu bilgileri daha geçerli bulmalarından kaynaklanmaktadır.
- iii. Geleneksel yaklaşımda sınıflarda öğrenciler sabit sıralarda oturduğundan, grup çalışmaları ve işbirliğine dayalı öğrenme yaklaşımı uygulanamamaktadır.

“Genelde soruların öğretmenler tarafından sorulup, öğrencilerin sorduğu sorulara cevap verilmemesi; onların düşüncelerine önem verilmediğini gösterdiğinden öğrenciler de soru sormamaya çalışmaktadır. Yeni bilginin yapılandırılması mümkün değildir” (Demirel, 2008).

“Yapılandırımcılık yaklaşımında öğrenen, öğretme-öğrenme sürecinde etkin bir role sahiptir. Bu yüzden yapılandırımcı sınıf ortamı, sadece bilgilerin aktarıldığı bir yer değil, öğrencilerin aktif katılımının sağlandığı, sorgulama ve araştırmaların yapıldığı, problemlerin çözüldüğü bir yerdir. Sınıf içi etkinlikler, öğrencilere zengin öğrenme yaşantıları geçirmelerine imkân sağlayacak şekilde düzenlenmektedir” (Demirel, 2008).

“Yapılandırımcı öğretim sürecine yönelik özellikleri değişik zamanlarda Wolf (1994), Dubss (1995), Larochelle, Bednarz ve Garrison (1998) ifade etmişlerdir. Bu özelliklerin ortak noktaları şunlardır” (Kaya, 2007):

1. Bilgi, öğretmen tarafından değil bizzat öğrenen tarafından oluşturulur.
2. Yeni bilgilerin yapılanmasında inanç ve beklentiler etkilidir.
3. Bilginin aktarımı öğrenme sürecinin fırsatlarıyla gerçekleştirilir.
4. Bilginin yapılanması sosyo-kültürel ortamda gerçekleşir.
5. Süreç değerlendirme önemlidir.
6. İçerik genel yapıya sahip olmalı, ekleme ve çıkarmalara izin vermelidir.
7. Seçilen konular gerçek yaşama uygun ve kullanılabilir olmalıdır.
8. Bilişsel öğrenmeler kadar duyguların öğrenilmesi de önemlidir.

Yapılandırımcı yaklaşıma göre anlamlı öğrenmenin sağlanması için şu beş aşama takip edilmelidir (Kaya, 2007):

1. **Araştırma:** Öğrenme için gerekli durumun geliştirilmesini içerir. Öğretimsel işlerin

netleşmesi, sınırlarının çizilmesi ve araştırma sorularının belirlenmesidir.

2. **Keşif/icat:** Öğretimsel işin planının oluşturulması ve bir modelin geliştirilmesidir.

3. **Uygulama:** Öğrencinin ihtiyacına göre bir model inşa etmesidir.

4. **Değerlendirme:** Öğrencilerin bireysel ya da grup olarak sunacakları etkinliklerin test edilmesidir.

5. **Kutlama/takdir etme:** Öğrencilerin küçük gruplar içinde yaşadıkları süreçleri büyük grup içinde paylaşmalarıdır.

Yurdakul (2007), yapılandırmacılığın eğitimdeki ilkelerini şu şekilde ifade etmiştir:

1. Program öğrenenlerin okulda ve okul dışında yararlı bulacağı bilgi, beceri ve değerlere göre tasarlanmalıdır.
2. Kavramsal anlama ve becerilerin uygulanması öne çıkarılmalıdır.
3. Sınırlı konu hem derinliğine hem de genişliğine incelenmelidir.
4. İçerik temel fikirler etrafında organize edilmelidir.
5. Öğretmen bilgiyi sunmak yerine öğrenme çabalarını desteklemelidir.
6. Öğrenenler veriyi kopya etmekten çok anlamlarını etkin yapılandırmalıdır.
7. Ön bilgiler öğretim için başlangıç kabul edilmelidir.
8. Etkinlikler hatırlamaya değil problem çözmeye yönelik olmalıdır.
9. Üst düzey düşünme becerileri program içine yedirilmeli ve işbirlikli bir öğrenme ortamı oluşturulmalıdır.
10. Bilgi pasif değil etkin yapılandırılmalıdır.
11. Öğrenme süreçleri işbirliğine kişisel bağımsızlığa, üreticiliğe, yansıtma, etkin katılıma, kişisel uygunluğa ve çoğulculuğa dayanmalıdır.

Yapılandırmacı eğitimde eğitim programları hazırlanırken; öğrenmeyi gerçekleştirenlerin ilgisine, deneyimlerine hazır bulunuşluklarına ve ön bilgilerine öncelik tanınmalıdır. Esnek olmalı ve öğrencilerin görüşleri ön planda tutularak öğretmen ve öğrencilerle birlikte hazırlanmalıdır. Konularla ilgili öğrenmeyi destekleyici olmalıdır. Öğrencinin günlük hayatındaki yaşantısıyla ilişkilendirilmelidir. Dersin sonunda işlenen konunun amaçları doğrultusunda bilgi, beceri ve tutumların kazandırılıp kazandırılmadığını ölçen çalışmalara ve değerlendirmelere yer verilmelidir. Ayrıca konular öğrenmeyi kolaylaştırıcı olmalı ve öğrenenin ilgisini çekecek çoklu ortam destekli görsel öğelerle (video, ses, grafik, şekil, resim, fotoğraf, harita vb.) desteklenmelidir. Derslerde okutulacak kaynak ders kitapları ise yapılandırmacılığa göre; mutlak bilginin bulunduğu ve öğrenene bilgiyi aktaran konumunda değil

öğrenenlerin bilgiyi yapılandırmaları esnasında yardımcı olacak nitelikte hazırlanmalı ve öğretmene ve öğrenciye rehber konumunda olmalıdır.

2.3.1 Geleneksel Öğrenme ve Yapılandırmacı Öğrenme Kuramı

Geleneksel ve yapılandırmacı sınıflarda öğrenme ve öğretim uygulamaları, eğitim program niteliği, kullanılan materyal türleri, öğrenci ve öğretmen rolleri, öğrenci etkinlikleri ve öğrencilerin değerlendirilme süreçleri gibi alanlarda birbirinden farklılıklar gösterir. Öğretmen, öğrenciye rehberlik ederek yol göstermeli, onu cesaretlendirmeli, eleştirel düşünmeye teşvik etmeli ve öğrencinin analiz-sentez yapabilme yeteneği kazanmasını sağlamalıdır (Yanpar, 2001).

“Yapılandırmacı anlayış, tamamıyla öğrenci merkezli bir yaklaşımdır, bu nedenle de öğretmenin üstleneceği roller geleneksel anlayıştakinden oldukça farklıdır. Yapılandırmacı bir öğretmen, bilgiyi öğrenciye sunan bir öğretmene göre daha fazla yük ve sorumluluk sahibidir. Sahip olduğu bilgiyi öğrenciye sunmadan sınıfı araştırmaya, grup çalışmasına teşvik etmeli ve sürekli yönlendirmelerde bulunmalıdır” (Yanpar, 2001).

Bilginin doğası, sosyal olarak paylaşılan deneyimlere, dile ve üzerinde fikir birliğine varılan anlamlara dayanır. Öğrenenlerin bilgiyi zihninde aktif olarak oluşturduğu bu anlamın, dışsal gerçeklik denilen şeyle uyuşması beklenemez. Çünkü bireysel olarak deneyimlerimiz değiştiğinden doğruluğun ya da gerçekliğin tek bir doğru görüşü yoktur. Anlam bireyler tarafından verilir. Öğrenme bireysel çabanın ürünüdür (Arslan, 2007).

2.3.2. Sosyal Bilgiler Derslerinde Yapılandırmacılık

Türkiye’de Sosyal Bilgiler programıyla ilgili en radikal değişiklik 1997 yılında sekiz yıllık kesintisiz ve zorunlu eğitime geçilmesiyle yaşanmıştır. Bu çerçevede ilköğretim bir bütün olarak ele alınmış, Sosyal Bilgilerin bir ders olarak ilköğretimin 4–5–6 ve 7. sınıflarında okutulması kararlaştırılarak “1998 Sosyal Bilgiler Programı” geliştirilmiştir. Bu düzenlemeyle ilköğretimin ikinci kademesinde 7. ve 8. sınıflarda “Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi” dersinin okutulması da karara bağlanmıştır.

Sosyal Bilgiler programıyla ilgili son radikal değişiklik ise 2000’li yılların başlarında

yaşanmış ve bu bağlamda 2005 yılında Türk Eğitim Sistemi'nde Sosyal Bilgiler programı değişikliğe uğramıştır (Kaymakçı, 2009).

Yeni ilköğretim Sosyal Bilgiler Programı 2005 yılından itibaren uygulanmaya başlamıştır. Bu program öğrenciler dışında, akademisyenler ve öğretmenler, sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin de olduğu geniş bir katılımı hazırlanmıştır.

1. Eleştirel düşünme	5. Problem çözme	9. Türkçeyi doğru etkili ve güzel kullanma	13. Sosyal katılım
2. Yaratıcı düşünme	6. Karar verme	10. Mekânı algılama	14. Empati
3. İletişim	7. Bilgi teknolojilerini kullanma	11. Zaman ve kronolojiyi algılama	15. Gözlem
4. Araştırma	8. Girişimcilik	12. Değişim ve sürekliliği algılama	

Tablo 2.1. Sosyal Bilgiler Programında Verilen Beceriler (MEB, 2005)

1. Adil olma	5. Aile birliğine önem verme	9. Hoşgörü	13. Misafirperverlik	17. Temizlik
2. Bağımsızlık	6. Dayanışma	10. Saygı	14. Dürüstlük	18. Sağlıklı olmaya önem verme
3. Bilimsellik	7. Çalışkanlık	11. Sevgi	15. Özgürlük	19. Yardımseverlik
4. Barış	8. Duyarlılık	12. Estetik	16. Sorumluluk	20. Vatanseverlik

Tablo 2.2. Sosyal Bilgiler Programında Verilen Değerler (MEB, 2005)

Talim Terbiye Kurulu Başkanı Profesör Doktor Ziya Selçuk'un başkanlığı döneminde başlatılan İlköğretim Sosyal Bilgiler Programı'nı Profesör Doktor Mustafa Safran'ın başında olduğu bir ekip tarafından hazırlanan, ABD'nin oluşturmacı programlarını kopyaladıklarını söyleyenlere veya sadece basit bir müfredat değişikliği olarak görenlere rağmen, yapılan çalışmalar ülkemizde eğitim alanında ciddi ve köklü bir yenilik getirmiştir. Günümüzde yapılandırmacılığa göre hazırlanmış eğitim programlarının geniş bir uygulama alanı bulduğu gerçeğinden hareketle, ülkemizde bu düşünceyle hazırlanmış yeni programda millilik vurgusu da doğru bir şekilde yer almış, sosyal oluşturmacılığın temelleri sağlam bir şekilde atılmıştır (Dilek, 2007).

Çelikkaya (2008); tarafından “Yapılandırmacı yaklaşımın Sosyal Bilgiler öğretiminde başarı, tutum ve kalıcılığa etkisini (5. sınıf örneği)” belirlemek amacıyla 2007-2008 Eğitim-Öğretim yılında Erzurum ili Aşkale ilçesi İbrahim Polat İlköğretim Okulundaki 5-A ve 5-B şubelerinde öğrenim gören 21 erkek ve 20 kız olmak üzere toplam 41 öğrenci üzerinde “Kontrol Gruplu ön-test - son-test Deneysel Desen” kullanılarak araştırma yapılmıştır. Deney ve Kontrol Grupları arasındaki farklar istatistiksel olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur.

Deney ve Kontrol Grubundaki öğrencilerin son başarı testi açısından aralarındaki farka ilişkin U değeri 120,500 olup $p<0,05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu deney ve Kontrol Grubundaki öğrencilerin başarı testi açısından aralarındaki farkın anlamlı olduğunu göstermiştir. Bu sonuç, elde edilen bulgular, yapılandırmacı öğrenme ilkelerine göre işlenen dersin, öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin akademik başarıları ve öğrenilen bilgilerin kalıcılık düzeylerini arttırdığını, tutum yönünden ise bir değişiklik olmadığını göstermiştir (Çelikkaya, 2008).

Sosyal Bilgiler dersi içerik olarak bireylerin sosyal ve kültürel yaşantılar edinmeleri, bu konuda birikim ve deneyim sahibi olmaları için de en uygun ve kapsamlı bir derstir. Böylesine kapsamlı bir içerik onlara, insanlığın yüzyıllardan beri oluşturduğu zengin ve kültürel deneyimi tanıma fırsatı verir (Öztürk, Otluoğlu 2002). Bu yönüyle sosyal bilgiler dersi adeta geçmiş ile bugün arasında kültürel birikimi yeni nesillere aktaran bir köprü vazifesi yapar. Toplumlara toplum yapan da bu kültürel gelişmişliklerini koruyabilmeleri ve geliştirebilmeleridir. Bu gelişimin yolu da öncelikle eğitimden geçer. Bu gelişimi sağlamayı amaçlayan eğitim programları bir defa yapılan ve sona eren bir etkinlik değildir. Hazırlanan eğitim programlarının sürekliliğini sağlamak için programlar esnek hazırlanmalı, çeşitli sosyal ve ekonomik şartlara göre düzenlenebilmelidir (Büyükkaragöz, 1997).

2.4. Çoklu Zekâ Kuramı

“Çoklu Zekâ Kuramı, Gardner ve arkadaşlarının; dâhiler, öğrenme güçlüğü çekenler ve beyin hasarı geçirmiş kişiler üzerinde çalışmaları ve zekâ konusunda bilinenleri incelemeleri sonucu geliştirilmiştir” (Açıkgöz, 2004).

Howard Gardner tarafından geliştirilen bu kurama göre zekâ, tek boyutlu değil, tersine

çok boyutlu olup, zekâ türleri arasında kopukluk yok, sıkı bir ilişki ve bağ vardır. Bu zekâ türlerini Sönmez, (2008) aşağıdaki gibi sıralamıştır:

Zekâ Türleri	Öğretim Metot ve Teknikleri
1.Sözel Zekâ	Düz anlatım, günlük tutma, gazete hazırlama, beyin fırtınası.
2.Mantıksal Zekâ (Matematik Zekâsı)	Problem çözme, kavram haritası, beyin fırtınası, grafik çizme, buluş, anlam çözümleme tablosu.
3.Uzamsal Zekâ (Görsel Zekâ)	Kavram haritası, bulmacalar, gazete hazırlama, model yapma.
4.Kinestetik Zekâ (Bedensel Zekâ)	Oyun ve drama, model yapma, deney.
5.Ritmik Zekâ (Müzik Zekâsı)	Şarkı dinleme ve besteleme, bilmece.
6.Kişisel Zekâ (İçe Dönük Zekâ)	Bilgisayar, hikâye tamamlama, proje yapma, ev ödevi yapma, günlük tutma.
7.Sosyal Zekâ (Dışa Dönük Zekâ)	Grup çalışması, parçalı öğretim, beyin fırtınası, deney, işbirlikli öğrenme, gazete hazırlama, oyun ve drama, örnek olay.
8.Doğa Zekâsı	Gezi-gözlem, koleksiyon yapma.

Tablo 2.3. Çoklu Zekâ Türlerine Göre Öğretim Metot ve Teknikleri (Gürdal, 2005)

1. Dilsel Zekâ: Sözcükleri ve dili kullanma yeteneğidir. Görüşme yapma, bulmaca hazırlama, sunu yapma gibi etkinlikleri kapsar.

2. Mantık-Matematiksel Zekâ: Mantığı kullanma yeteneğidir. Akıl yürütme, ilişkileri bulma, fikir üretme, şema, plan hazırlama, şifre tasarlama gibi etkinlikleri kapsar.

3. Bedensel Zekâ: Sanatçılar, sporcular bu zekâyı yoğun olarak kullanırlar. Drama yapma, gezi yapma bu zekânın içindedir.

4. Müzikal Zekâ: Beste yapma, şarkı söyleme, müzik aleti çalma yeteneğidir. Duygularını müzikle ifade etme gibi etkinlikler her insan da vardır.

5. Görsel-Uzamsal Zekâ: Renkler, resimler, şekiller, desenler ve imajlardan oluşur. Belki de ilk gelişen zekâ türüdür. Resim yapma, yap-boz hazırlama, slâyt hazırlama, afiş yapma gibi etkinlikler bu zekânın içindedir.

6. Doğacı Zekâ: Taş, bitki, maden biriktirme, çevreyi koruma, doğada gezme, bitki yetiştirme gibi etkinlikler bu tür zekânın içindedir.

7. Toplumsal Zekâ: Diğer bireylerle ve toplumla sağlıklı, tutarlı ilişkiler kurmadır. Politikacılar, öğretmenler, liderler, psikologlar vb. bu tür zekâyı çok kullanırlar. Tartışma, görüşme yapma, öğretme gibi etkinlikleri kapsar.

8. Özedönük Zekâ: Günlük tutma, kendi davranışlarını eleştirme, kendi öğrenme yolunu bulma ve kullanma, kişisel neden-sonuç, etki-tepki şeması düzenleme gibi etkinlikler öze dönük zekâyâ örnek olarak verilebilir.

Yapılan araştırmada Deney Grubu öğrencilerinde, öğrenci merkezli yöntemiyle bir ders işlendiği için sözcükleri ve dili kullanmışlardır. Öğrenciler konu anlatımlarını sunu hazırlayarak yapmıştır. Dolayısı ile Dilsel ve Sözel Zekâyı kullanmışlardır. Deney Grubu öğrencileri ünitadaki konulara göre bir kavram haritası hazırlamış ve her grup kendi konusuyla ilgili broşür hazırlayarak Mantıksal ve Uzamsal Zekâ'yı kullanmışlardır. Derslerde dramadan yararlandıkları için Bedensel Zekâ'yı kullanmışlardır. Grup içindeki diğer arkadaşları ile başarılı olmak için birlikte bir ekip oluşturarak tutarlı ilişkiler kurmuş ve Toplumsal Zekâ'yı kullanmışlardır. Derste konu anlatımlarını yaparken her grup kendi anlatım yöntemlerine göre dersi işlemiş ve ders bitiminde de derse katılımlara göre kendi öz eleştirilerini yapmışlar, bu nedenle Özedönük Zekâ'yı kullanmışlardır.

2.5 Öğrenme

Öğrenme, yaşantı veya uygulama sonucu, davranışta oluşan oldukça kalıcı değişikliklerdir. Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi öğrenmede üç unsur öne çıkmaktadır: Birincisi, öğrenme olması için davranışta değişme olması; ikincisi, değişikliğin yaşantı sonucu meydana gelmesi; üçüncüsü ise, değişikliğin öğrenme sayılması için kalıcı olmasının gerekliliğidir (Bilge, 2001).

Öğrenmenin temelinde algı vardır. Duyu organları ile gelen nesnelere ve olaylara ait izlenimlere algı denir. İnsan organizmasının dış dünya ile ilişkisi alıcılar ve etkileyiciler yardımıyla olur. Uyarılar çevresel sinir sisteminin parçası olan göz, kulak, burun, deri, dil gibi alıcı organları harekete geçirir ve uyarı alıcı organdan sinir sistemi aracılığıyla etkileyici organa (beyin) geçer. Etkileyici organ da bu uyarana tepki gösterir. Uyarının iletilmesi sinirler, hücreler ve hormonlar yoluyla gerçekleşmektedir. Bunları öğrenme açısından şu şekilde yorumlayabiliriz: Görme, işitme, hissetme, tat alma, koklama duyuları aracılığı ile uyarılar göz, kulak, deri, dil ve burun gibi alıcı organlara gelir. Bu organlardaki sinirler aracılığı ile beyne ulaşır. Daha sonra ise beyindeki ilgili merkeze gider. Öğrenme bu şekilde gerçekleşir (Bilge, 2001).

Yapılan bilimsel araştırmalarla, yeni bir bilginin sunumunda ve mesajın algılanma sürecinde etkili olan noktalar belirlenmiştir. Buna göre, bir mesajın algılanmasında görmenin % 75, duymanın % 13, dokunmanın % 9, tat almanın da % 3 oranında etkili olduğu görülmüştür (Bilge, 2001).

Bir Çin atasözü: “Duyuyor ve unutuyorum, görüyor ve hatırlıyorum, yapıyor ve anlıyorum.” der. Öğrenme sırasında meydana gelen hataların hemen düzeltilmesi öğrenmeyi kolaylaştırır (Bilge, 2001).

Öğretim; öğretmenin herhangi bir öğrenmeyi kılavuzlama veya sağlama faaliyetidir. Öğretim; eğitimin bir parçasıdır ancak öğretilen şeyler kişinin davranışlarında olumlu yönde ve kalıcı izli değişiklikler meydana geldiği zaman eğitim haline dönüşmektedir (Akyüz, 2001).

Öğretim, Açıkgöz’ ün (2003) Etkili Öğrenme ve Öğretme kitabında belirttiği üzere, öğrencinin gelişimine yardım eden bir süreçtir.

Öğretim, eğitim kurumlarında öğrencilere bilgi verme ve öğrenmeyi sağlar ve pedagojik formasyonu olan kişiler tarafından öğrencilerin ruhî, fizikî gelişimlerini ve çevreye uyumları için yapılan etkinliklerdir. Öğretim, kısaca öğrenmeyi gerçekleştirmeye dönük ortamsal koşulların planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi süreci olarak tanımlanabilir. Buna göre öğretme, hedef alınan kritik davranışların bütün öğrencilere etkili ve verimli bir biçimde kazandırılması amacıyla gerçekleştirilen her tür etkinliği kapsamaktadır (Aydın, 2003).

Öğretim için yapılan tüm bu tanımlara dayanarak, öğretim bir süreçtir, planlıdır ve öğrenciyi geliştirmek ve öğrenciyi bir şeyler kazandırmayı amaçlamakta ve öğrenmenin başlatılması ve sürdürülmesi etkinliklerini içermektedir (Alkan, 1995).

Öğrenme, sadece akademik nitelikte kurgulanmış bir konunun, ilgili yaşantılar kanalıyla edinilmesi gibi dar kapsamlı bir etkinlik değildir. Belli bir dili konuşmayı öğrenmek, alışkanlıklar ve tutumlar edinmek, hatta tüm kişilik özelliklerini kazanmak öğrenmenin ürünleridir (Aydın,2003).

Bireylerin hızlı teknolojik gelişmelerle, giderek karmaşıklaşan toplum yaşamına ayak uydurabilmeleri için, çağdaş bilgi, beceri ve tutumlarla donatılmaları gerekmektedir. Bu ise, her bireyin, teknolojik gelişmelerin öngördüğü yeterlikleri kazandırabilecek bir eğitimden geçmesiyle mümkündür. Bu eğitim ise, teknoloji eğitimidir. Eğitimde önemli olan, teknolojinin güncel uygulamalarına ağırlık vererek, bugün ile gelecek arasında köprü oluşturmaktır (Uluğ, 2000).

2.6 Teknoloji

Teknoloji; makineler, işlemler, yöntemler, süreçler, sistemler, yönetim ve kontrol mekanizmaları gibi öğelerin belirli bir düzende bir araya getirilmesi ile oluşan ve bilim ile uygulama arasında köprü görevi yapan bir disiplin olarak tanımlanabilir (Alkan, 1984).

Teknoloji (Yunanca τέχνη (sanat) ve λογία (bilmek)), sözcüklerinin birleşiminden oluşmuştur. İnsanoğlunun gereklerine uygun yardımcı alet ve araçların yapılması ya da üretilmesi için gerekli bilgi ve yetenektir. Teknoloji ayrıca, bir sanayi dalıyla ilgili üretim yöntemlerini, kullanılan araç, gereç ve aletleri kapsayan bilgidir (URL-7, 2011).

Teknolojinin tanımını yaparken ünlü bilim adamlarının görüşlerine, teknolojinin ne olduğunu tam karşılamaya çalışan bazı tanımlar aşağıda yer almaktadır. Bazıları bu tanımlamaları özellikle eğitim açısından teknolojinin ne olduğunu tam karşılamaya çalışan bazı tanımlar aşağıda ele alınmıştır.

Demirel'e (1993) göre; teknoloji belli amaçlara ulaşmada, belli sorunları çözmede,

gözleme dayalı ve kanıtlanış bilgilerin uygulanmasıdır.

İşman'a (2003) göre; genel olarak insanların yaşamını kolaylaştıracak bilgileri üretme ve pratik olarak uygulama yollarıdır. Diğer bir ifade ile tarafsız ve evrenseldir.

Baytekin'e (2005) göre; bireyin doğa üzerinde kontrolünü artırır, araştırma arzusunu artırır, işlenmiş materyal kaynaklarıyla, insan gücünün koordineli çalışmasıyla oluşur.

2.6.1 Eğitim Teknolojisi

Alkan'a (1998) göre, eğitim teknolojisi "genelde eğitime, özelde öğrenme durumuna egemen olabilmek için ilgili bilgi ve becerilerin işe koşulmasıyla öğrenme ya da eğitim süreçlerinin işlevsel olarak yapılandırılmasıdır." Alkan, bu tanımıyla eğitim teknolojisinin kapsamlı bir yapı olduğunun, materyallerin seçimi, kullanılacak araç-gerece uygun eğitim ortamının düzenlenmesi gerektiğinin, yöntem ve tekniklerin belirlenip bir plan dâhilinde eğitim sürecine uygulanmasının önemini de altını çizmiştir.

İşman' a (2005) göre; Eğitim Teknolojisinin genel bir kavram olarak üç ana özelliği kapsadığı ortaya çıkar:

1. Donanımlar
2. Öğrenme ve öğretme kuramları
3. Öğretim ortamlarının tasarımı

Yukarıdaki özelliklere göre, İşman (2003) eğitim teknolojisini; "Öğrenme öğretme ortamlarını etkili öğrenmeleri oluşturmak için zenginleştirme ve geliştirme süreçlerinde işe koşulan bütün kuramsal ve pratik çalışmaların bir programlı set halindeki uygulaması olarak tanımlamıştır."

Hızla artan nüfusla beraber, eğitim verilmesi gereken insan sayısı da artmaktadır. Nitelikli insan yetiştirebilmek, eğitim ve öğretimin hedeflerine ulaşabilmesini sağlayabilmek amacıyla mekân ve zaman sınırı genişletilmelidir. Bunu da ancak eğitim teknolojisinin yaygınlaştırılmasıyla mümkündür. Günümüz dünyasının en temel özelliklerinden biri bilgi ve teknoloji alanındaki gelişmelerin insanlık tarihinde görülmedik bir hızla ulaşmasıdır. Bu, var olan bilginin hızla eskimesi demektir ki, bilgiyi

güncelleştirmenin önemini vazgeçilmez kılar. Eğitimde bilgi teknolojilerini neden kullandığımızı başlıklar halinde belirlemek gerekirse:

- i. Toplum, okul, öğretmenler ve öğrenciler arasındaki iş birliğini, bilgi teknolojileri araçlarını kullanarak geliştirmek,
- ii. Öğrenme ortamlarını, eğitimsel yazılımlar, elektronik referanslar, uygulama yazılımları ve eğitsel oyunlarla desteklemek; böylece eğitimin kalitesini artırmak,
- iii. Bilgi teknolojisi araçlarını her kademdeki öğrenme ortamlarına entegre etmek,
- iv. Her öğrenciye eğitim hayatı boyunca her türlü gelişmiş bilgi teknolojisi araçlarına (bilgi kaynaklarına) ulaşma imkânı sağlamak,
- v. Doğru zamanda ve doğru yerde, doğru bilgi teknolojisi aracı kullanım yeteneğini bütün öğrencilere kazandırmak,
- vi. Bilgi Teknolojisi araçları ile bilgiye ulaşma, problem çözme, bilginin işlenmesi ve sunulması becerilerini bütün öğrencilere kazandırmak ve onlara günlük hayatta bilgi teknolojisi araçlarını nasıl kullanabileceklerini öğretmek,
- vii. Öğrenciyi pasif öğrenme ortamlarından kurtararak kendi kendine aktif bir şekilde öğrenme yeteneği kazanmasını sağlamak,
- viii. Öğrencilerin, interneti, çizim programlarını, kelime işlemcileri, elektronik tablola ve sunum yazılımları gibi araçlar olarak kullanmalarını sağlamak,
- ix. Bilgisayar; öğretmenlerin, ders planlarını hazırlama, derslerini uygulama, ölçme-değerlendirme araçlarını geliştirme, not verme, eğitsel materyallerini hazırlama ve kendilerini geliştirme amaçlı olarak kullanmalarını sağlamak,
- x. Okul yöntemlerinin veri tabanları, kelime işlemci, sunum yazılımları vb. bilgi teknolojilerini kullanarak idari işlerin kolaylaştırılmasını ve daha etkin hale getirilmesini sağlamak,
- xi. İl ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinin işlevlerinin bilgi teknolojisi desteğiyle yürütülmesi için bir yönetim bilgi sistemi kurmak (URL-8, 2011).

Teknolojinin, eğitim ve toplum arasında çok yakın, neredeyse olmazsa-olmaz tarzında bir ilişkisi vardır. Teknoloji, toplumu değiştirdikçe, genel beceri düzeyleri değişir ve doğal olarak eğitimden beklentiler de bunu takip eder. Yapılandırmacı eğitime bu anlamda katkı sağlar.

2.6.2 Eğitim Teknolojisini Oluşturan Öğeler

Eğitim teknolojisini oluşturan sekiz temel öge vardır (Çoklar, 2008).

Bu temel ögeler aşağıda açıklanmaktadır.

- i. Bilimsel Dayanaklar: Davranış bilimleri konusunda yapılan araştırma verileri, eğitim teknolojisinin temel dayanağı durumundadırlar. Öğretmenler ve eğitimciler, hangi düzeyde ve hangi özelliklere sahip öğrencilere, hangi çeşit davranışları kazandırmak için, hangi araç-gereç ve yöntemlerin, hangi şartlarda ve hangi ilkelere dayalı olarak nasıl kullanılacağını, davranış bilimlerinin araştırma sonuçlarını inceleyerek öğrenir ve uygularlar.
- ii. Eğitim Hedefleri: Öğrencilerin eğitim sürecinde kazanmaları beklenen uzak, genel ve özel hedeflerin tamamı, eğitim teknolojisinin temel birer ögesi durumundadır.
- iii. Eğitilecek Öğrenciler: Öğrenci, eğitim teknolojisi disiplininin eğitim süreçlerinde işleme tabi tuttuğu ham gereç anlamında bir ögedir. Bu ögenin süreçlerdeki yeri ve işlevi, sayı, nitelik, ilgi ve beklenti, zihinsel ve bedensel gelişim durumu, sosyo-ekonomik durumu, öğrenmeye hazır bulunuş durumu, geçmiş yaşantılar ve yetenek durumu gibi yönleriyle; bireysel, grupsal ve kitlesel düzeylerde durumunun belirlenmesi ve eğitim hizmetlerinin bu duruma göre düzenlenmesi gerekir (Alkan, 1998). Bu nedenle eğitim teknolojisi kapsamında öğrencilerin bireysel farklılıklarına da dikkat etmek gerekmektedir.
- iv. İnsan Gücü: Eğitimle ilgili insan gücü olarak, davranış bilimlerinin araştırmalarından yararlanarak eğitim teknolojisi için kuram, öğretim yöntemi ve eğitim aracı geliştiren eğitimciler de dâhil, okulda ve okul dışında uzaktan ya da yakından eğitime katkısı olan hizmetliler, yöneticiler, öğrenci velileri, kaynak şahıslar, okullardaki psikologlar, rehberlik uzmanı ve elbette ki öğretim sürecine yön veren kişiler olan öğretmenlerden oluşan tüm bireyler eğitim teknolojisinin önemli birer ögesi durumundadır.
- v. Öğretme Yöntem ve Teknikleri: İnsanlık tarihi kadar eski olan eğitim tarihi boyunca, öğretme işlemi için çeşitli yöntem ve teknikler geliştirilmiştir. Genel anlamda eğitim sürecinde hangi yöntem veya tekniğin kullanılacağını belirlenmesi de eğitim teknolojisi kapsamında yer almaktadır.
- vi. Eğitim Ortamları: Teknoloji kullanımı bu boyutta yer almaktadır. Eğitim ortamı, eğitim etkinliklerinin meydana geldiği, öğrencinin bilgiyle etkileşimde bulunduğu çevredir. Aynı zamanda öğrenme öğretme etkinliklerinde, konunun özelliğine göre etkileşimde bulunduğumuz personel, araç-gereç, tesis ve organizasyon gibi ögelerin oluşturduğu alandır. Okul binası, sınıf ortamı, sıralar, sosyal tesisler, spor salonları, bilgisayarlar, sunu araçları, fotokopi makineleri, televizyon gibi geniş bir alanı kapsamaktadır ve eğitim teknolojisinin önemli bir ögesidir.

- vii. Öğrenme Durumları: Öğrenme durumları eğitim teknolojisinin önemli bir ögesini oluşturur. Çünkü öğrencinin beyninde ve vücudunda oluşacak davranışlar, onun bu durumlarla etkileşimi sonucunda şekillenecektir. Buna göre bir tanımlı yapılsa, öğrenme durumları, amaçların yani planlanan özelliklerin (veya davranış gruplarının) öğrenciye kazandırılmasını sağlayacak olan uygun bir öğretim yeri ile araç-gereç ve yöntemlerden ve bunları düzenleyen öğretmenden oluşmuş eğitim ortamlarıdır.
- viii. Değerlendirme: Eğitim teknolojisinin vazgeçilmez unsurlarından birisidir. Öğrencilerin eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi ve belli bir konu için hazır oluş durumlarının tespit edilmesi, öğretim hizmetinin etkililik derecesi ile öğrenmedeki eksikliklerin ve bunların nedenlerinin ortaya konulması, öğrenme işleminin sonunda ulaşılan düzeyin belirlenmesi gibi etkinliklerinin her biri bir değerlendirmedir (Çoklar, 2008).

Eğitim teknolojileri kullanımı çok sayıda yarar sağlamaktadır. Bu yararlar için yukarıdaki öğelerin tamamının dikkate alınması gerekir.

2.6.3 Eğitim Teknolojisinin Faydaları

Eğitim teknolojisi kullanımı ile ilgili yapılan araştırmalar eğitim teknolojisi kullanımının eğitim ortamlarını zenginleştirdiğini göstermektedir (İşman, 2002). Eğitim teknolojisinin yararları aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- i. Serbesti: Eğitim teknolojilerinin kullanımı öğrenci ve öğretmene zaman ve mekân yönünden serbestlik sağlamaktadır. (Araştırmamız sırasında internet ve web tabanlı paylaşım kullanıldığı için Deney Grubu öğrencilerimiz zamandan ve mekân yönünde serbestlik görülmüştür. Asenkron bir uygulama yapılmıştır.)
- ii. Birinci Kaynaktan Bilgi: Geleneksel öğretimde, öğretmenler genellikle bilgiyi ikinci veya üçüncü kaynaktan vermektedir. Ancak eğitim teknolojileri yoluyla öğrenci ve öğretmen bilgiyi birinci kaynaktan alabilmektedir. Örneğin internet sistemi ve telekonferanslar yardımıyla öğretmen ve öğrenciler konu uzmanları ile birebir görüşebilirler ve ilgili konuları bizzat kendileri sunabilirler. (Araştırmamız sırasında paylaşım bloğumuzda öğrenciler kendi arasında paylaşımda bulunurken, öğrencilerde öğretmene soru sorarak dâhil olmuşlardır.)
- iii. Fırsat Eşitliği: Eğitim teknolojisinin sağladığı fırsatlar ile geliştirilmiş ve zenginleştirilmiş olan eğitimle ülkenin her yanında ve hatta dünyanın dört

- bucağında yaşayan insanlara eğitim olanağı sunma fırsatı sağlamıştır. Böylece her bireye eğitimden eşit bir şekilde yararlanma fırsatı sunulmaktadır. (İnternet ve Bilgisayar Destekli Eğitimle tüm öğrencilerimize fırsat eşitliği verilmiştir.)
- iv. Çeşitlilik ve Kalite: Eğitim teknolojilerinin kullanılması bireysel, ortak ve kitlesel öğrenme stratejilerinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Örneğin öğretmen ilgili dersi öğretmek için elektronik sunum programlarından birisi yardımıyla dersi daha canlı ve ilgi çekici hale getirebilir. (Araştırmada elektronik sunum programları kullanılmış ve dersin çekiciliği artmıştır.)
- v. Bireysel Öğretim: Öğretmenler eğitim teknolojileri ile öğrencilerin yeteneklerine uygun öğrenme ortamları meydana getirebilirler. Bunun sayesinde bireysel olarak çalışmayı seven ya da başarıyı bu yolla daha çok arttırabilen öğrencilere yeni bir olanak sağlanmış olur. (Bireysel olarak araştırmaya katılan Deney Grubu öğrencilerimize olanak sağlanmıştır.)
- vi. Üretken Eğitim ve Hızlı Öğrenme: Eğitim teknolojisi geliştirdiği yeni ortam ve yöntemlerle üretkenliği ve öğrenme hızını arttırmaktadır. (Eğitimde teknolojinin kullanılması motivasyonu artırırken aynı zamanda öğrenme hızını arttırmıştır.)
- vii. Yaratıcılık: Eğitim teknolojilerinin kullanımı, öğrenciye ve öğretmene çoklu ve seçenekli öğretme ve öğrenme olanakları ve aynı zamanda bireysel inisiyatif yaratma güçlerini geliştirme fırsatı sağlamaktadır. (Öğrenci merkezli öğretim yöntemi uygulanmış öğrenciye ve eğitimeye çoklu seçenek sunulmuştur.)
- viii. Yaşam Boyu Öğrenme: Eğitim teknolojileri sayesinde, öğrenciler yaşam boyu eğitimini sürdürebilmektedir. İstedikleri yerden, istedikleri zaman ve istedikleri eğitimi alabilirler. Sağladığı bu esneklik sayesinde özellikle mesleki gelişim ve yetişkin eğitiminde de önemli bir yer tutmaktadır (İşman, 2005; Koşar ve diğ., 2003; MEB, 1999; Rıza, 1997). (Bu çalışmamıza katılan Deney Grubu öğrencilerimiz yaşam boyu unutamayacakları bir farkındalık yaşamışlardır. Çünkü Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi'nin klasik öğretim yöntemine göre ne kadar faydalı olduğunu ve bu yöntemin akademik başarılarına etki ettiğini gözlemlemişlerdir.)

Eğitim teknolojisinden, bilerek veya bilmeyerek öğretimin gerçekleştirildiği tüm öğretim ortamlarında faydalanılmaktadır. Bu nedenle eğitim teknolojisi, eğitim ve öğretimin vazgeçilmez bir parçasıdır.

2.6.4 Eğitim Teknolojisinde Kullanılan Araçlar

Eğitim aracı: Öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğretmenin etkin öğretim sağlaması ve öğrencinin de öğrenmesi ve bilgilerin kavratılmasında, gözlem ve araştırma yapmada kullanılan her türlü öğretim ve öğrenme yardımcılara denmektedir. Eğitim teknolojisinde kullanılan araçlar (gelişim sırasına göre); kara tahta-tebeşir, kitap-defter-kalem, matbaa, model-maket, resim-slayt-film, radyo, TV-video, kamera, öğretim makineleri, bilgisayarlar, bireysel ve kitlesel otomasyon: (interaktif video, disk, CD, hipercard, telekonferans, bültenboard, e-mail), ağ sistemleri: (internet, intranet, network, novell), telekomünikasyon: (iletişim sistemleri-uydular).

Teknolojik araç kullanımı, eğitim sistemimizde kitle iletişim araçlarından radyo ve TV ile başlamış. Bunları ses kasetleri, eğitim videoları ve filmler, tepegöz, asetat, diya, video kamera, bilgisayar, çoklu ortamlar (mültimedya) takip etmiştir. Günümüzde, özellikle uzaktan eğitimde ilköğretim, lise ve üniversite düzeyinde kitle iletişim araçları kullanılmaktadır.

Radyo ve Televizyon: Türkiye’de ilk defa radyo ile eğitim projesinin yürürlüğe konması, 1956 yılına uzanmaktadır (Bayburt, 1968). İlk eğitsel radyo yayını 1964’te TRT yönetiminde başlamış, eğitim içerikli yayınlar ise 1975 yılında başlayan yeni yayın düzeninde yer almıştır. Ancak radyo sadece kulağa hitap ettiğinden eğitim için yeterince önemsenmeyerek yerini televizyona bırakmıştır. Televizyonda ise, işitselliğe görsellik katıldığından, öğrenim daha kalıcı olur ve geniş kitlelere ulaştırılır. Televizyonda olaylar somut olarak daha kolay verilebildiğinden, sınıfta gözlemlenemeyecek pek çok olay televizyon ekranında daha kolay görülebilir. Eğitimde fırsat eşitliği sağladığından eğitim hizmetlerinin niteliğini, öğretmenin verimliliğini ve etkinliğini artırır. Televizyon basılı materyallerle kullanıldığında anlamayı kolaylaştırmaktadır (Varol, 1997a).

Günümüzde, açık lise ve açık ilköğretim okullarında dersler programlı bir şekilde televizyondan yayınlanmaktadır.

Şekil 2.1. Eğitimde Kullanılan Teknolojik Araçlar

Video, Video Bantlar, Video Compact Disc (VCD) ve Digital Video Disk (DVD), öğretim amacıyla hazırlanmış film ve videobantlar hem göze hem de kulağa hitap eden iyi bir öğretim aracıdır. Tek zayıf yönü öğrenciyi edilgin tutmasıdır. Ancak iyi bir teknoloji eğitimi almış olan öğretmen, sorularla bu dezavantajı en az düzeye indirebilir. Eğitimde film kullanılırken, dikkat edilmesi gereken noktalar şöyle özetlenebilir (Alıcıgüzel, 2001).

Teknolojinin hızla gelişmesinin getirdiği yenilikler ve yeni teknolojiler, eğitim öğretime hızlı bir şekilde girmiştir. Başlangıçta video oynatıcı cihazlar ile videobantlarının eğitimde kullanılmasının ardından Video Compact Disc ve Digital Video Disk oynatıcı cihazlar eğitimde kullanılmaya başlanmıştır. Bilgisayar Destekli Eğitimde bu teknoloji multimedya olarak kapsamı genişlemiş ve eğitimin vazgeçilmez bir parçası olmuştur.

2.6.5 Eğitim Teknolojisinin Amaçları

Öğretim ilkelerinin uygulanabilmesi için oluşturulmuş bütün teknik ve metodolojiler olarak tanımlanan Eğitim Teknolojileri, farklı öğrenme koşullarında, problemlerin ortaya konmasında, bu problemlere çeşitli çözüm önerileri getirilmesini de kapsayarak (yöntem, uygulama, değerlendirme) uygulanan yöntem ve fikirler ile kullanılan araçlar ve örgütsel fikirleri kapsayan bir süreç olarak;

- i. Eğitim hizmetlerini daha geniş kitlelere götürmek,
- ii. Öğretme - öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirmek,
- iii. Öğretme - öğrenme etkinliklerini bireyselleştirmek,

- iv. Öğretme ve öğrenmeyle ilgili uygulama ve süreçleri düzenlemek,
- v. Eğitim ihtiyaçlarını ve imkânlarını bilimsel araştırma konusu yapmak,
- vi. Eğitim kurumlarını uygulamalı hale dönüştürmek,
- vii. Öğretim programlarında sürekliliği sağlamak,
- viii. Eğitim personelinin etkinliğini ve verimliliğini artırmak,
- ix. Çevre faktörlerini düzenlemek ve kontrol etmek,
- x. Öğretme-öğrenme süreçlerini öğrenci yeteneklerine uyarlamak,
- xi. Eğitimle ilgili sorunların çözümünde uygulamaya koymaktır (URL-8, 2011).

2.7 Türkiye’de Eğitim Teknolojisi Kavramı

Türkiye’de eğitim teknolojisiyle ilgili çalışmaların başlangıcının Cumhuriyetin ilk yılları olmasına karşılık, eğitim teknolojisinin gelişiminin yavaş ve güç olduğu söylenebilir. Eğitim teknolojiyle ilgili çalışmalar 1980’ li yıllara dek büyük ölçüde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından planlanıp gerçekleştirilmiştir. 1789 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile altıncı ve yedinci beş yıllık kalkınma planlarında her tür ve düzeydeki okullarda eğitimde niteliğin verimliliğin artırılması için eğitim teknolojisinin olanaklarından yararlanması gereği vurgulanmıştır (URL-8, 2011).

Türkiye’de eğitim teknolojisi dünyadaki gelişmelere paralel olarak ve bu gelişmelerden uzak kalmamak için MEB tarafından bir takım projeler geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Bilgisayarları eğitim süreci ile bütünleştirme girişimleri bilim adamlarınca üzerinde 40 yıldan fazladır çalışılan bir konudur (Uşun, 2000).

Bilgisayar kullanımı 1960’lı yılların başından itibaren önce kamu sonra özel kuruluşlarda yaygınlaştı (Zencay, 2001).

Karayolları Genel Müdürlüğü’nde, 1960 yılında hizmete giren ve yaklaşık 12 yıl kullanılan IBM-650 Data Processing Machine" ile başlamıştır. Tarihi sistemin ilginç bazı özellikleri: Birinci nesil, lambalı olması, her biri 10 karakter ve 1 işareten oluşan 2000 sözcüklük Tambur bellek bulunması, dakikada 78000 toplama-çıkartma, 5000 çarpma ve 138.000 mantıksal karar verebilme özelliği, delikli kart ile bilgi girişi yapılması, özel kablolarla bağlanan kontrol paneller ile delikli kart irtibatı, okuma 200, Delme /Yazma 100 kart/Satır dakika hızında olması ve Assembler ve Fortran’ın özel programlama dilleri (SOAP-FORTRANSIT) kullanımı (URL-9, 2011).

Türkiye'de örgün eğitimde bilgisayar eğitimine yönelik çalışmalar, 1984 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen “Yeni Enformasyon ve İletişim Teknolojisi” çalışmaları çerçevesinde 1100 adet bilgisayarın (üç ayrı marka; IBM, AMSTRAD, MACINTOSH) ortaöğretim kurumlarına alınması ile başlamıştır.

1984 yılından itibaren MEB tarafından yürütülen “Yeni Enformasyon ve İletişim Teknolojisi” projesi ile ilgili çalışmalar aşağıdaki gibi özetlenebilir (Uşun, 2004): 1985-1986 öğretim yılından itibaren 101 orta dereceli okula biri öğretmene diğeri 10'u öğrenciye olmak üzere toplam 1111 adet bilgisayar alındı. Her okuldan iki öğretmene 5 hafta süre ile hizmet içi eğitim verildi. 1987-1988 eğitim-öğretim yılından itibaren 2 saat teorik, 1 saat uygulamalı dersler seçmeli dersler arasına alındı.

1985-1986 öğretim yılından itibaren Ticaret, Turizm-Otelcilik okullarında başlatılan çalışmada 13 okula 10'ar adet olmak üzere 130 bilgisayar sağlandı. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimi bütün okullara yaygınlaştırıldı. 3 saatlik bilgisayar dersi her okula kondu.

1988-1989 öğretim yılından itibaren Ticaret ve Teknik Eğitimle ilgili orta dereceli okullarda Dünya Bankası kredisiyle başlatılan Endüstriyel Okullar projesi çerçevesinde 805 adet bilgisayar kullanıma başlandı (Altınkaya, 1998).

1998 yılında çeşitli kademelerde 1368 okula, 24311 bilgisayar sağlanmış, 14.300.000 öğrencinin sekiz yüz bini bilgisayar eğitiminden yararlanmış (%5.6), açık ilköğretime 63000, açık liseye ise 272911 kayıt yaptırılmıştır (MEB,1998).

2000'de, 2802 ilköğretim okulunda, 3188 bilgi teknolojisi sınıfı kurulmuş ve Marmara bölgesi dışındaki okullara eğitim yazılımlarının dağıtımı tamamlanmıştır. Bu kapsamda 3041 TV, 4740 tepegöz alınmış ve bunların video teçhizatı ile desteklenmesi yoluna gidilmiştir. İlköğretim okullarındaki Bilişim Teknolojisi (BT) sınıflarında bilgisayar, yazıcı, eğitim yazılımları, eğitsel içerikli oyunlar, elektronik referanslar, video, tepegöz, TV, eğitsel içerikli video kaset, saydam ve ofis yazılımları bulunması kararı alınmıştır. Her yerde sürekli eğitimin amaçlandığı “Eğitimde Çağı Yakalama” projesi kapsamında, etkileşimli uzaktan eğitim sistemlerinin geliştirilmesi ve uygulanması gerçekleştirilmiştir (MEB, 2000).

Aralık 2001 itibariyle ilk ve ortaöğretim kurumlarında 117.250 bilgisayar kullanılmıştır. Bu araçlar, yalnız bilgisayar eğitim ve öğretim çalışmalarıyla ilgilidir. Gene aynı yıl, eğitimde fırsat eşitliği sağlamak amacıyla verilen uzaktan eğitim hizmetlerinden ilköğretim ve lise düzeyinde yararlanan öğrenci sayısı 715510 olarak belirtilmiştir (MEB, 2001).

Temel Eğitim Projesi I. Fazı (1998 -2003) uygulanmaya başlamasıyla birlikte 81 il ve her ilçeden en az iki ilköğretim okuluna Bilgisayar Teknolojisi (BT) sınıfı kurulmuştur. Bu doğrultuda toplam 2802 ilköğretim okuluna 2837 BT sınıfı kurulmuştur. BT sınıflarında eğitim yazılımları, eğitsel içerikli oyunlar, elektronik referanslar, video, tepegöz, televizyon, eğitsel içerikli videokaset ve saydamlar, ofis yazılımları bulunmaktadır. Eğitimde Çağı Yakalamak 2000 projesi ile “Bilgi Merkezleri Projesi” de hayata geçirilmiştir. Bu projenin amacı herkese, her yerde, her zaman eğitim ve öğrenme ortamı sağlamak idi (MEB, 2002).

Temel Eğitim Projesi II. Fazı (2002-2007) Temel Eğitim politikasını desteklemek üzere, eğitim kalitesini yükseltmek, kapasitesini yaygınlaştırmak ve eğitime erişimi arttırmak amacıyla; 3000 ilköğretim okulunun 4002 sınıfına bilgisayar laboratuvarları kuruldu, kırsal ve gecekondü bölgelerindeki 4000 ilköğretim okuluna eğitim materyalleri alındı (URL -11 2011).

MEB ve Intel, “Gelecek İçin Eğitim” adlı eğitim projesi başlatmış ve 2006 yılı sonuna kadar 50000’den fazla öğretmeni eğitmeyi planlamıştır. Eğitimde kaliteyi artırmak, bilişim teknolojilerini öğrencilerin hizmetine sunmak, öğretmenlerin bu teknolojiyi sınıflarına entegre etmelerine yardımcı olmak ve sınıflarda işlenen derslerde öğrencilerin bilişim teknolojilerinden bir araç olarak yararlanmalarını sağlamak projenin başlıca hedefleri arasındadır.

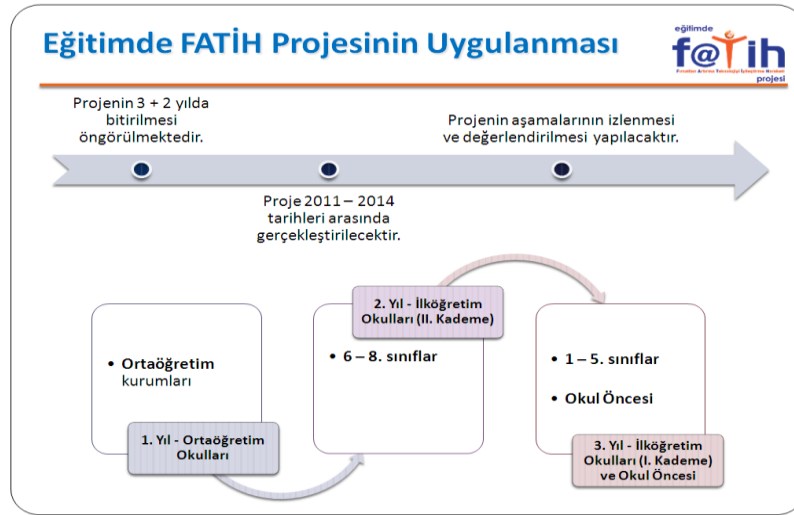
MEB ve Microsoft, Uzaktan Öğretmen Eğitimi Projesi ile bilgisayar okur-yazarı olan öğretmenlerin bilgisayar okur-yazarlık seviyelerini artırmak, bilgisayar okuryazarı olmayanlara da bilgisayar okur-yazarlığı kazandırmak amacıyla; uzaktan 13 eğitimle "Eğitimde İşbirliği" adlı bir öğretmen eğitimi programı başlatılmışlardır. Söz konusu öğretmen eğitimi programı temel bilgi teknolojileri, Microsoft Windows ve Office XP eğitim konularını içermektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü, mevcut Bilgisayar Formatör Öğretmen Eğitim Programı'na yönelik görüşleri değerlendirmiş, gelişmiş ülkelerde aynı amaçla kullanılan eğitim programları incelenmiş ve teknolojik gelişmeler de göz önünde bulundurarak Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı'nı başlatmıştır.

Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı'nın amacı; öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde bilgi teknolojisi araçlarını etkin ve verimli kullanmalarını sağlamak olarak belirtilmiştir (MEB, 2006).

2003 yılında kurulan 58. Hükümetle birlikte eğitim-öğretimde teknolojiye ve teknolojik araç gereçlere ağırlık verildiği görülmektedir. Fırsatları Artırma Ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi örneğinde olduğu gibi.

Teknoloji, bir okulda önemli bir değişime neden olmak için gereklidir, fakat tek başına yeterli değildir. Öğretmenin katılımı olmaksızın, öğrenciler mevcut teknolojiden kendi başlarına faydalanamazlar. Öğretmenler, eğitimde BT'nin etkili kullanımı için rehberlik yapma, öğrencilere yardım etme ve yol gösterme gibi rolleri etkin biçimde yerine getirmelidirler (URL-12, 2011).

Şekil 2.2. Eğitimde FATİH Projesi'nin Uygulanması (URL-13)

Bu nedenle eğitimde kullanılan teknolojinin güncellenerek iyileştirilmesi ve aynı zamanda Türkiye'nin doğusu ve batısı arasında eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması

amacıyla **Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi**, Milli Eğitim Bakanlığı tarafınca yürütülen ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından desteklenen 2014 yılı itibari ile bitirilmesi planlanan bir projedir.

Diğer bir ifadeyle; “40.000 okulumuzdaki 620.000 dersliğimizi, BT ekipmanları ile donatarak, eğitimde öğrenci ve öğretmenlerimiz için fırsatları artırma ve okullarımızda teknolojiyi iyileştirme hareketidir.” (URL-13, 2011).

Dünyada bir ilk olan FATİH Projesi, tüm dünya ülkeleri tarafından süreci takip edilen bir projedir. FATİH Projesi’nin benzeri projeler Güney Kore’de, Singapur’da ve “Macellan” adıyla Portekiz’de belli büyüklükteki projeleri henüz pilot uygulama aşamasındadır. FATİH Projesinde BT’nin eğitime entegrasyon aşamasında başlangıçta idari hizmet için verilen bilgisayarlardan günümüze kadar geçen sürecin sonunda her öğrenciye Tablet Bilgisayar hedeflenmiştir.

2.8 FATİH Projesi’nin Tanımı

FATİH Projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla BT araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde derslerde etkin kullanımı için; okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okulların 620.000 dersliğine dizüstü bilgisayar, projeksiyon cihazı ve internet altyapısı sağlamaktır (URL-12, 2011).

Bilgisayar Destekli Eğitimden, Bilgisayarla Eğitim tanımlarının ortaya çıktığı günümüzde artık bilgisayar ve teknoloji eğitimin vazgeçilmez bir parçası olmuştur.

Bu proje bireylerin yaşam boyu öğrenim yaklaşımı ve e-öğrenme yoluyla kendilerini geliştirmeleri için uygun yapıların oluşumu ve e-içeriğin geliştirilmesi doğrultusunda “Bilgi ve iletişim teknolojileri eğitim sürecinin temel araçlarından biri olacak ve öğrencilerin, öğretmenlerin bu teknolojileri etkin kullanımı sağlanacaktır.” hedefi doğrultusunda, araştırmamıza Deney Grubu öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde in akademik başarıya etkisi hedeflenmiştir. FATİH Projesinin temeli olan her sınıfa akıllı tahta, dizüstü bilgisayar ve renkli yazıcı verilerek e-içerik ile öğrencileri bilgisayar destekli bir eğitim verilecektir.

2.8.1 FATİH Projesinin Amacı

Eğitimli insan, okuma-yazma bilen, aritmetik bilgileri olan kişi tanımının dışına taşarak günümüz bilgi toplumunda eğitimli insan tanımı, kendisi ile ilgili gelişmeleri ve değişimleri takip edebilen, bunları hayatına uygulayabilen, sorgulayabilen, gelişime açık, bilgi ve iletişim teknolojilerini aktif olarak kullanabilen bir kişi olarak tanımlanmaktadır.

E-Dönüşüm, Türkiye kapsamında üretilen ve ülkemizin bilgi toplumu olma sürecindeki eylemleri tanımlayan Bilgi Toplumu Stratejisi Belgesi, Kalkınma Planları, Millî Eğitim Bakanlığımız Stratejik Planı ve BT Politika Raporu'nda yer alan hedefler doğrultusunda 2014 yılı sonuna kadar dersliklere BT araçları sağlanarak, BT destekli öğretimin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır (URL-12, 2011).

2.8.2 FATİH Projesi Kapsamındaki Donanımlar

FATİH Projesi kapsamında okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okullarımızın 620.000 dersliğine başlangıçta; projeksiyon cihazı, dizüstü bilgisayar, ve internet altyapısı sağlanması planlanmıştır.

Şekil 2.3. Okullarda Teknoloji Destekli Eğitimde Projeksiyon Kullanımı

Teknolojinin hızlı gelişmesi, projeksiyon lambalarının çok çabuk yıpranması ve maliyetinin yüksek olması nedeniyle projede projeksiyonun yerini yakın atımlı projeksiyonlar tercih edilmiştir. Yapılan araştırmalar neticesinde daha uzun ömürlü ve maliyeti daha düşük yakın atımlı projeksiyonlar projeye dâhil edilmiştir. Fakat bu

cihazlarında kullanım esnasında gölgelenme sorunları ortaya çıkmıştır.

Aşağıdaki resimde örnek bir sınıfın görüntüsü yer almaktadır. Öğrencilerin karşısında bulunan duvara etkileşimli tahta yerleştirilmiştir. Etkileşimli tahta, yeşil tahta ve manyetik beyaz tahta olmak üzere 3 bölümden oluşmaktadır.

Şekil 2.4. FATİH Projesi Etkileşimli Akıllı Tahta Örneği (EĞİTEK, Ekim 2011)

Türkiye nüfusun çoğunluğunun (% 54,9) 30 yaşın altında olması ve 15 yaşın altındaki bireylerin toplumun yüzde 28,1'ini oluşturması, ülkemiz için büyük bir insan gücü potansiyelinin işaretidir. Genç neslin öne çıktığı nüfus dağılımının sonucu olarak, 2020'de nüfus grupları içerisinde 25-39 yaş grubunun baskın olacak olması, bugün öğrenim çağındaki öğrencilerimizin yarının dünyasında söz sahibi olması anlamına gelmektedir. Dolayısıyla, genç nüfusa yatırım yapmak ve bilgi toplumunun birer ferdi olmalarını sağlamak, gelecek için önemli bir kazanım olacaktır. Bu kazanımların sağlanması için de “Eğitimde F@TİH Projesi” büyük bir atılımın gerçekleşmesini sağlayacaktır.” (URL-12, 2011).

2.9 Bilgisayar Teknolojisinin Entegrasyonu

Açıklananlardan da anlaşılacağı gibi, öğretmen eğitiminin vazgeçilmez unsuru Bilişim Teknolojileridir. Aşağıdaki tabloda, adaylara kazandırılması gerekenlerin ürünleri, gerekli öğrenme ortamı ise süreçleri içerdiği görülmektedir. Amaca ulaşmak için bunların gerekli altyapı ile desteklenmesi gerekir.

Altyapı olarak BT	Süreç olarak BT	Ürün olarak BT
Görsel donanım	Öğrenci merkezli öğrenme ortamı	Teknoloji okur-yazarlığı
İşitsel donanım	Yaparak öğrenme	Kritik düşünme
Bilgisayar	Aktif katılım	Problem çözme
Çoklu ortam	Kuşak öğrenme	Bilgi ustalığı
İnternet	Etkin iletişim	İletişim becerileri
	Paylaşım	Takım çalışması
		Yaşam boyu öğrenme

Tablo 2.4. Bilgisayar Teknoloji Sınıflarının Entegrasyonu (Yıldırım, 2001)

BT'nin sisteme entegrasyonu oldukça büyük önem taşımaktadır. Entegrasyon için geliştirilen modeller BT kullanımı merkezli yaklaşım, BT kullanımı merkezli yaklaşım ve kültürel değişkenler, Teknoloji ve Bilişim Kültürüne Dayalı Yaklaşım olarak sıralanmaktadır (Yıldırım,2001).

Şekil 2.5. Bilgisayar Teknolojisinin Eğitime Entegrasyon Aşamaları (URL-13, 2011)

2.10 Bilgisayar Destekli Eğitim

Bilgisayar Teknolojisinin son yıllardaki gelişimi ve hızlı bir şekilde eğitimde kullanılmaya başlanması eğitimim sistemimizin de değişmesine sebep olmuş ve eğitimim sistemini Bilgisayar Destekli Eğitime mecbur bırakmıştır.

Eğitimde yeni teknolojiler kullanılması, öğretim ortamını geleneksel yöntemlere göre duyu organlarıyla çok daha fazla etkileşimde bulunur hale getirilmesi ve öğrencinin derse ilgisini artırdığından eğitim-öğretimi kolaylaştırır. Öğrenmeyi zevkli hale getirip hızlandırır.

Demirel (2003), tam öğrenmenin gerçekleşmesi için aşağıdaki koşulların sağlanması

gereğinden söz etmektedir:

- 1- Öğrencilere planlı öğretim ve olumlu öğrenme koşulları sağlanmalı.
- 2- Yeterli zaman ayrılmalı.
- 3- İpucu, pekiştirme, dönüt ve düzeltme verilmeli.
- 4- Öğrenci katılımı sağlanmalı.
- 5- Tam öğrenme ölçütü belirlenmeli.
- 6- Bir ünite tam öğrenilmeden diğerine geçilmemelidir.

Eğitimde olumlu öğrenme koşullarının oluşmasında ve planlı öğretimde BDE'nin temeli programlı öğretim yöntemine göre düzenlenmiş içeriğe dayanır. BDE de değişik eğitimsel etkinlikler bulunmaktadır. Şahin ve Yıldırım (1999), bu değişik etkinlikleri içeren program türlerini aşağıdaki şekilde sınıflandırmıştır:

- 1- Alıştırma-uygulama programları.
- 2- Bire-bir eğitim programları.
- 3- Eğitsel oyunlar.
- 4- Benzeşim programları.

Bilgisayarın eğitim alanına verdiği destek değişik biçimlerde ifade edilebilmektedir:

BDE: Bilgisayar Destekli Eğitim

BDE: Bilgisayara Dayalı Eğitim

BDÖ: Bilgisayar Destekli Öğretim

BDÖ: Bilgisayar Destekli Öğrenme

BÖU: Bilgisayarların Öğretsel Uygulamaları

Bilgisayar Destekli Eğitim, öğretimsel içerik veya faaliyetlerin bilgisayar yoluyla aktarılmasıdır. BDE, eğitimde bilgisayar kullanımı için kullanılan en eski kavramlardan biridir. Bu yüzden, farklı amaçlarla dahi olsa, eğitim ortamında bilgisayar kullanımı genellikle BDE olarak adlandırılır (URL-14, 2011).

BDE, bilgisayarın öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim sürecini ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir. BDE, öğretim sürecinde öğrencilerin bilgisayarda programlanan dersler ile etkileşimde bulunduğu, öğretmenin rehber, bilgisayarın ise ortam rolünü üstlendiği etkinlikler olarak tanımlanabilir(URL-15,2011).

Bir ortamda BDE'den söz edilebilmesi için o ortamda; donanım, öğrenci, öğretmen ve yazılım gibi BDE'nin temel bileşenlerinin olması gerekir.

Bilgisayarların eğitimde kullanılma gereksinimleri arttıran nedenlerin bazıları: Öğrenci sayısının hızla çoğalması, zamanın yetersiz olması, bilgi miktarının artması, içeriğin karmaşıklaşması, öğretmenlerin sayılarının yetersiz olması, bireysel yetenek ve farklılıkların önem kazanması (Alkan, 1998).

BDE eğitimde bir amaç olarak değil, kalıcılığı ve etkili öğrenmeyi destekleyecek bir araçtır. Alessi ve Trollip, (2001) BDE'nin ne olmadığını şu şekilde açıklamıştır: Rapor veya ödev hazırlamaya yarayan kelime işlem programları değildir. Kayıtları düzenlemek ve saklamak için bir veritabanı programının kullanılması değildir. Hesap tablolarının sayısal bilgileri tutmakta, hesaplama yapmakta veya grafik oluşturmada kullanılması değildir. Sunum programları yoluyla asetat veya bilgisayar yoluyla sunum hazırlanması değildir.

Bilgisayarın eğitimde kullanılması oldukça geniş kullanım olanakları sunmaktadır. Uşun (2000) bilgisayarın eğitimde kullanılmasını kendi içinde 3 bölümde ele almıştır:

- a) Bilgisayar Denetimli Öğretim: Herhangi bir konuda öğrencinin öğrenme süreçlerinin bilgisayarla yönetilmesidir. Her öğrencinin öğretimin amaçladığı davranışları kazanıncaya kadar yapması gerekenleri gösterir ve yaptıklarının kaydını tutar.
- b) Bilgisayara Dayalı Öğretim: Herhangi bir konuda diğer öğretim donanımlarından bağımsız, tek başına yeterli bir öğretici kaynak olarak bilgisayarın eğitimde kullanılmasıdır.
- c) Bilgisayar Destekli Öğretim (BDÖ): Öğretim sürecinde bilgisayarın seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı, sistemi güçlendirici bir öğe olarak kullanılmasıdır.

Bilgisayarların eğitimde kullanılması ve Bilgisayar Destekli Eğitim sisteminde okul-öğrenci-öğretmen ve öğretim etkinliklerini tamamlayıcı bir unsurdur.

Yanpar (2006) Bilgisayar Destekli Eğitimi aşağıdaki kategorilere ayırmaktadır.

1. Laboratuvar Yöntemi: Bu yöntemin asıl amacı hedef kitleye bilgisayar okur-yazarlığı kazandırmak ve dersleri laboratuvar ortamında mümkün olduğunca interaktif olarak sunmaktır. Ülkemizdeki okulların bazılarında bilgisayar laboratuvarı vardır. Ancak çoğu zaman yeterince etkin ve verimli kullanılmamaktadır.

2. Her Sınıfta PC Yöntemi: Bu yöntemde; her eğitim sınıfına birer adet bilgisayar, sunum cihazı ve gerekli çevre birimleri kurulur. Ayrıca okul bir network ortamı ile bütünleştirilir. Böylece her ders teknolojiyle bütünleştirilmiş olur. Bütün sınıf için bir bilgisayarın kullanılması durumunda ayrıca bilgisayarı görüntüleme cihazı olan projektör makinesinin de kullanılması gerekir. Bu yöntemde sadece tek bilgisayarın kullanımı öğretimde bilgilerin gerekli görülen yerlerde görüntülenmesidir.

3. Kişisel PC Yöntemi: Bu yöntemde; her öğrencinin ve öğretmenin taşınabilir bir bilgisayarı vardır. Ayrıca eğitim ortamı bir ağ ortamına sahiptir. Öğrenci tüm ders materyallerini, ödevlerini ve ders hazırlıklarını kişisel bilgisayarında yapar. Eğitim ortamına geldiğinde öğrenci kişisel bilgisayarını okulun ağ yapısına entegre eder ve derse katılır. Eğitici ise ders ile ilgili tüm hazırlıklarını kendi kişisel bilgisayarında yapar ve derse girdiğinde kendi kişisel bilgisayarını okulun ağ ortamına entegre eder ve dersini anlatır. Eğitici ve öğrenci arasındaki tüm haberleşme elektronik ortamda yapılır. Ayrıca bu yöntemle eğitici ve öğrenciler evlerinden video konferans yoluyla ders yapabilirler.

Bu yöntem diğer yöntemlere göre en ideali, ancak en pahalısıdır (Yanpar'ın, (2006) **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı** Kitabında yazmış olduğu bu eğitim sistemi 2010 Yılında Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (EĞİTEK) tarafından başlatılan FATİH Projesinin temelini oluşturmaktadır).

4. İnternet Yoluyla Eğitim Yöntemi: Bu yöntem senkron ve asenkron olarak iki biçimde gerçekleştirilebilir. Senkron yöntemde; eğitici ve öğrenciler, gerçek zamanlı olarak video konferans, dia gibi uygulamalarla günün belirli saatlerinde mekândan bağımsız olarak bir sınıf ortamındaymış gibi eğitimi gerçekleştirirler. Asenkron yöntemde; dersin içeriği internet ortamına aktarılır. Öğrenciler zamandan ve mekândan bağımsız olarak internet sitesine bağlanarak eğitimlerini gerçekleştirirler. Bu yöntem açık öğretim programları için kullanılabilir.

Çalışmamızda; araştırmanın yapıldığı yer olan Aksaray İli Merkez 125. Yıl İlköğretim Okulu'nda UBAK projesiyle kurulan 20+1 bilgisayardan oluşan BT Sınıfı etkin ve verimli bir şekilde kullanılmıştır. Araştırma sınıfımızda FATİH Projesi kapsamında kullanılan akıllı sınıf modelinde (akıllı tahta, projeksiyon ve öğretmen bilgisayarı) bir sınıf kullanılmıştır. Deney Grubundaki her öğrencimiz kişisel PC'leriyle eğitici ve öğrenci arasındaki tüm haberleşmeleri elektronik ortamda yapılmış olup online olarak da asenkron yöntemiyle <http://sosyalafacanlar.blogspot.com> blog sayfamız etkin olarak kullanılmıştır.

Ayrıca eğitim öğretimde; Açık Lise, Açık İlköğretim, Açık Öğretim Fakültesi ve birçok üniversite tarafından son yıllarda başlatılan ve hızla çoğalan Uzaktan Eğitim Yöntemlerini **İnternet Yoluyla Eğitim Yöntemi**'ne örnek olarak gösterebiliriz.

2.10.1 Bilgisayar Destekli Eğitiminin Yararları

Bilgisayar Destekli Eğitim ortamında bilgisayar, öğrencileri sürekli aktif tutar; öğrenci bilgisayarın üreteceği sorulara yanıt vermesi gerektiği ve ancak konu üzerinde düşünerek bir sonraki adıma geçebileceği için sürekli aktif olmak zorundadır.

Alkan (1998), Bilgisayar Destekli Eğitimin yararlarını ile ilgili olarak; öğrenciye soru sorma, cevapları düzeltme, yönlendirilme, deneysel tasarıma teşvik gibi olanaklar sağlama, çift yönlü etkileşim olanağı geri besleme olanağı orta düzey sembolik temsil olanağı, ucuz ve çabuk grafik üretme kolaylığı olarak ifade etmiştir.

Bilgisayar Destekli Eğitimle konular öğrencilere daha kısa sürede ve sistemli bir şekilde öğretilir. Kişiden kişiye değişen öğrenme hızları göz önüne alınırsa, her öğrenciye kendi öğrenme hızında bir eğitim sağlar. Öğrenciler kendilerinden daha hızlı öğrenen öğrencilerle yarışmak zorunda kalmazlar. Öğrenci kendisine ait bir kişisel öğrenme ortamında rahatlıkla çalışabilmektedir. Öğrenci bilgisayarıyla baş başa ve kendi öğrenme hızına uygun bir ortamda daha rahat olmakta ve öğrenmenin kalıcılığı daha fazla olacaktır. Öğretmenler geriden gelenleri beklemek için hızlı gidenleri yavaşlatmak zorunda kalmaz veya yavaş öğrenen öğrencileri bir yana bırakarak hızlı öğrenen öğrencilere göre ders işlemek zorunda olmaz. Öğretmen planlamış olduğu müfredat planı çizelgesine uygun olarak eğitim-öğretimi gerçekleştirir.

Keser (1988), bilgisayar destekli öğretimin yararları şöyle sıralamıştır: Anlaşılmayan noktalar öğrenci tarafından istenildiği kadar tekrar edilebilir. Öğrenme sırasında başkasına bağımlılık söz konusu değildir. Her öğrenci kendi öğrenme hızında öğrenim sağlar. Bilgisayar destekli öğretimin uygulanması sırasında öğrenci derse aktif olarak katılmak zorundadır. Hatalar, eksikler öğrenme sırasında anında görülür ve düzeltilir. Yanlışa karşı hoşgörü vardır. Öğrencinin her zaman yeniden cevaplama şansı vardır. Öğrencilerin derse karşı olan ilgilerini her zaman canlı tutar. Öğretmeni dersi tekrar etme, hata, ödev düzeltme vb. işlerden kurtararak öğrencilerle daha yakından ilgilenebilme fırsatı verir. Tehlikeli ya da pahalı deney ya da çalışmalar bilgisayar destekli öğretimde benzetim yöntemi ile kolaylıkla yapılabilmektedir. Öğretmenlerin dersleri sırasında uyguladıkları öğretim yöntemleri arasındaki farklılıklar bilgisayar destekli öğretimle en az düzeye indirilebilir. Öğrenciler daha kısa zamanda ve sistematik bir şekilde öğrenebilirler. Öğrencilerin dersi izlerken çizimler, renkler, şekiller, resimler vasıtası ile dikkat düzeyleri oldukça yüksek tutulabilir. Öğrenim küçük birimlere indirildiğinden, basan bu birimler üzerinde sınanarak adım adım gerçekleştirilir.

Ayrıca bedensel ya da zihinsel özürlü öğrenciler, özel olarak düzenlenen bilgisayar destekli öğretim ortamında bireysel öğrenme hızlarına göre ilerleyebilirler. Bedensel veya zihinsel özürlü öğrenciler öğrenme hızı açısından diğer öğrencilere nazaran daha geride kalabilmektedirler. Bilgisayar destekli öğretimde bilgisayar, bu tip öğrencilerin kendi öğrenme hızlarına uygun bir öğrenme ortamı sağlayarak yardımcı olur.

Sınıfların kalabalık olması, zamanın sınırlı olması ve bireysel farklılıklar nedeniyle öğrencilere soru sorulmayabilir. Bilgisayar destekli öğretimde, öğrenci bilgisayarla etkileşim kurarak, istediği anda konu ile ilgili sorular sorarak yanıtlarını alabilmekte ve istediği kadar tekrarlayabilmektedir. Bu yöntemde her öğrenci, öğrendiği konu ile ilgili sorduğu sorulara yanıt alabilir.

Laboratuvar ortamında yapılması tehlikeli ve pahalı olan deneyler benzeşim yöntemi ile kolayca yapılabilmekte, zaman ve para yönünden kâr edilmektedir.

Öğretim programı öğrencinin öğrenme ile ilgili gereksinimine göre hazırlanabilir. Öğretim amaçlarının sıralanışı öğrencinin öğrenme davranışlarıyla belirlenir. Öğrenim küçük birimlere indirildiği için, başarı bu birimler üzerinde sıralanarak gerçekleştirilir.

Öğrenci kendi çalışmasına rağmen, öğretmen tarafından sürekli denetlenebilir ve gerektiğinde müdahale edilebilir. Bilgisayar destekli öğretimde öğrenciler öğretmenin kontrolü altındadır. Bireysel çalışmalarda başa çıkamadığı sorunlar olduğunda öğretmen öğrencilerine yardımcı olabilir.

Öğretmeni dersi tekrar etme, ödev düzeltme gibi görevlerden kurtararak ona öğrencilerle daha yakından ilgilenme ve verimli çalışma zamanı ve olanağı tanır.

Bilgisayar, eğitim zamanının etkili bir şekilde kullanılmasını sağlar. Öğrenci kıt olan zamanı etkili faaliyetler yaparak geçirir. İkincisi, öğrenci her yaptığı öğrenme için kendiliğinden ödüllendirilir. Öğrenci kendi yaptığı ürünleri görerek öğrenmesini hızlandırabilir. Son olarak öğrencinin yaratıcılık yeteneklerini geliştirebilir (İşman, 2000).

Kaya (2005), bilgisayarlı öğrenme kaynaklarının sağladığı başlıca yararlarının içinde öğrencinin bilgisayarlı öğrenme kaynaklarıyla etkileşime girmesi geleneksel yöntemlere göre daha az zamanda öğrenmesini sağladığını ifade etmiştir.

2.10.2 Bilgisayar Destekli Eğitimim Öğretmen Ve Öğrenci Rollerine Etkisi

Öğretmenlerin kazanmaları gereken beceri, bilgisayarın nasıl çalıştığı, neleri yapabildiği, nasıl programlandığı gibi konulardan çok, öğretmenin kendi branşındaki programlardan hangisinin, hangi konularda yeterli olduğu, öğrencilere ne sağlayacağı, bilgisayarın sağladığı ölçme ve değerlendirme verilerinden, öğrenciyi değerlendirme ve yönlendirme amacıyla hangi bilgilerin üretilebileceği gibi konularda yoğunlaşmaktadır (Şahin ve Yıldırım, 1999).

Teknolojik araçların eğitimde vazgeçilmez olması, Bilgisayar Destekli Eğitimden bilgisayarlı eğitime geçiş olarak uzaktan eğitim veya online eğitim gibi öğretim yöntemlerinin kullanılmasıyla bilgisayarın eğitimdeki yeri tartışılmaya başlanmıştır.

Yeni teknolojiler öğrenme ve öğretme sürecini birçok açıdan değiştirmiştir. Mikrobilgisayarların okullara girmesi öğretmenin rolünü etkilediği, değiştirdiği gibi öğrenme-öğretme sürecinde de değişiklikler yaratmıştır. Bu ise öğretmenin nasıl öğreteceği konusunda da değişiklikler getirmiştir. Yapılan çalışmaların çoğu, öğrencilerin bilgisayar ile çalıştıkları zaman kendilerini bağımsız hissettikleri ve

teknolojiyi kullanabildikleri içinde doyum sağladıklarını göstermiştir. Ayrıca bilgisayarla çalışan öğrencilerin motivasyon düzeylerinin de yüksek olduğu görülmüştür. Bilgisayar destekli öğretim, öğretimi kişisel, bireysel ihtiyaçlara göre ayarlayabildiği için öğrencinin derse olan ilgisinde ve güdülenmesinde etkili olur (Şahin ve Yıldırım, 1999).

Bilgisayar Destekli Eğitimde; öğretmen tarafından bilginin daha çok sayıda öğrenciye iletilme olanağının olması, kısa zamanda daha etkin öğrenme ve daha az rutin işler yaparak zamandan kazanma, öğrenciler ve öğretmenler arasında iletişimin gelişmesini ve yükselmesini sağlayarak eğitimde bilgisayarların kullanımı Öğrenci-Öğretmen-Okul etkileşimi sağlar.

2.10.3 Bilgisayar Destekli Sosyal Bilgiler Öğretimi

Sosyal Bilgiler dersinde bilgisayar, hem rapor hazırlama hem de ders sunu aracı olarak kullanılabilir. Örneğin, dünya ülkelerini çeşitli özellikleri itibarıyla incelemeyi planlayan öğrenciler, küçük gruplar halinde çalışarak bu amaçlarına ulaşabilirler. Bunun için sınıftaki öğrenciler, 2-4 kişiden oluşan küçük gruplara ayrılırlar. Bu gruplar konuyla ilgili olarak kendi aralarında iş bölümü yaparlar ve internetten yararlanarak işleyecekleri ülkelerle ilgili harita, resim, bilgi vb. öğeleri toplarlar. Sonra topladıkları bu bilgileri, bilgisayardaki uygun yazılım programlarını kullanarak bir düzene koyarlar ve sunu haline getirirler. Sunuyla ilgili hazırlıklar tamamlandıktan sonra öğrenciler, yaptıkları çalışmayı yine bilgisayar kullanarak arkadaşlarına sınıf ortamında sunarlar. Bu amaçla öğrenciler, bilgisayar ekranındaki görüntüleri projeksiyon marifetiyle perdeye yansıtırlar ve gereksinim duymaları halinde görsel öğelere ses de katarak sunularını daha somut ve etkili hale getirebilirler. Gruplar halinde çalışan öğrenciler, ülkelerle ilgili bilgilerin elde edilmesi, bilgilerin düzenlenmesi ve sununun hazırlanması sırasında sürekli olarak birbirleriyle etkileşimde bulunurlar. Gruplar kendi aralarında bilgi alışverişi yapabilecekleri gibi, zaman zaman öğretmenin yardımına başvurup, gerek bilgi kaynaklarına ulaşmada, gerekse bilgilerin düzenlenmesi sırasında onun önerilerinden yararlanabilirler. Bu ortamda öğretmen, bilgiyi tekelinde bulunduran kişi değil, öğrencilerin bilgiye ulaşmasını ve bilgiyi uygun bir biçimde düzenlemesini sağlayan ve/veya kolaylaştıran bir danışman konumundadır (Yaşar, 1998).

Gruplar halinde çalışan öğrenciler, ülkelerle ilgili bilgilerin elde edilmesi, bilgilerin

düzenlenmesi ve sununun hazırlanması sırasında sürekli olarak birbirleriyle etkileşimde bulunurlar. Gruplar kendi aralarında bilgi alışverişi yapabilecekleri gibi, zaman zaman öğretmenin yardımına başvurup, gerek bilgi kaynaklarına ulaşmada, gerekse bilgilerin düzenlenmesi sırasında onun önerilerinden yararlanabilirler. Bu ortamda öğretmen, bilgiyi tekelinde bulunduran kişi değil, öğrencilerin bilgiye ulaşmasını ve bilgiyi uygun bir biçimde düzenlemesini sağlayan ve/veya kolaylaştıran bir danışman konumundadır (Yaşar, 1998).

2.10.4 Bilgisayar Destekli Eğitimin, Sosyal Bilgiler Eğitim ve Öğretimdeki Yeri

Bilgisayarlar öğrenme ve öğretmen sürecinde bilgiyi sunmak, öğrenciyi yönlendirmek, uygulama ve değerlendirme yapmak için kullanılır. Eğitim alanında bilgisayarlar farklı rollerde olabilirler:

- i. Öğretmen rolünde ve öğretmen gibi davranarak,
- ii. Öğrencinin dersi bilgisayardan öğrendiği öğretici uygulamalar olarak,

Öğrencilerin hesaplama yapabildiği veya bir kelime işlemci kullanarak dokümanlar oluşturabildiği araç uygulamaları olarak ya da bilgisayarın öğrenci konumunda olduğu, öğrencinin ise öğretmen konumuna geçtiği öğrenci uygulamaları olarak karşımıza çıkabilirler (URL-16, 2011).

Günümüzde, Bilgisayar Destekli Eğitimin bir parçası olan asenkron yöntemle online web tabanlı içerikler veya CD, DVD ile sunulan, gerek ders içerikleri, gerekse diğer görsel eğitimlerde – yabancı dil öğretim setleri, üniversite hazırlık setleri gibi içerikler – öğrencilerin zamandan ve mekândan bağımsız olarak öğretmen rolünde ve öğretmen gibi davranarak eğitimlerine olanak sağlamaktadır. Aynı zamanda öğrenciler; öğretici uygulamalar, testler, simülasyonlar, flash animasyonlar, sesli ve görüntülü video eğitimleri yoluyla dersi bilgisayar kullanarak öğrenebilirler.

Bilgisayarlar öğretmenler için, öğretimi destekleyici uygulamalar ya da materyal geliştirmede kullanabilecekleri öğretim araçları olabilirler. Öğretmen bilgisayar yardımı ile bir öğretim materyali hazırlayabilir. Ancak, burada bilgisayarın rolü, BDE'deki rolünden oldukça farklıdır. BDE'de bilgisayar bir öğretici, bir alıştırma yaptırıcı, bir uygulatıcı veya bir olayın benzerini canlandırıcı olarak kullanılır (URL-15, 2011).

“İnsan yaşamındaki en önemli süreçlerden biri olan eğitim, günün ihtiyaçlarına cevap

verebilmek için gelişen teknolojinin imkânlarıyla donatılmak ve düzenlenmek zorundadır. Bilgisayarın eğitimde etkin olarak kullanılması bu yolda atılmış gerekli bir adımdır.” diyerek Helvacı, (1998) günümüz ihtiyaçlarına ve teknolojik gelişmelere uygun olarak bilgisayar kullanımının önemini vurgular (Helvacı, 1998).

Bilgisayarların eğitim amaçlı kullanımını ele alan BDE genel olarak bilgisayarlar ile ders içeriklerinin doğrudan sunulması, öğretici olması, başka yöntemlerle öğrenilenleri tekrar etme olanağı tanınması, problem çözme, alıştıırma-uygulama yapma fırsatı tanınması ve benzeri etkinliklerde öğrenme-öğretme aracı olarak kullanılması ile ilgili uygulamalar olarak eğitim ve öğretimde önemli bir yere sahiptir.

Bilgisayar, eğitim öğretimde pek çok şekilde kullanılır. Bilgisayar destekli öğretimin şimdiye kadar uygulanan biçimleri aşağıdaki gibidir (Ergin,1998). Eğitim-öğretim, tekrar ve alıştıırma, öğrenciyi çeşitli yönlerden destekleme, benzetim programları ile çalıştıırma, etkileşimli açıklama, veri bankası olarak kullanma, verileri çekici bir şekilde gösterme, etkileşimli canlı (hypertext) kitap, uzman sistemler ve yapay zekâ, bilgisayar uygulamalı ve değerlendirmeli testler, bilgisayar yönlendirmeli öğrenme şeklinde olur.

Bilgisayar Destekli Öğretimde çeşitli öğretim modelleri kullanılır. Ancak Bayraktar, Keser ve Gürol tarafından önerilen ve yaygın kabul gören modeller Uşun’a (2000) göre şunlardır: Öğretimsel Model, Hipotezci Model, Açıklayıcı Model, Arındırılmış model.

Bu modellerin her birisi öğrenme öğretim sürecine katkısı yönünden bilgisayarın değişik özelliklerini ortaya koyar. Örneğin Öğretimsel Model; temelde programlı öğretime dayanmakta ve bilgisayar sabırlı bir yardımcı gibi kullanılır. Hipotezci Modelde; öğrenciyeye hipotez formüle etmeye yardımcı olunmakta ve bu model bilginin, öğrencilerin yaşantıları yoluyla yaratılması gerektiği düşüncesine dayanır. Açıklayıcı Modelde; bilgisayar, öğrenci ile gerçek yaşamın gizli modeli ya da benzeşimi olarak, ilerledikçe konuyu keşfederek öğrenmesi esas alınır. Arındırılmış Modelde ise bilgisayarı, öğrencinin çalışma yükünü azaltma aracı olarak kullanır ve öğrenciyeye hesaplama, bilgi işlem vb. olanaklar sağlar ve onu destekler (Uşun, 2000).

Bilgisayarın eğitimde kullanılma gereksinimi eğitim sisteminin aşırı derecede artması, öğrenci sayısının hızla çoğalması; bilgi miktarının artması ve içeriğin karmaşıklaşması, öğretmen yetersizliği ve bireysel kabiliyet ve farklılıkların önem kazanması gibi

nedenlerden doğmaktadır. Bu uygulamanın amacı sadece öğretme - öğrenme sürecinin otomatikleştirilmesi değildir. Öğretme - öğrenme süreçlerinde etkililik, süreklilik ve bütünlük sağlamak temel hedef olup, otomasyon bu faktörlerin sonucudur (Alkan, 1998).

Tezimizde; öğrenciler programlı öğretime dayandığı noktasında Öğretimsel Model, bilgisayar, öğrencinin çalışma yükünü azaltan bir araç olarak kullanması ve bilgi işlem vb. olanaklar sağlamada desteklediği içinde Arındırılmış Öğretim Modeli kullanılmıştır.

2.10.5 BDE'nin Tarihçesi, Gelişimi ve Bilgisayarın Eğitim Alanında Kullanılması

Bilgisayar Destekli Eğitime ilişkin ilk çalışmalar 1950'li yıllarda Sidney Presley ve B. F. Skinner'ın çalışmalarıyla ortaya çıkmıştır. Bu yıllarda programlı öğretim ile Presley ve Skinner tarafından davranışçı kuramın da ilkeleri göz önüne alınarak birbirlerine çok yakın tarihlerde üretilen öğretme makineleri ön plandadır. Ancak öğretme makineleri davranışçı kuramların etkisinde kalınarak üretildiği için öğrencilerin bireysel farklılıklarına hitap etmemiştir.

1960'lı yıllarda delikli kartlar, kişiselleştirilmiş öğretim ve bilgisayarla yönetilen öğretim ön plana çıkmıştır. 1963 yılında Stanford Üniversitesi ilköğretim öğrencileri için öğretimsel amaçlı bir matematik yazılımı geliştirmiştir. 1966 yılında IBM firması öğretimsel amaçlı bilgisayar sistemi geliştirmişlerdir.

1970'li yıllarda bilgisayar devrimi başlamıştır. Bu devrimle daha güçlü ve küçük bilgisayarlar üretilmiş, eğitim yazılımlarının miktarı ve çeşitliliğinde artış meydana gelmiştir. Bilgisayar destekli öğretim uygulamaları, bilgisayar ve yazılımlarda meydana gelen gelişmelerin paralelinde değerlendirme modülleri de içermeye başlamış ve öğretmenler derslerinde bilgisayar uygulamalarını kullanmaya başlamışlardır.

1980'li yıllarda bilgisayar devrimi hızla gelişmeye devam etmiş ve kişisel bilgisayarlar üretilmiştir. Hipermedia-hipermetin gibi kavramların oluşumuyla birlikte bu ortamlar geliştirilmiştir.

2.10.6 BDE’de Kullanılan Yaygın Formatlar

BDE uygulamaları incelendiğinde öğrenme-öğretme süreci içinde farklı formatlarda gerçekleştiği görülmektedir (URL-16, 2011).

BDE türlerinin en yaygın olanları aşağıda gösterilmektedir:

Eğitsel oyunlar,

Alıştırma-uygulama programları,

Açık-uçlu öğrenme ortamları,

Web tabanlı öğrenme ortamları,

Testler,

Hipermedya,

Simülasyonlar,

İletişim Araçları,

Öğretici programlar (Kuzu, 2007).

Araştırmamızdaki Deney Grubu öğrencileri; öncelikle web tabanlı öğrenme ortamlarını aktif ve verimli bir şekilde kullanılmıştır. “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi kapsamında hazırlanan eğitsel, flash oyunlarının yanında Mebvitamin portalındaki (www.mebvitamin.com) alıştırma ve uygulamaların yanında, konuyla ilgili hazırlanmış materyallerin resim ve metinlerle desteklenerek sesli ve görüntülü sunu olarak Hipermedya formatları kullanılmıştır. İletişim araçları olarak öncelikle yine <http://sosyalafacanlar.blogspot.com> blog sayfamız kullanılmıştır.

Her BDE yazılımı türü için ele alınması gereken bazı faktörler vardır. Bu faktörler tasarımcının kontrolü altında yazılımın görünümünü, fonksiyonelliğini ve etkinliğini etkiler. Ayrıca tüm etkileşimli çoklu ortam yazılımlarını etkileyen öğretsel faktörler vardır (Alessi ve Trollip, 2001). Öğretsel faktörler aşağıdaki şekilde gruplandırılabilir.

Yazılıma giriş, başlık sayfası, yönergeler ve kullanıcı tanımından oluşur. Öğrenci kontrolü, yazılım denetiminin veya akışının öğrenci tarafından mı, yoksa yazılım tarafından mı kontrol edileceğini ifade eder. Tabii ki çoğu zaman kullanıcı ve yazılım bir bütünlük veya birliktelik içerisinde yönlendirilir.

Bilginin sunulması, “içeriğin öğrenciye nasıl aktarılacağı” anlamına gelir. Bilgi metin, grafik, ses ve video biçiminde olabilir.

Yardım sunulması, kullanıcıya işlevsel yardım (programın çalışmasına yönelik) ve bilgisel yardım (örnek problemler, detaylı açıklamalar vb. ulaşım) sunulması gerekir. Yardımın her an ulaşılabilir şekilde tasarlanması gerekmektedir.

Yazılımın sonlanması, kullanıcının istediği anda programdan çıkmasına olanak tanımak, kullanıcı kontrolünde geçici bir çıkış seçeneği sunmak, kullanıcının programdan çıkmakta olduğuna dair son bir mesaj vermek ve kullanıcının programa bir sonraki girişinde kaldığı yerden başlamasına olanak tanımak başarılı bir öğrenme süreci oluşturacaktır (URL-16, 2011).

2.11. BDE ile İlgili Dünya da Yapılan Araştırmalar

Eğitimde Bilgisayar kullanımı ilk olarak 1959'da Newyork'taki ilkokul çocuklarına matematik öğretmek amacıyla gerçekleştirilmiştir (Özkan, 2000).

1970'li yılların başından itibaren bilgisayar destekli eğitim ile ilgili araştırmalarda yapılmaya başlanmıştır.

Eğitimde bilgisayar destekli öğretim ile geleneksel öğretimin karşılaştırılmasına yönelik 12 araştırmanın 10'u da; bilgisayar destekli öğretim hatırlama, kendine güven, gizlilik, geri besleme ve daha hızlı öğrenme vb. açılardan geleneksel öğretime göre daha avantajlı olduğu saptanmıştır (Uşun 2000).

Fisher, 1968-1978 yılları arasında bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin başarılarında etkili olduğu tezini destekleyen 20'den fazla araştırmayı inceleyerek dikkati çeken dört sonuca ulaşmıştır (akt. Price, 1991).

1. Özellikle yabancı dil, fen bilgisi, matematik alanlarında öğrenci performansını artırmaktadır.
2. Öğrenme güçlüğü olan ya da başarısız öğrencilerden oluşan özel gruplarda bilgisayar destekli öğretimin başarılı olduğu ortaya çıkmıştır.
3. Özellikle müfredat programlarına tamamiyle entegre edildiğinde daha çok etki olmaktadır.
4. Uygun ortam, grup ve programlar oluşturulduğunda olumlu etkisi artmaktadır.

İlköğretim ve ortaöğretim düzeyinde yapılan bu araştırmalarda, bilgisayar yardımıyla

öğretim, öğrenci başarısı, öğrenme süresi, öğrenmenin kalıcılığı ve öğrencinin öğrenme konusuna karşı tutumları açısından geleneksel öğretim yöntemleri ile karşılaştırılmıştır. Bu konuda yapılan araştırmalarda uygulanan deneysel yöntemlerde, kullanılan paket programlarda ve üzerinde çalışılan grupların niteliklerinde var olan farklılıklar, değişik sonuçlar elde edilmesine yol açmıştır (Aşkar-Erden, 1986).

Walter (1989) eğitimde bilgisayar destekli öğrenme konulu çalışmasında, Kanada'da 1989 yılında toplanan Öğretim Teknolojisi Sempozyumu'nda sunulan sonuç raporu doğrultusunda, bilgisayar destekli öğrenmenin yetişkin eğitimindeki önemini vurgulamıştır. Geleneksel yetiştirme programı ile karşılaştıran yazar, bilgisayar destekli öğretimin daha çekici ve yararlı olduğunu belirtmiştir. Öğrenci ve yetişkin eğitimcilerin bilgisayar destekli öğrenmeyi tercih etmede önemli buldukları ve her iki grubun da, yazılım geliştirme üzerinde durduklarını belirten yazar, bilgisayar destekli öğretimde öğretim hedefine uygun ders yazılımlarının gerekliliğini savunmuştur (akt. Uşun 2000).

Kulik, Bangert ve Williams, orta öğretimde bilgisayar uygulamaları ile ilgili birbirinden bağımsız 51 araştırmayı meta-analiz tekniğine göre inceleyip, bilgisayara dayalı öğretimin beş değişken üzerinde etkisini incelemiştir. Bu değişkenlere göre elde edilen sonuçlar şu şekildedir (akt. Aşkar-Erden,1986):

1. Bilgisayar destekli öğretimin dönem sonu başarısına etkisi: İncelenen araştırmalara göre, bilgisayar destekli öğretim ile öğrenen öğrencilerin dönem sonu sınav notları, geleneksel yöntemle öğrenen öğrencilerin dönem sonu 41 sınav notlarından 0,32 standart sapma daha yüksektir.
2. Bilgisayar destekli öğretimin hatırlamaya etkisi: Ele alınan çalışmalarda geleneksel yöntemle bilgisayar destekli öğretim arasında hatırlama açısından anlamlı bir fark olup olmadığı incelenmiş ve bilgisayar destekli öğretim uygulanan öğrencilerin 2 ile 6 ay sonra, uygulanan sınav sonuçlarında daha başarılı oldukları görülmüştür. Ancak elde edilen fark anlamlı bulunmamıştır.
3. Bilgisayar destekli öğretimin öğrenme süresine etkisi: Ele alınan çalışmalardan sadece ikisinde bilgisayar destekli öğretimin öğrenme süresine etkisi incelenmiştir. Bunlardan birinde öğrenme süresinin %39, diğerinde ise %88 bilgisayar destekli öğretim lehine kısalmıştır.

4. Bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin öğretilen konuya ilişkin tutumlarına etkisi: Ele alınan çalışmalarda, öğrencilerin öğrenilen konuya ilişkin tutumları açısından, bilgisayar destekli öğretim ile geleneksel yöntemler arasında anlamlı fark bulunamamıştır.

5. Bilgisayar destekli öğretimin bilgisayara ilişkin tutumlara etkisi: İncelenen dört çalışmada, öğretimde bilgisayarı kullanan öğrencilerin bilgisayara ilişkin tutumları, kullanmayan öğrencilerden olumlu yönde çok daha yüksek bulunmuştur.

Lise öğrencilerinin öğretim modüllerinde çalışma yeteneklerini ölçtüğü deneysel çalışmasında Gadzella (1983), Deney Grubundaki öğrencilerden boş zamanlarında haftada bir modül tamamlamalarını istemiş, Kontrol Gurubu öğrencilerinden de modüllerin bir kopyası verilerek bilgisayar olmadan çalışmalarını istenmiştir. Elde edilen sonuçlarda, Deney Grubunun toplam testte ve bir alt düzeydeki iki testte de Kontrol Grubundan daha yüksek puan aldıkları ortaya çıkmıştır. Bilgisayar yardımıyla öğretim modüllerini kullanan öğrencilerin, Kontrol Grubundaki öğrencilere göre daha kavrama yeteneği açısından büyük farklılıklar ortaya çıktığı belirtilmektedir.

Bilgisayar yardımıyla öğretimin, öğrenme güçlüğü olan ilkökul öğrencileri üzerindeki etkisini araştırdığı çalışmasında Powel (1984); öğrenme güçlüğü olan öğrencilere yardım sağlamada bilgisayarla öğretimin geleneksel öğretimin tüm işlevlerini sağladığını belirtmiş, bilgisayarla yapılan tekraralarda, motivasyon ve dönüt vermede düşük yetenekli öğrenciler üzerinde normal ve üstün yetenekli öğrencilerden daha fazla etki yaptığını ortaya koymuştur.

Baner (2002), orta-güneyde bulunan bir yerleşim biriminde 676 öğrenci nüfusuna sahip bir ilkökulda sınıf içinde bilgisayar kullanım durumunu incelemiştir. Yapmış olduğu araştırmanın amacı da eğitimde teknoloji kullanımı ve teknoloji kullanımı için gerekli seviyelere yönelik inanç ve tutumları ortaya çıkarmak ve çözümlemek.

Drost (2002), ABD’de Virjinya adalarındaki Salt Pond okulunda teknoloji ve okullarda ki eğitimde bilgisayarların rolünü incelemiştir. Araştırma 2001 yılı kışı ve ilkbaharı boyunca ABD Virjinya adalarında özel bir okulda uygulanmıştır. Dokuz haftayı aşkın bir süre içerisinde araştırmacı; personel ve öğrencilerle röportaj yapmış, bilgisayar sınıflarını gözlemiş ve bilgisayar sınıflarında öğrenim için kullanılan programı

incelemiştir. Bu durum çalışmasındaki içerik, bilgisayarlar ile bilgisayar teknolojisinin kullanımı hakkında bir karar almak ve bu okuldaki öğrencilerin eğitiminde bu teknolojinin rolünü anlamaktır.

2.12. İlgili Yayın ve Araştırmalar

Güneş (1993), “İlkokul öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersinin Öğretiminde Eğitim Teknolojisine ilişkin Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi” isimli araştırmasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin Sosyal Bilgiler Dersinin Öğretiminde eğitim teknolojilerine ilişkin yeterliliklerini öğretmen ve yönetici görüşleri açısından saptaması amaçlanmıştır. Uygulama sonucunda Güneş, şu temel yargılara ulaşmıştır: Öğretmen ve yöneticilerin Sosyal Bilgiler dersinin öğretimi için gerekli olan etkinlikleri gerçekleştirmede karşılaştıkları sorunlar planlama, organizasyon ve yürütme alanlarına ilişkindir. Bunlar aynı çözüm önerilerini sunmuşlardır. Öğretmenler; planlama, organizasyon, yürütme ve değerlendirme alanlarında mevcut durumdan memnun değildir ve istenen duruma ulaşmaları sağlanmalıdır.

Geban ve Demircioğlu (1996), bilgisayar destekli öğretimin, altıncı sınıf öğrencilerinin fen bilgisi dersi başarılarına etkisini araştırmışlardır. Her iki grubun katıldığı araştırmada ön-test-son test kontrol gruplu araştırma deseni kullanılmıştır. Deney Grubu öğrencileri, sınıf içi öğretimle birlikte bilgisayar destekli öğretimden yararlanmışlardır. Kontrol Grubu öğrencileri ise sınıf içi öğretim ve problem çözme yönteminden yararlanmışlardır. Araştırmadan elde edilen veriler t-testi ile analiz edilmiş ve BDÖ’den yararlanan grubun diğerlerine göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öztürk ve İnan (1999), “İlköğretim Sosyal Bilgiler Derslerinde Kullanılabilecek Bazı Bilgisayar Yazılımlarının Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmalarında Türkiye’de bulunan ve Sosyal Bilgiler öğretiminde kullanılabilecek bilgisayar yazılımlarının değerlendirilmesi amaçlamışlardır. Değerlendirilen bu yazılımların, Türkiye’de bilgisayar destekli öğretim yönteminin Sosyal Bilgiler dersinde kullanılabilirliği ve mevcut müfredat programının uygunluğu bakımından önemli bir katkı sağlayabilecekleri vurgulanmıştır.

Aydın (2002), “Bilgisayar Destekli Öğretimin Sosyal Bilgiler Dersinde Akademik

Başarı ve Hatırlatma Düzeyi Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi” adlı bir araştırma yapmıştır. Bu çalışmada ilköğretim okullarında bilgisayar destekli öğretimin Sosyal Bilgiler dersinde kullanımının akademik başarıya ve hatırlatma düzeyine etkililiği amaçlanmıştır. Bu amaç neticesinde öğretmenlerin öğretim yöntem ve öğretim teknikleri, etkinlikleri konusundaki düşüncelerini ve bunları kullanma durumları ile bilgisayar destekli öğretimle ilgili düşünceleri belirlenmiştir. Bu çalışmada, bilgisayar destekli öğretimle işlenen ders ile geleneksel öğretim yöntemiyle işlenen ders arasındaki farklılıklar tespit edilmiştir. Bilgisayar destekli öğretimin öğrenci başarısını artırdığı ve öğrenmede kalıcılık sağladığı; öğretmenlerin bilgisayar destekli öğretim konusunda olumlu düşüncelere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Bilgisayar destekli öğretim yönteminin Sosyal Bilgiler dersinde ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin bilişsel gelişimi üzerindeki etkisini incelemiş ve Karaman (2002) şu sonuçlara ulaşmıştır: Araştırma başlangıcında Deney ve Kontrol Grupları arasında bilgi düzeyi bakımından bir farklılık bulunmamıştır. Yapılan uygulama çalışmalarından sonra gerçekleştirilen son-testte Deney ve Kontrol Grubu arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur. Bu farklılık bilgisayar destekli öğretim yöntemini kullanan Deney Grubu lehinedir.

Aksu (2002), beşinci sınıf düzeyinde bilgisayar destekli olarak yapılan Sosyal Bilgiler öğretimini, “Bilgisayar Destekli Öğretimin Etkinliklerinin İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi Erişilerine Etkisi” isimli tezinde, Bilgisayar Destekli Öğretimin geleneksel öğretim yöntemi yapılan Sosyal Bilgiler öğretiminden daha etkili olduğu, Bilgisayar Destekli Öğretim ortamında öğrencilerin derse sevekle katıldıkları, derste yapılan etkinliklere kısa sürede alıştıkları ve bunları kolaylıkla yapabildikleri sonucuna ulaşmıştır.

Akoğlu (2003) “İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Başarısında Öğretim Amaçlı Bilgisayar Yazılımıyla Gerçekleştirilen Programlı Öğretim Yöntemi ile Geleneksel Öğretim Yönteminin Etkilerinin Karşılaştırılması” adlı deneysel nitelik taşıyan bir araştırma yapmıştır.

Bu çalışmada, Ankara ili Emlak Bankası İlköğretim Okulu 4. sınıf öğrencileri örneklem olarak kullanılmıştır. Araştırmanın modeli, ön-test - son-test Kontrol Gruplu araştırma desendir. Birbirine denk olarak nitelendirilen ve 24’er kişiden oluşan Deney

ve Kontrol Grubu oluşturulmuştur. Öğrenci başarısını, gruplar arasında anlamlı olup olmadığı açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, Deneysel Grubu öğrencilerinin ön-test ve son-test puanları, Kontrol Grubu öğrencilerinin ön-test ve son-test puanları ve Deneysel ve Kontrol Grubu öğrencilerinin son-test puanları arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Ayrıca Yapılan gözlemlerle, bilgisayar yazılım materyaliyle gerçekleştirilen ve programlı öğretim yöntemi esasına dayanan matematik öğretiminin, öğrencilerde matematiksel öğrenmelere karşı güdülenme meydana getirdiğini, bireysel anlamda hızlı ilerlemeyi sağladığını ve geleneksel öğretim yöntemlerine göre öğrenci başarısında gözle görülür bir artışa neden olduğunu göstermiştir.

Tabak (2003), ilköğretim okullarının 7. sınıflarında “Çember, Daire ve Silindir” konularının Bilgisayar Destekli Öğretimle başarıya etkisini ve bilgisayardan öğretiminde ne ölçüde destek alınması gerektiğini araştırmıştır. Bu amaçla 2002–2003 eğitim öğretim yılında, İstanbul İli, Bağcılar İlçesi, Evren İlköğretim Okulu’nda dört hafta süreyle bir çalışma yapmıştır. Yapılan çalışmayla; ilköğretim 7. sınıfı düzeyinde “Çember, Daire ve Silindir” konusunun anlatımında B.D.Ö metodunun ilköğretim matematik dersinde uygulanmasının öğrenci başarısını artırdığı sonucuna ulaşmıştır.

San (2003), “İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde (Yakın Çevremiz Ünitesi) Bilgisayar Destekli Öğretiminin Öğrenci Başarısına Etkisi” isimli araştırmasında ön-test – son-test kontrol gruplu bir araştırma deseni kullanarak Deneysel Grubuna Bilgisayar Destekli Öğretim, Kontrol Grubuna ise geleneksel öğretim yöntemi uygulamıştır. Araştırma sonucunda çıkan veriler t-testi ile analizi yapılmıştır. Bu çalışmada bilgisayar destekli öğretim yapıldığı Deneysel Grubunun lehine anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

Turan (2006), “Coğrafya Öğretiminde İnternet Kullanımının Yeri ve Önemi Konulu” bir araştırma yapmıştır. Araştırmaya toplam 130 öğrenci katılmış ve bilgiler anket yolu ile elde edilmiştir. Sonuç olarak erkek ve kız öğrenciler, internet destekli öğretimin coğrafya öğretimine katkılarının önemli olduğu sonucuna varılmış. Öğrenciler Coğrafya dersinde Coğrafya Öğretiminde İnternet Kullanımının kendilerini güdülediğini belirtmişlerdir.

Demirer (2006) tarafından yapılan bir çalışmada da ilköğretimin birinci kademesinde bilgisayar destekli fen öğretiminin öğrenci başarısına ve tutumlarına olumlu etki etti ve ayrıca kalıcılık düzeyinin geleneksel öğretim yöntemine göre daha yüksek olduğu

saptanmıştır.

Arslan (2006) tarafından ilköğretim birinci kademesi Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerine yapılan bir araştırmada Bilgisayar Destekli Eğitimde öğrencilerin; derse katılımlarına, derse zihinsel olarak hazır bulunmalarına katkı sağladığı ve bireysel öğrenmeyi desteklediği görülmüştür.

Karadağ (2006) tarafından yapılan bir çalışmada 40 dakikalık bir ders süresi içinde 10, 20, 30 ve 40 dakikalık Bilgisayar Destekli Eğitim uygulaması yapılmış ve bu 40 dakikalık sürenin derste öğrenci başarısına en çok katkı sağlayanın süresi 20 dakikalık uygulamanın olduğu görülmüştür.

Karadağ, zamanı kullanarak öğrencilerin derse karşı tutum ve motivasyonlarını ölçmüştür. Çünkü bir öğrencinin derse karşı dikkatinin en canlı olduğu zaman, ders çalışmaya başladıktan sonra ilk 20 dakikadır. Bu süreden sonra öğrencide dikkat dağılmaya başlar yada konsantrasyon bozukluğu belirtileri görülebilir.

“9. Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ile Coğrafya Dersi Başarı Puanları ve Coğrafya Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi” konusunda Sezer (2006), öğrencilerin öğrenme stilleri anlaşılmasına çalışılmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre Kolb’un öğrenme stillerinden olan, değiştiren, özümseyen ayırıştırıcı ve yerleştiren öğrenme stilleri ve coğrafya dersi başarı puanları arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre üçüncü tip öğrenme stili olarak bahsedilen öğrenme stilinde, soyut kavramsallaştırma ve aktif yaşantı yoluyla coğrafya konularını öğrenen öğrencilerin lehine anlamlı sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Sarıçayır (2007) ise Bilgisayar Destekli Eğitim ve laboratuvar temelli öğrenme yöntemlerini kimya eğitiminde karşılaştırıldığı çalışmasında, Bilgisayar Destekli Eğitimin laboratuvar temelli öğrenme yöntemine göre öğrencilerinin tutumları ile dersteki başarı ve kalıcılık düzeyleri üzerinde daha etkili olduğu görülmüştür.

Karadağ, Sağlam ve Baloğlu (2008), “İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutumları Ne Düzeyde” olduğunun belirlenmesi amacıyla yapmış oldukları araştırmada; ilköğretim okulu yöneticilerinin Bilgisayar Destekli Eğitime ilişkin tutumlarının eğitimde bilgisayarların kabul edilebilirliği, bilgisayarın

eğitimi kolaylaştırması ve bilgisayarın olumsuz etkileri boyutlarında bilgisayar eğitimi alan ve almayan yöneticilerinin tutumları aynı düzeydedir. Yönetici ve öğretmenlerin bilgisayar tutumları, bilgisayar kurslarına katılma sıklıklarına göre anlamlı bir farklılık göstermemesi bu araştırma sonuçları göstermektedir.

Özbaş (2009) Bilgisayar Destekli Öğretim ortamında İngilizce kelime öğrenimi üzerinde farklı geribildirim türlerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkileri incelenmiştir. Araştırma, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Eređli Eğitim Fakóltesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim gören 40 birinci sınıf öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Araştırma sonunda Deney Grubu öğrencilerinin deneysel işlem sonrası elde ettikleri puanların ortalamasının (Ort= 85, SS=5,63) deneysel işlem öncesi elde ettikleri puanların ortalamasından (Ort= 21,6 SS=7,25) daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu ortalamalar arasındaki farkın, istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır [t(19)= 64.61; p<.05] ve araştırma sorusuna ilişkin olarak oluşturulan alternatif hipotez kabul edilmiştir.

Sezer, Yıldırım ve Pınar (2010) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin bilgisayar öz-yeterlik algı düzeylerinin bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Bu araştırma, 184 coğrafya öğretmeni adayının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin bilgisayar öz-yeterlik algı düzeylerinin cinsiyetleri, bilgisayar deneyimleri, bilgisayar kullanma sıklıkları, bilgisayara erişim koşulları ve bilgisayar kullanmaya başlama zamanına göre farklılık gösterdiği bunun yanı sıra sınıf düzeylerine göre farklılık göstermediği sonuca ulaşılmıştır.

şahin ve Akçay (2011), Türkçe öğretmeni adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime ilişkin tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Betimsel bir çalışma olan bu araştırmada veriler, Arslan (2006) tarafından geliştirilen Bilgisayar Destekli Eğitim Yapmaya İlişkin Tutum Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Araştırma evrenini, 2009-2010 eğitim-öğretim döneminde Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü'nde öğrenim gören 215 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma sonundaki bulgular ışığında, Türkçe eğitimi bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitimi öğretmen olduklarında etkili bir biçimde kullanabilmeleri için teknik altyapı bakımından öğretim ortamları yeterli hâle getirilmeli, öğretim elemanları derslerinde teknolojik materyalleri kullanmalı, öğretmen adaylarına

bilgisayar ve interneti etkili biçimde kullanma yetenekleri kazandırılmalı ve Türkçe Öğretim Programında, Bilgisayar Destekli Öğrenme aktivitelerine yer verilmelidir sunucuna ulaşılmıştır.

Sezer (2011), araştırmasında coğrafya öğretmeni adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime ilişkin tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Araştırma ilişkisel tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma, 163 coğrafya öğretmeni adayının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma sonucunda coğrafya öğretmeni adaylarının BDE yapmaya ilişkin yüksek düzeyde olumlu tutumlara sahip ($=3,66$) oldukları görülmüştür. Yapılan bu araştırmalar Sosyal Bilgiler dersinde Bilgisayar Destekli Eğitimin, geleneksel öğretim yöntemine göre daha etkili ve başarıyı daha artırıcı bir yöntem olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca bilgisayarlı öğretimin ilköğretim birinci kademe düzeyinde öğrencilerin dikkatini çekme ve onlara kendi hızıyla öğrenme olanağı tanıdığı, bireysel dönüt verebildiği için geleneksel öğretimden daha yüksek başarı sağladığı görülmüştür.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada izlenen yöntem, araştırma modeli, araştırmanın yürütüldüğü grup (denekler), deneysel desen, evren ve örneklem, veri toplama araçları (ölçme araçlarının hazırlanması ve uygulaması), başarı testi (ön ve son-test), araştırmanın süreci ve uygulama, verilerin analizi ve kullanılan istatistikler, işlemler alt başlıkları altında (verilerin analizinde hangi yolların kullanıldığı, varsayımlar, kapsam ve sınırlılıklar) açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma ile ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde, Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi kullanımının, araştırmanın deneysel işlem sürecinde, durumlu öğrenme yaklaşımının uygulanmış olduğı sınıf ortamının öğrencinin akademik başarısına etkisi incelenmiştir.

Bu araştırma deneme modelinde bir çalışmadır. Deneysel modelle gerçekleştirilen bir araştırmada iki ya da daha fazla araştırma grubunda, belli değişkenin etkililiği gözlenir. Başka bir ifadeyle, Bilgisayar Destekli Eğitim ile (bağımsız değişken), öğrencilerin akademik başarıları (bağımlı değişken) üzerinde etkili olup olmadığı sorusuna yanıt aranmıştır.

Deneme modelleri neden-sonuç ilişkilerini belirlemeye çalışmak amacı ile doğrudan araştırmacının kontrolü altında, gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma modelleridir (Karasar, 1994).

Deneme modeli; bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkeni etkilemesi, kontrollü koşullarda sistemli değişiklikler yapılması ve sonuçların izlenmesiyle olur. Kısaca bağımsız değişkendeki sistemli değişmelerin bağımlı değişkeni nasıl etkilediği görülmeye çalışılır (Karasar, 1994).

Araştırmada İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde yer alan “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konuları Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi'nin geleneksel yöntemle

farklılığını ortaya koymak için bir deney bir Kontrol Grubu oluşturulmuştur. 6. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde yer alan “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konuları Deney Grubuna Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi ile öğrenci merkezli olarak, öğrenciler tarafından bilgisayar destekli öğretimle anlatılmış ve araştırmacı tarafından konu bütünlüğü sağlanarak konulardaki eksiklikler ve detaylar anlatılmış, aynı konu Kontrol Grubuna ise geleneksel öğretim yöntemiyle anlatılmıştır. Deney ve Kontrol Grubuna aynı konular aynı kişi tarafından anlatılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni

Araştırmanın çalışma evreni 2010 - 2011 eğitim öğretim bahar yarıyılında Aksaray il sınırları içinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim altıncı sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

3.3. Araştırmanın Örneklemi

Araştırmanın örneklemini, 2010 - 2011 eğitim öğretim bahar yarıyılında Aksaray il sınırları içinde bulunan Merkez 125. Yıl İlköğretim Okulu 6. sınıf (6/A–6/B) öğrencileri oluşturmaktadır. Uygulama için Deney ve Kontrol Grupları seçilirken öğrencilerin akademik seviyelerinin benzer olmasının yanında sınıftaki öğrenci sayılarının eşit olması ve grupların hazır bulunuşluk düzeyi, öğretmenin durumu etkili olmuştur. Çalışma Deney ve Kontrol Grubu olmak üzere toplam 60 öğrenci üzerinde yürütülmüştür.

3.4. Araştırmanın Deneysel Deseni

Araştırmada, Deney ve Kontrol Gruplarına, deneysel işlemlerden önce ve deneysel işlemlerden sonra konu ile ilgili “Başarı Testi” uygulanmıştır.

Araştırmada başarı testinin (ön-test) uygulanma amacı öğrenciler arasında akademik başarı düzeyleri açısından farklılık olup olmadığını ve sınıfların seviyelerinin birbirine yakınlığını tespit etmektir.

Araştırma sonunda yapılan başarı son-testiyle, araştırma öncesi yapılan başarı ön-test kıyaslanarak Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi'nin Sosyal Bilgiler Dersinde

Akademik Başarıya Etkisini tespit etmek amaçlanmıştır.

Gruplar	Ön-Test	Son-Test	Uygulama	Uygulanan Yöntem	Deneysel Süreç
Deney Grubu	“Ülkemiz ve Dünya” Ünitesi Başarı Testi	“Ülkemiz ve Dünya” Ünitesi Başarı Testi	X	BDE yöntemini kullanarak konunun öğretimi	4 Hafta
Kontrol Grubu	“Ülkemiz ve Dünya” Ünitesi Başarı Testi	“Ülkemiz ve Dünya” Ünitesi Başarı Testi	-	Geleneksel öğretim yöntemi	4 Hafta

Tablo 3.1. Çalışmanın Deneysel Deseni

3.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu çalışmada, BDE uygulaması Sosyal Bilgiler dersinin “Ülkemiz ve Dünya Ünitesi” ile sınırlıdır.
2. Bu araştırma 2010 - 2011 eğitim öğretim bahar yarıyılında Aksaray il sınırları içinde bulunan Merkez 125. Yıl İlköğretim Okulu 6. sınıf (6/A – 6/B) öğrencileriyle sınırlıdır.

3.6. İşlem Basamakları

Deney sırasında, veri toplama araçlarının kullanımı ve işlemlerin gerçekleşmesi aşamasında aşağıdaki işlem basamakları izlenmiştir;

1. Uygulama yapılacak başarı testinin soruları hazırlanmıştır.
2. “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konularını kapsayan başarı testi, uzman görüşü alınarak 45 soru olarak hazırlanmıştır. 4 akademisyen 6 Sosyal Bilgiler öğretmeni ve 1 Türk Dili Ve Edebiyat öğretmeni tarafından 45 sorudan oluşan başarı testi 35 soruya indirgenmiş ve uzman görüşü alınarak başarı testinin son şekli 35 soru olarak hazırlanmıştır.
3. Hazırlanan “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konularını kapsayan başarı testi ilköğretim 7. Sınıfta okuyan 174 öğrenci uygulanmış, geçerlik ve güvenilirliği ölçülerek son hali verilmiştir.
4. Deney öncesinde, ünitenin kazanımları, içeriği ve öğretim yöntemi için hazırlık

yapılmıştır.

5. “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde belirtilen amaçlar doğrultusunda ders planları hazırlanmıştır.
6. Grupların hazır bulunuşluk düzeyi ve sınıf mevcudu dikkate alınarak deney ve kontrol gruplarına “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinden hazırlanan 35 soruluk başarı ön-testleri uygulanmıştır.
7. “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi başarı testi, ön-test olarak Deney Grubuna online olarak <http://akademikanket.gen.tr/basari/test35.php> adresi üzerinden sunulmuş ve veriler online olarak alınmıştır (Test doldurulduktan sonra son-test için adres değiştirilmiştir). Kontrol Grubu öğrencilerine ise klasik test usulü “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi başarı testi, ön-test olarak uygulanmıştır.
8. “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konuları, Deney Grubu öğrencilerine Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemiyle online olarak <http://sosyalafacanlar.blogspot.com/> sayfasında konuların işleniş akışına paralel olarak, öğrencilerin ders akışlarında hazırladıkları dokümanlar paylaşılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan online dokümanlar, Power Point Template (PPT) sunuları, resimler, konu özetleri, animasyonlar, google earth, google maps, webvitamin dökümanları ve videolar aynı blog sayfasında paylaşılmıştır.
9. “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konuları, Deney Grubunda Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi, Kontrol Grubunda ise geleneksel öğretim yöntemi olan anlatım yöntemi uygulanarak işlenmiştir.
10. Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi uygulanan öğrenciler tarafından “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konuları Deney Grubu öğrencileri tarafından broşür haline getirilmiş ve Deney Grubu öğrencilerine her konu bitiminde matbu olarak dağıtılmıştır.
11. Uygulama sürecinde tüm çalışmalar bizzat araştırmacı tarafından yürütülmüştür. Uygulama dört hafta sürmüştür.
12. Uygulamanın sonunda, Deney Grubunda Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin bitiminde, Kontrol Grubunda anlatım yönteminin bitiminde her iki gruba da aynı gün “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi başarı son-testi uygulanmıştır.
13. “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi başarı son-testi Deney Grubuna online olarak <http://akademikanket.gen.tr/basari/sos35.php> adresi üzerinden sunulmuş ve veriler online olarak alınmıştır. Kontrol Grubu öğrencilerine ise klasik test usulü ile “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi başarı testi, son-test olarak uygulanmıştır.
14. Deneysel işlemlerden elde edilen veriler doğrultusunda, istatistiksel işlemlere geçilmiştir.

3.7. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde işlenen “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde yer alan konuları kapsayan başarı testi kullanılarak veriler toplanmıştır. Veriler, Deney Grubunda online olarak internet üzerinden database kullanılarak depolanmış, Microsoft Office Excel formatında SPSS 20.0 programına aktarılmıştır. Klasik öğretim yöntemiyle eğitim yapan grup öğrencilerine klasik test usulü uygulanmıştır.

3.7.1. Başarı testi (ön-test – son-test)

Öğrencilerin ön bilgilerini, farklı öğretim teknikleri kullanılarak işlenen dersler sonrasındaki başarılarını ölçmek amacı ile bir başarı testi geliştirilmiştir. Bu başarı testinde veri toplama aşamasında, aşağıdaki işlemler gerçekleştirilmiştir: “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konuları analiz edilerek kazandırılacak hedef ve davranışlar saptanmıştır.

Ön-test ve son-test olarak kullanılmak üzere “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konularının hedef ve davranışlarını kapsayacak şekilde toplam 35 maddeden oluşan bir ölçme aracı hazırlanmıştır. Bu maddeler oluşturulurken ders kitaplarından yararlanılmıştır. Uzmanların önerileri doğrultusunda gereken düzeltmeler yapılmış ve elde edilen başarı testi soruları geçerliliği için Sosyal Bilgiler konusunda eğitim almış ve halen görev yapan dört akademisyene, Sosyal Bilgiler konusunda eğitimini almış ve halen görev yapan altı Sosyal Bilgiler Öğretmeni ve bir Türk Dili ve Edebiyat Öğretmeni olmak üzere toplam **on bir** kişi tarafından incelenmiştir. Uzman görüşü alınarak 35 soru olarak başarı testinin son şekli verilmiştir. Bu sorular için tez danışmanından da onay alındıktan sonra “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi için ön ve son-testler ortaya çıkmıştır. Yapılan ön uygulamada güvenirlik için **KR-21** değeri her bir sorunun güçlük katsayılarının belirlenmesinden sonra elde edilerek **0.838** olarak bulunmuştur. Buna göre, testin güvenirlik katsayısı uygundur.

“Ülkemiz ve Dünya” ünitesi Başarı Testi sınıf öğretmeni eşliğinde, Deney ve Kontrol Gruplarına öğretim yapılmadan önce ne kadar ön bilgiye sahip oldukları, aynı zamanda ön bilgilerinin farklı olup olmadığını tespit maksadıyla ön-test olarak uygulanmıştır.

Ünite süresince öğrenilen bilgileri ölçmek için, ünite sonunda son-test şeklinde uygulanan başarı testi, 4 hafta sonra her iki gruba da tekrar uygulanmıştır. Alınan sonuçlarla, SPSS 20.0 programı kullanılarak t-testi yapılmıştır. Elde edilen verilerden testin güvenilirlik katsayıları (**KR-21**), testte yer alan her maddenin madde ayırıcılık indisleri hesaplanmıştır. Test ayırıcılık indisleri ile **0,252 ile 0,656** arasında değişen 35 soruluk başarı testi son halini almıştır. Bu ölçme aracı uygulanmasıyla şu sonuçlara ulaşılmıştır;

- i. Ölçme aracındaki her maddenin, ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konuları ile ilişkilendirildiği ve görünümün yeterli düzeyde olduğu,
- ii. Ölçme aracının “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konularının hedef ve davranışlarıyla kapsam yeterliliğine sahip olduğu,
- iii. Ölçme aracındaki maddelerin genel olarak açık ve anlaşılır olmasından dolayı yapı geçerliliğine sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu araştırma 2010-2011 eğitim-öğretim yılının ikinci yarısında gerçekleştirilmiştir. Uygulamanın yapıldığı 6. sınıf yıllık planında bir değişiklik yapılmamıştır. “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi başarı testi ön-test ve son-test olarak Deney ve Kontrol Grubuna uygulama öncesi ve sonrası olmak üzere iki kere uygulanmıştır.

“Ülkemiz ve Dünya” ünitesi Başarı Testi yapılırken uygulamanın sonunda öğrencilere, son-test yapılacağı söylenmemiştir. Böylece öğrencilerin soruları almaları engellenmiştir. Son-test “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konuları iki farklı yöntemle öğretiminin, öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisinin karşılaştırılması amacıyla uygulanmıştır

3.8. Araştırma Süreci ve Uygulama

Araştırmada, Sosyal Bilgiler dersi, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Bilgisayar Destekli Öğretim ile ilgili literatür taramasından ve uygulanan testlerden elde edilen verilerin analizinde SPSS 20.0 paket programı kullanılmıştır.

Okul seçiminde gerekli donanımın bulunması ve çalışma ortamının müsait olmasına özen gösterilmiş ve uygun örneklem seçimi kullanılmıştır. Araştırma için Aksaray Millî

Eğitim M¼d¼rl¼đ¼'nden yazılı izin alınmıştır. 2010 - 2011 ¼đretim bahar yarıyılında Deney ve Kontrol Grubunun bulunduğu Merkez 125. Yıl İlk¼đretim Okulunda uygulanmıştır.

Araştırmada bilgisayar destekli ¼đretim y¼nteminin uygulandığı Deney Grubunda ve geleneksel ¼đretim y¼nteminin uygulandığı Kontrol Grubunda "¼lkemiz ve D¼nya" ¼nite konusu aynı tarihte işlenmeye başlamış ve aynı tarihte de bitirilmiştir. Okulda bulunan ¼đrencilerin aynı sosyo-ekonomik d¼zeylerde olduğu tespit edilmiştir. Deney Grubunda 30, Kontrol Grubunda 30 olmak ¼zere araştırmanın ¼rneklemi toplam 60 ¼đrenciden oluşmuştur.

Uygulama başlamadan ¼nce, uygulama hakkında ¼đrencilere bilgi verilmiş ve gruplara aynı anda ¼n başarı testi uygulanmıştır. Verilen bu testle, başlangıçta gruplar arasında ¼n bilgiler açısından farklılık olup olmadığını kontrol etmek amaçlanmıştır. ¼n-test sonuçlarının değerlendirilmesiyle gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı ortaya konmuştur. Okul ve sınıflar seçilirken ¼zellikle sınıf seviyelerinin eşit olmasına dikkat edilmiştir. Uygulama s¼resine bağlı olarak ¼đrenme alanı, m¼fredat d¼hilinde d¼rt ana başlık altında toplanmış ve her bir ¼đrenme konusu bir haftalık deneysel işlem s¼resinde tamamlanmıştır.

Veri toplama araçları, ¼đretimde kullanılacak araç-gereçler hazırlandıktan sonra uygulamanın Bilgisayar Destekli Eğitim ortamını oluşturmak için bir adet masa¼st¼ PC, bir adet akıllı tahta, bir adet projeksiyon cihazı, bir adet diz¼st¼ bilgisayar ve ses sisteminin kullanıldığı Bilgisayar Destekli Eğitim Sınıfı hazırlanmıştır. Klasik ¼đretim y¼ntemi uygulanacak sınıf için normal sınıf d¼zeni hazırlanmıştır. Deney Grubu için okulumuzdaki 2009 yılında kurulan 20+1 bilgisayarlı BT Sınıfı, internet desteği vermek için uygulama s¼resince açık tutulmuştur.

Bilgisayar Destekli Eğitim ile g¼rsel ve işitsel materyallerden yararlanılarak Deney Grubu sınıfında konular işlenirken aynı g¼nde Kontrol Grubunda da aynı konular geleneksel anlatım y¼ntemi kullanılarak anlatılmaya başlanmıştır. Geleneksel ¼đretim y¼ntemlerinin uygulandığı Kontrol Grubunda d¼z anlatım, soru-cevap, tartışma teknikleri vb. gibi geleneksel ¼đretim y¼ntem ve teknikleri kullanılmıştır. Materyal ise, ders kitabı, b¼lge haritası, kaynak kitap kullanılmıştır. ¼đrencilere ders içi etkinliği dışında herhangi bir ¼dev verilmemiştir.

Bilgisayar Destekli Eğitim tekniğinin uygulandığı Deney Grubundaki öğrencileri, “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi kapsamındaki konuları dengeli bir şekilde paylaşarak:

1. Genç Bilim – Dünyanın Neresindeyiz?
2. Şafak Doğarken – Kim Nerede Çalışıyor?
3. Asil Sosyalcileri – Kùltürler Arası Köprü
4. Sosyal Adrenalin – Türk Dünyası
5. Sosyal Mucitler – Aldıklarımız, Sattıklarımız
6. Bilim Kızları – Birlikteyiz - Birbirimizi Tanıyoruz

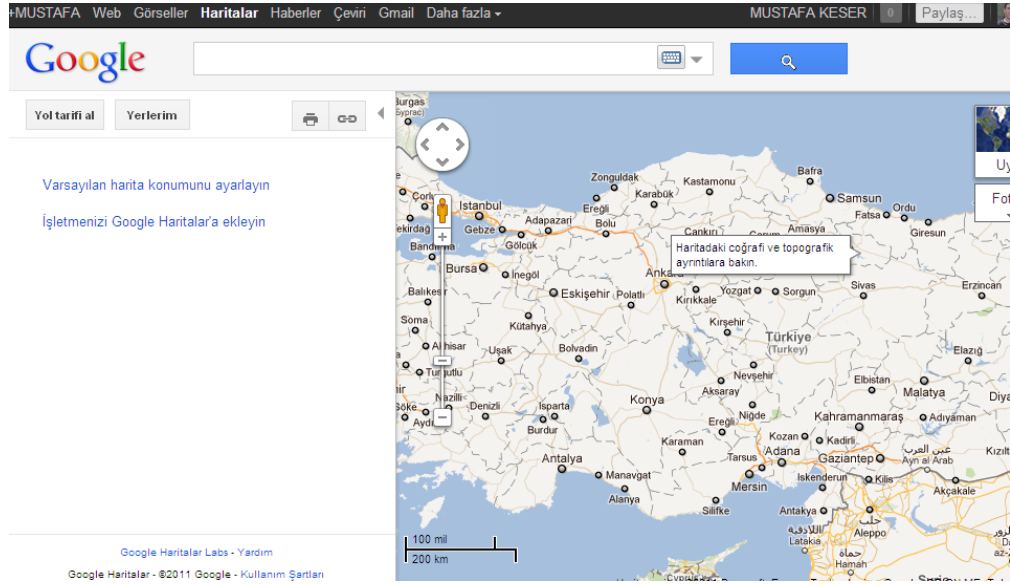
altı gruba ayrılarak 7 ana konu gruplar arasında paylaşılmıştır.

Deney Grubu öğrencileri “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi kapsamındaki konuları öğrenci merkezli olarak akıllı tahta ve bilgisayar kullanarak anlatmışlardır. Konular ders müfredatına uygun olarak konu bütünlüğü içinde bilgisayar ortamında hazırlanmış ve Power Point Templates (PPT) sunusu haline gelmiştir.

Konular bilgisayar destekli olarak;

1. PPT kullanılarak derslerin sunumları bu programla yapılmıştır.
2. Google Earth 6 sürümü kullanılarak, uydu görüntülerini, haritaları, araziye, 3 dimension (3D – 3 Boyutlu) yapıları, okyanusları görerek, Dünya'da istenilen yere ve hatta uzayın derinliklerindeki galaksilere gitmeye olanak sağlayan zengin coğrafi içeriğiyle bir ders aracı olmuştur. Dünya ve Türkiye'yi, yaşadığımız Dünya üzerindeki yerimizi 3D farkıyla vazgeçilmez bir ders aracıdır.
3. Kùltürler Arası Köprüler konusu işlenirken Dünya ülkelerinin belli başlı kültürel özellikleri verilmiş, ülkemizin kültürü tanıtılmıştır. Konuyla ilgili hazırlanan sunumlar yapılmıştır.
4. Aldıklarımız Sattıklarımız konusunda, Google ve görselleri kullanarak konu içinde geçen ve günlük ihtiyaçlar, yiyecekler, giyecekler ve merak edilen ürünler hakkında detaylı bilgiye ulaşılmıştır. Grup öğrencileri tarafından hazırlanan slaytlar gösterilmiştir.
5. Klasik eğitim yönteminin uygulandığı Kontrol Grubunda Sosyal Bilgiler dersinde harita olarak klasik dünya ve Türkiye Fiziki haritası kullanılırken, Bilgisayar Destekli Eğitimin uygulandığı Deney Grubu öğrencileri Google Earth programının yanında <http://maps.google.com> adresi kullanılarak güncel Google haritaları kullanmıştır. Ayrıca Türkiye ve Dünya haritaları taranarak Google görsellere yüklenmiş haritalar kullanılmıştır. Türk Dünyası konusunda Türlerin tarih boyunca

dünya üzerinde kurdukları Türk Devletleri'nin yanında günümüz Türk Dünyası da güncel haritalarla derste bir araç olarak kullanılmıştır.

Şekil 3.1. Google Haritalar - Google Maps (URL-17, 2011)

6. “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konuları işlenirken konunun içeriğine uygun olarak grafikler, videolar ve animasyonlar kullanılmıştır.
7. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tüm öğrencilerin ve öğretmenlerin hizmetine sunulmuş olan www.mebvitamin.com adresine BT sınıfında ücretsiz kullanıcı girişi yapılarak “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konuları özgü hazırlanmış videolar, animasyonlar ve etkinlikler online olarak öğrencilere sunulmuştur.
8. Deney Grubunda öğrencilerinin “Ülkemiz ve Dünya” Ünitesi konularını öğrenci merkezli öğretim yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiş ve her konu sonunda konuyu hazırlayan grup tarafından konunun özeti mahiyetinde bir broşür hazırlayarak Deney Grubu öğrencilerine dağıtılmıştır. Hem konunun tekrarı yapılırken hem de öğrencilerin konuyu pekiştirmesi zevkli hale getirilmiştir. Deney Grubu öğrenci yapılan bu uygulamayı çok beğenmişlerdir. Diğer dersler içinde bu tür bir uygulama yapılması için ders öğretmenlerine öneri sunmuşlardır.
9. Deney Grubunda, konusunu anlatan grup elindeki dokümanları ve görsel materyalleri <http://sosyalafacanlar.blogspot.com> blog sayfasında paylaşarak diğer öğrencilerin zaman sınırlamasından uzak olarak istedikleri anda konu tekrarları yapmalarına olanak sağlanmıştır. Sınıf içinde gerçekleşen çalışmalar sınıf dışından da bu şekilde desteklenmiştir.

10. <http://sosyalafacanlar.blogspot.com/> blog sayfası üzerinden Deney Grubu öğrencilerine gelecek ders ile ilgili bilgiler verilmiş, grup öğrencileri tarafından konuların materyal linkleri paylaşılarak grup çalışması yapılmıştır.

Bilgisayar Destekli Eğitim tekniğinin öğrenci başarısı üzerindeki etkisini görmek amacıyla uygulama sonunda her iki gruba yönelik öğrenme düzeylerini ölçmek için son-test uygulaması gerçekleştirilmiştir. Uygulanan son-test formu, ön-test uygulamasında kullanılan testin aynısıdır.

3.9. Verilerin Analizi ve Kullanılan İstatistiksel İşlemler

Araştırma sürecinin sonunda elde verilerin analizi SPSS 20,0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçekten elde edilen verilere ait betimsel istatistikler incelenmiştir.

Deney ve kontrol guruplarına ilişkin 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Ülkemiz ve Dünya” Ünitesi uygulama öncesi ve sonrası konu başarı testi sonuçlarına KR-21 güvenirlik analizi yapılarak Deney ve Kontrol Gurupları arasında BDE'nin öğrenci başarısına etki düzeyi bağımsız t-testi ile sınanmıştır

3.9.1. T-testi

T-testi, iki gurubun ortalamaları arasında farkın rastlantısal mı yoksa istatistiksel olarak anlamlı mı olup olmadığını anlamak için kullanılır.

T-testi, örneklem sayısının az olduğu ve ana kütleinin standart sapmasına ait bilginin olmadığı durumlarda kullanılır. T-testi uygulanırken incelenen değişken açısından bir guruba ait ortalamanın önceden belirlenen değerden farklı olup olmadığını, incelenen değişken açısından bağımsız iki gurup arasında farkın olup olmadığını ve incelenen değişken açısından herhangi bir gurubun farklı koşullar altındaki tepkilerinde farklılığın olup olmadığını incelenmesinde kullanılabilir.

Veri analizi yapılırken PASW (Predictive Analytics SoftWare) SPSS Statistics 20.0 paket programı (SPSS - Statistical Packages for the Social Sciences- Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi) uygulanmış, **p=0,05** anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Veri analizinde “İlişkısız örneklem t-testi ile ilişkili örneklem t-testi” kullanılmıştır.

3.9.2. İlişkısız (Bağımsız) Örneklem t–testi (independent sample t-test)

Ön-test – son-test Kontrol Gruplu desen deneysel işlemin etkililiğini test etmede kullanılan hesaplama ve yorumlama bakımından en pratik olan teknik, iki grubun ön-test – son-test fark puanlarına ait ortalama puanlarında anlamlı bir farkın olup olmadığını test etmek amacıyla kullanılan “İlişkısız Gruplar İçin t-testi” dir (Kaptan, 1998).

Tek örneklem t-testinden farklı olarak iki ayrı grubun ortalamaları karşılaştırılır. Diğer bir ifadeyle incelenen değişken açısından bir birinden bağımsız farklı iki ana küleden seçilen guruplardan elde edilen ortalamalar arasında fark olup olmadığını karşılaştırmayı amaçlar. Guruplar arasında kesinlikle ortak eleman olmamalıdır (URL-18, 2011).

3.9.3. İlişkili (Eşleştirilmiş) Örneklem t–testi (paired sample t tests)

İlişkili örneklem t-testi, ilişkili iki ölçüm ya da puanların elde edildiğı deneysel ya da tarama çalışmalarında kullanılabilir. Aynı deneklerin, bir deneysel işlemin öncesi ve sonrasında, bağımlı değişkene ilişkin ölçmeleri alındığında, deneklerin zamana bağılı tekrarlı ölçümleri ile ilişkilidir (Büyüköztürk, 2002).

Guruplar aynı ana küleden gelir. Aynı grubun elemanlarının farklı durumlarda farklı olup olmadığını araştırır. Özellikle deneme modelli araştırmalarda deney öncesi ve sonrası değerlerin karşılaştırılmasına ihtiyaç duyulabilir. Bunun dışında belli bir grubun ilişkili fakat farklı iki konu ya da uygulamaya ilişkin görüşlerini karşılaştırmak isteyebilirsiniz (URL-18, 2011).

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR

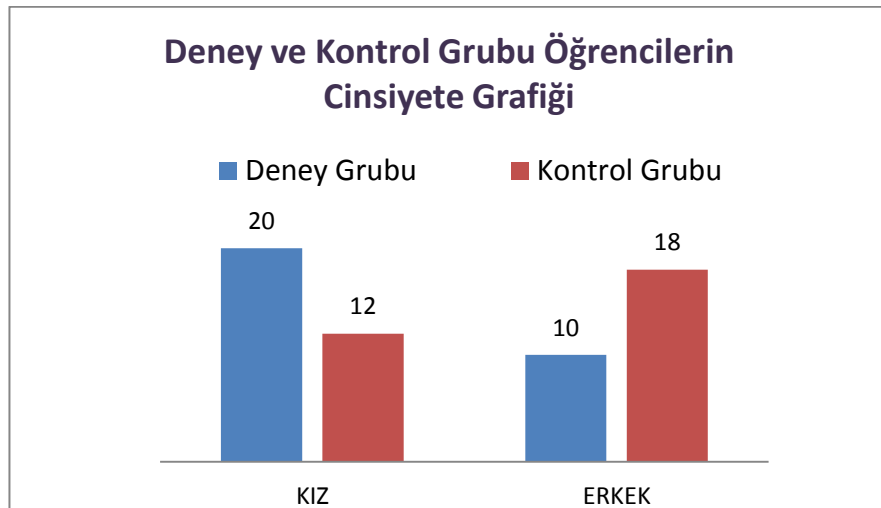
Bu çalışmada ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler müfredatında yer alan “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde verilen Bilgisayar Destekli Eğitimin, öğrencilerin akademik başarılarına etkisine ilişkin elde edilen verilerin istatistiksel analizi yapılmıştır. Bilgisayar Destekli Eğitim Yönteminin uygulandığı Deney Grubu ve Kontrol Grubu öğrencilerinin ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını anlamak için t-testi uygulanmıştır.

4.1. Öğrencilerin Kişisel Bilgileri ile İlgili Bulgular

Bilgisayar Destekli Eğitim Yönteminin kullanıldığı bu araştırmanın deney ve Kontrol Grubu öğrencilerinin kişisel bilgilerine ilişkin veriler Tablo 4.1’de gösterilmiştir.

Gruplar	KIZ		ERKEK		TOPLAM
	N	%	N	%	N
Deney Grubu - 6/A	20	66,7	10	33,3	30
Kontrol Grubu - 6/B	12	40	18	60	30
Toplam	32	53,35	28	46,65	60

Tablo 4.1. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Şekil 4.1. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Grafiği

Araştırma örneklemi, Deney ve Kontrol Gruplarından oluşmaktadır. Deney Grubu 10'u erkek ve 20'si kız olmak üzere 30 öğrenciden oluşmaktadır. Kontrol Grubu ise 18 erkek ve 12 kız olmak üzere 30 öğrenciden oluşmaktadır.

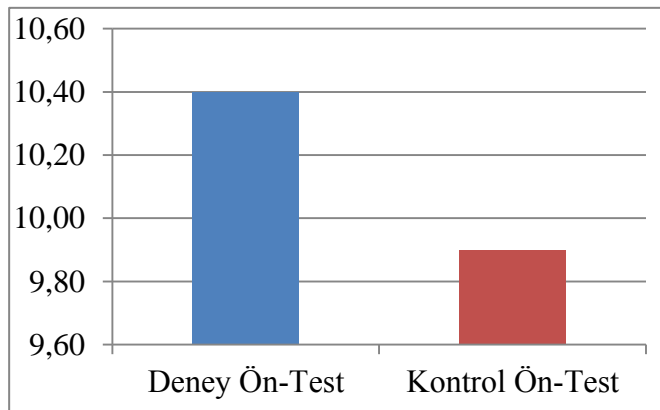
4.2. Deney Grubu ile Kontrol Grubu ön-test Sonuçlarına Ait Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi, "Bilgisayar Destekli Eğitim yapılan bir sınıf ile klasik eğitim yapılan bir sınıfta "Ülkemiz ve Dünya" ünitesi müfredatında öğrencilere uygulanan "Başarı Testi" ön-testleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?" olarak düzenlenmiştir. Birinci alt problem bulguları ile ilgili dağılım Tablo 4.1'de verilmiştir. İlköğretim 6.sınıf Sosyal Bilgiler ders programında yer alan "Ülkemiz ve Dünya" ünitesi konuları işlenmesine başlamadan, deney ve kontrol gruplarına ön-test uygulanmış ve bulgular Tablo 4.2'de özetlenmiştir.

Gruplar	N	\bar{x}	S	t	p
Deney Grubu (Öntest)	30	10,40	2,81	.673	.503
Kontrol Grubu (Öntest)	30	9,90	2,94		

Tablo 4.2. Deney ve Kontrol Gruplarının Deneysel İşlem Öncesi ön-test Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-testi Sonuçları

Deney ve Kontrol Grupları öğrencilerinin deneysel işlem öncesi başarı puanlarına ilişkin değerleri Şekil 4.2'de gösterilmektedir:

Şekil 4.2. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin ön-test Grafiği

Deney Grubu ve Kontrol Grubunun ön-test puan ortalamaları arasında, anlamlı fark bulunamamıştır ($t=.673$, $p< .05$). Deney Grubunun başarı ön-test puanlarının ortalaması 10,40 iken, Kontrol Grubunun başarı ön-test sınav puanlarının ortalaması 9,90 olmuştur. Deney ve Kontrol Gruplarının ön-test puan ortalamaları arasında istatistiksel bir farkın bulunamamış olması, deneysel bir çalışma için gruplar arasında denklik bulunduğunu, uygulama öncesinde Deney ve Kontrol Grubunun “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konularına ilişkin bilgi düzeylerinin birbirlerine yakın olduğu görülmüştür.

4.3. Deney Grubu ile Kontrol Grubu son-test Sonuçlarına Ait Bulgular

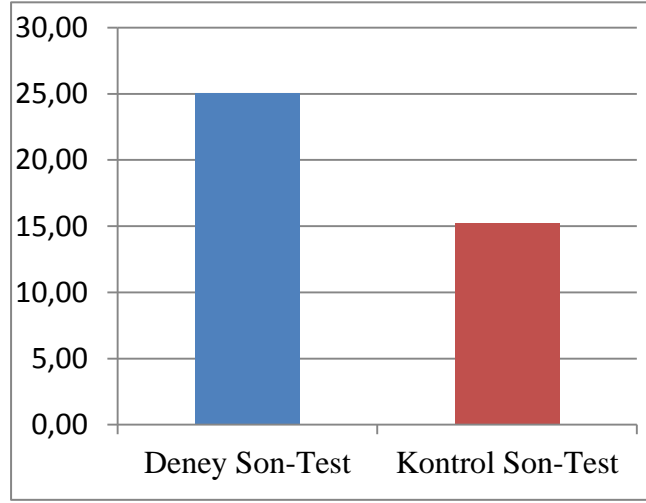
Yapılan araştırmanın ikinci alt problemi, “Bilgisayar Destekli Eğitim yapılan bir sınıf ile klasik eğitim yapılan bir sınıfta “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi müfredatında öğrencilere uygulanan “Başarı Testi” son-testleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?” şeklinde düzenlenmiştir. Bu ikinci alt problem bulguları ile ilgili dağılım Tablo 4.3 verilmiştir.

İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konulara geçildikten sonra, Deney Grubunda Bilgisayar Destekli Öğretim Yöntemi kullanılarak ders işlenmiş, Kontrol Grubuna ise geleneksel öğretim yöntemi uygulanmıştır. Uygulama bittikten sonra her iki gruba da ön-test olarak kullanılan başarı testi son-test olarak uygulanmıştır.

Öğrencilerin, geleneksel yöntem ve Bilgisayar Destekli Öğretim Yöntemi kullanılarak yapılan öğretim sonucunda, öğrenme düzeyleri arasında bir değişme olup olmadığını belirlemek amacıyla Kontrol ve Deney Gruplarının son-test puanları karşılaştırılmış ve bulgular Tablo 4.3’te verilmiştir.

Gruplar	N	\bar{x}	S	t	p
Deney Grubu (Sontest)	30	25,07	4,82	8,528	.000
Kontrol Grubu (Sontest)	30	15,20	4,11		

Tablo 4.3. Deney ve Kontrol Gruplarının Başarı son-test Verilerine İlişkin t-testi Sonuçları

Şekil 4.3. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin son-test Grafiği

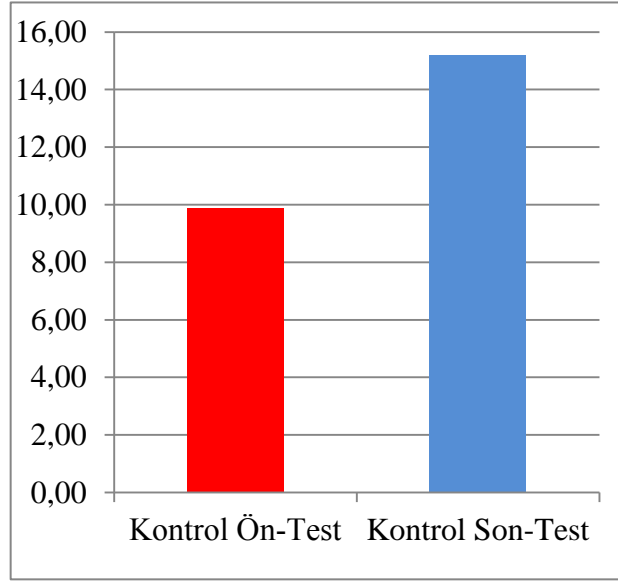
Son-test puanları Deney Grubu ve Kontrol Grubu arasında anlamlı fark vardır ($t=-8,528$, $p<. 05$). Deney Grubu son-test puan ortalaması 25,07 iken, bu değer Kontrol Grubu son-test puan ortalaması 15,20 olarak bulunmuştur. Bilgisayar destekli öğretim yöntemi uygulanan Deney Grubunun son-test puanı, geleneksel yöntemin uygulandığı Kontrol Grubunun son-test puanından daha yüksek çıkmıştır. Bu durum araştırmanın da amaçları arasında bulunan bilgisayar destekli öğretim yönteminin, özellikle turizm konularında etkili olduğunu desteklemektedir.

4.4. Kontrol Grubu Ön-test ile Son-test Sonuçlarına Ait Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi, “Geleneksel öğretim yöntemiyle öğrenim gören Kontrol Grubu öğrencilerinin öntest - sontest sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde düzenlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin bulgular ile ilgili yapılan t-testi sonuçları Tablo 4.4 de verilmiştir.

Gruplar	N	\bar{x}	S	t	p
Kontrol Grubu (Öntest)	30	9,90	2,94	-5,741	,000
Kontrol Grubu (Sontest)	30	15,20	4,11		

Tablo 4.4. Kontrol Grubu ön-test ile son-testi Verilerine İlişkin t-testi Sonuçları

Şekil 4.4. Kontrol Grubu Öğrencilerinin ön-test ve son-test Grafiği

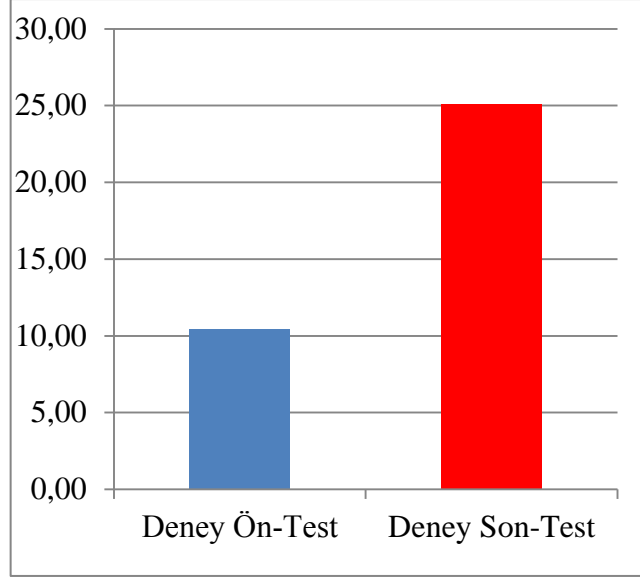
Tablodaki istatistiksel sonuçlara bakıldığında geleneksel öğretim yöntemleri ile ders işlenen Kontrol Grubu 30 öğrenciden oluşmaktadır. Kontrol sınıfımız olan bu sınıfa da konu anlatılmaya başlanılmadan bir hafta önce Deney Grubuna uygulanan başarı testi uygulanmıştır. Yukarıdaki tablo incelendiğinde Kontrol Grubu ön-test ve son-test puanları arasında ($t=-5,741$, $p<.05$) anlamlı bir fark görülmüştür. Kontrol Grubunda yer alan bu öğrencilerin ön-test sonuçları aritmetik ortalaması 9,90 ve standart sapması ise 2,94'tür. Aynı öğrencilerin son-test sonuçları aritmetik ortalaması 15,20 ve standart sapmasının 4,11 olması sonucu bu farkın son-test lehine olduğu ortaya çıkmıştır. Kontrol Grubunun ön-test ve son-test ortalamaları arasında $P<0,05$ seviyesinde anlamlı bir fark bulunmuştur.

4.5. Deney Grubu ön-test ile son-test Sonuçlarına Ait Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan ilköğretim 6. Sınıf “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi konularının öğretiminde, bilgisayar destekli öğretim yöntemi kullanılan Deney Grubu öğrencilerinin ön-test- son-test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? şeklinde düzenlenmiştir. Bilgisayar Destekli Eğitimin yapıldığı Deney Grubunda 30 öğrenciye konu anlatılmaya başlanılmadan bir hafta önce başarı ön-testi uygulanmıştır. Bu alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.5'te verilmiştir.

Gruplar	N	\bar{x}	S	t	p
Deney Grubu (Öntest)	30	10,40	4,15	-11,401	,000
Deney Grubu (Sontest)	30	25,07	4,82		

Tablo 4.5. Deney Grubu ön-test ile son-testi Verilerine İlişkin t-testi Sonuçları

Şekil 4.5. Deney Grubu Öğrencilerinin ön-test ve son-test Grafiği

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Deney Grubu ön-test ve son-test puanları arasında ($t = -11,401$, $p < .05$) anlamlı bir fark görülmüştür. Deney Grubunda yer alan bu öğrencilerin ön-test sonuçlarının aritmetik ortalaması 11,83, standart sapması ise 4,15 olarak hesaplanmıştır. Konu anlatıldıktan bir hafta sonra yapılan son-test sonuçlarının standart sapması ise 4,82 ve aritmetik ortalaması ise 25,07 sonucu, bu farkın son-test yararına olduğunu ortaya çıkarmıştır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA VE SONUÇ

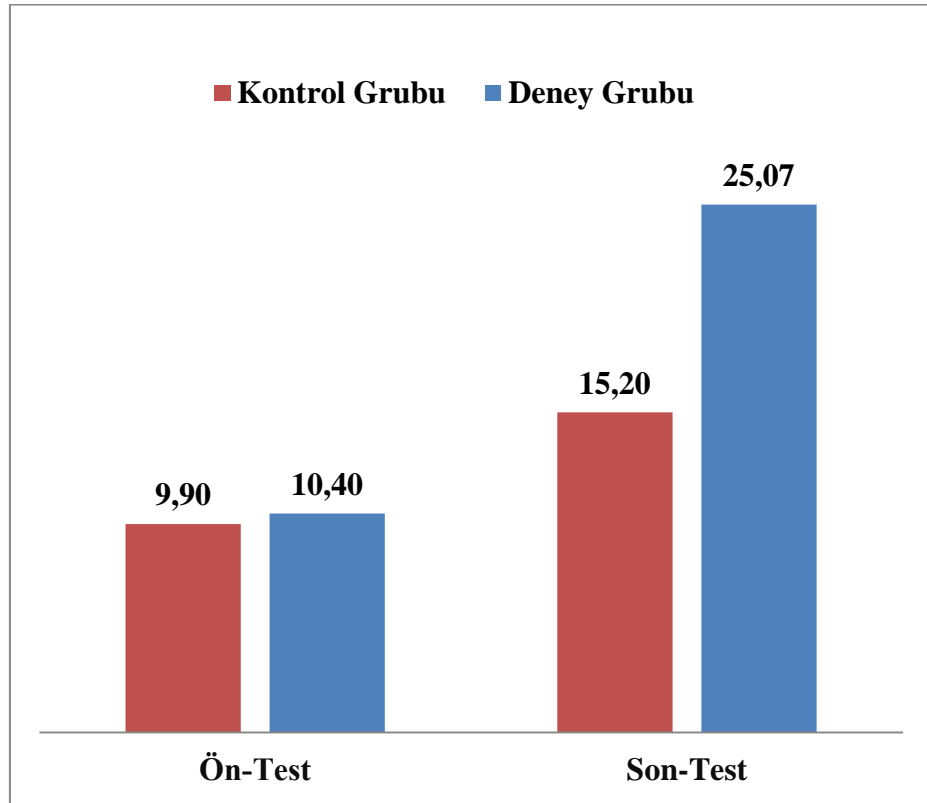
Bu bölümde, ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersinde “Ülkemiz ve Dünya” ünite konuları işlenirken “Bilgisayar Destekli Eğitim” Yönteminin etkililiğinin tespitini amaçlayan bu araştırmanın ortaya koyduğu bulgularına ve yorumlarına dayalı olarak ulaşılan sonuçlara değinilmiştir. Ayrıca, araştırma bulguları çerçevesinde elde edilen bulgularla, hem yapmış olduğumuz bu uygulamaya hem de bu konuda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

5.1. Sonuçlar

Araştırmanın amacı ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde, bilgisayara dayalı görsel materyallerin öğrencilere sunulması ve Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi kullanılarak öğrencilerin akademik başarıları üzerine etkisini öğrenmektir. Araştırmanın kendi sınırlılıkları içinde ve bu amaç doğrultusunda yapılan araştırmanın sonucundaki ortaya konulan bulgular ışığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Araştırma öncesinde yapılan, “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde, “Bilgisayar Destekli Eğitim” Yöntemi kullanılan Deney Grubu öğrencileri ve klasik öğretim yöntemi kullanılan Kontrol Grubu öğrencilerine uygulanan ön-test sonuçları t-testi ile analiz edilmiş ve Deney ve Kontrol Grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Dolayısı ile araştırma öncesi “Bilgisayar Destekli Eğitim” yönteminin kullanıldığı Deney Grubu öğrencileri ile klasik öğretim yönteminin kullanıldığı Kontrol Grubu öğrencilerinin hazır bulunuşluk düzeylerinin eşit olduğu ve bilgi düzeyleri bakımından anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür (bkz. Tablo 4.2).
2. Deneysel işlem sonrası uygulanan “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde, “Bilgisayar Destekli Eğitim” Yöntemi kullanılan Deney Grubu öğrencileri ve klasik öğretim yöntemi kullanılan Kontrol Grubu öğrencilerine uygulanan son-test sonuçları t-testi ile analiz edilmiş akademik başarı açısından gruplar arasında bilgisayar destekli öğretimin uygulandığı Deney Grubu lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($t=-8,528$, $p<.05$).

3. Şekil 5.1’de görüldüğü gibi Deney Grubu son-test puan ortalaması 25,07 iken, bu değer Kontrol Grubu son-test puan ortalaması 15,20 olarak hesaplanmıştır. Dolayısıyla bu sonuç, kendi sınırlılıkları içerisinde 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde, görsel materyallerle konuların öğrencilere sunulurken, Bilgisayar Destekli Eğitim Yönteminin uygulandığı Deney Grubu öğrencilerinin akademik başarılarının, klasik öğretim yönteminin kullanıldığı Kontrol Grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Bu bulgu, “Bilgisayar Destekli Eğitim” Yönteminin başarıyı artırdığını ortaya koymaktadır.

Şekil 5.1. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin ön-test ile son-test Grafiği

4. Araştırma esnasında yapılan gözlemler neticesinde klasik öğretim yöntemi kullanılan Kontrol Grubunda konular işlenirken sıkılma ve dikkat dağılımı görülürken, “Bilgisayar Destekli Eğitim” Yöntemi uygulanan Deney Grubunda ise işlenen konular daha istekli ve derslerin çok daha dikkatli dinlenerek öğrencilerin derse aktif olarak katıldıkları gözlenmiştir.
5. Bu araştırmanın bulguları ışığında, Sosyal Bilgiler dersinin Bilgisayar Destekli

Eğitim Yöntemi ile işlenmesi, konuların görsel materyallerle öğrencilere sunulması öğrencilerin akademik başarılarını geleneksel yönleme göre daha fazla artırmaktadır.

6. “Bilgisayar Destekli Eğitim” Yöntemi uygulanan Deney Grubu öğrencileri Sosyal Bilgiler dersini ilk defa bilgisayar destekli olarak işledikleri için Sosyal Bilgiler dersine karşı ilgileri artmış ve akademik başarıları da yükselmiştir. “Bilgisayar Destekli Eğitim” Yönteminde bilgisayar destekli değil de bilgisayarlı bir eğitimin yapılması, öğrencilerin derse karşı ilgilerini ve akademik başarılarını aynı şekilde yükseltebilir mi yoksa bilgisayarların her derste kullanılması bu ilgiyi ve akademik başarıyı nasıl etkiler? Sorularına çözüm için yeni araştırmalar yapılması gerekmektedir.
7. FATİH Projesi kapsamında “Bilgisayar Destekli Eğitim” Yönteminin her derste uygulanmasının öğrencilerin akademik başarılarına hangi yönde etki edeceği ve “Bilgisayar Destekli Eğitim” Yöntemini uygulayan öğretmenin ya da öğretim görevlisinin teknoloji kullanma bilgisi ve kabiliyeti doğrultusunda “Bilgisayar Destekli Eğitim” Yönteminin nasıl uygulayacağına dair yeni araştırmalar yapılması gerekmektedir.

5.2. Öneriler

Araştırmanın ortaya koyduğu bulgular ışığında ve araştırmacının uygulama sürecindeki dersteki öğrenci aktiviteleri ve araştırmacının gözlemleri doğrultusunda, Sosyal Bilgiler dersinin öğretiminde, Deney Grubu öğrencilerine uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim, Kontrol Grubu öğrencilerine uygulanan geleneksel öğretim, yöntem ve teknikleriyle yapılan uygulamaya göre daha başarılı olduğu görülmüştür. Varılan bu bilgiler ışığında şu önerilerde bulunulmuştur.

1. Teknolojinin hızla ilerlemesi ile eğitim alanında her geçen gün eğitime yeni teknolojik araç-gereç ve materyaller kazandırılmaktadır. Bu kapsamda öğretmenlerin de mesleki beceri ve bilgileri, eğitim bilimindeki gelişmelere paralel olarak sürekli değişmektedir. İlköğretim Sosyal Bilgiler Programı’nda etkin ve üretken vatandaşlar “İyi Yurttaşlar” yetiştirme amacına hizmet etmesi, yetiştirirken Sosyal Bilgilerle teknolojiyi bütünleştiren, çoklu ortam etkinliklerinden yararlanan,

öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde motivasyon sağlayan aynı zamanda, öğrencilerine Sosyal Bilgilerin temel amaçlarından, karar verme, problem çözme, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerileri kazandırıp geliştiren öğretmenlerin gerekli yeterliliğe sahip olmasını zorunlu kılmaktadır.

2. FATİH Projesi kapsamında diğer derslerle birlikte Sosyal Bilgiler dersi Bilgisayar Destekli Eğitimle yeniden yapılandırılma sürecine girmiştir. Bu çerçevede Sosyal Bilgiler dersi zenginleştirilmiş E-kitap olarak okullarımıza gelecektir. FATİH Projesinin uygulanmaya başlamasıyla geleneksel öğretim yöntemleri rafa kaldırılarak, Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi Sosyal Bilgiler derslerinde kullanılacaktır. Bu kapsamda;
 - a) Sosyal Bilgiler öğretmenleri ile İlköğretim sınıf öğretmenleri 4. ve 5. sınıflarda Sosyal Bilgiler dersine girmelerinden dolayı Sosyal Bilgiler dersinde Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemini kullanarak akademik başarıya ulaşmaları için temel bilgisayar eğitimlerinin yanında Bilgisayar Destekli Eğitim yöntemlerini kapsayan alanlarda yetiştirilmeli ve yeterli seviyede bilgi ve beceriyle donatılmaları sağlanmalıdır. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin, teknolojik araç-gereçler ve çoklu ortam etkinlikleri ile Sosyal Bilgiler derslerini zenginleştirilmiş plan uygulayarak derslerinde mutlaka kullanmalıdır.
 - b) Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığı, hizmet içi eğitim programlarında öğretmenlerle Temel Bilgisayar Eğitimi'nin yanında Bilgisayar Destekli Eğitim ile ilgili eğitimler vermeli ve eğitim teknolojisinin yeni gelişmelerinden öğretmenlerini haberdar etmelidir. Ayrıca öğretmenlerin yanında öğrencilere ve ailelere temel bilgisayar eğitimi konusunda bilgiler verilerek bilgisayarın eğitim öğretimde nasıl verimli kullanılabileceği anlatılarak bilgilendirilmelidir.
 - c) Sosyal Bilgiler dersini öğrencilere sevdirmek ve motivasyonu yükselterek akademik başarıyı yakalamak için Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi uygun bir yöntemdir.
 - d) Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan sunumlar ve ilgili dokümanlar internet ortamındaki online paylaşım portalında paylaşılmalı ve öğrencilerin bu sunum ve dokümanlara istediği saatte ulaşarak yararlanması sağlanmalıdır. Bu amaç

çerçevesinde, öğrencinin ders esnasında anlamadığı ya da kaçırdığı konu ya da detayları online olarak tamamlayabilme imkânına sahip olmalıdır.

3. İnternet, artık günümüzde bilgi çöplüğü haline gelmiştir. Sosyal Bilgiler dersinde kullanılacak yazılım, sunum ve dokümanların seçimi dikkatli bir biçimde yapılmalıdır. MEB kontrolünden geçirilmiş ya da tavsiye edilmiş materyal ve dokümanlar kullanılmalıdır. Bu kapsamda MEB tarafından derslerde kullanılmak üzere Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi göz önünde bulundurularak, online portal hazırlanmalı ve eğitimle ilgili görsel eğitim materyalleri kullanıma açılmalıdır.
4. Sosyal Bilgiler Öğretmenleri ile Sınıf Öğretmenleri MEB tarafından uygulamaya konulan Web Tabanlı İçerik Geliştirme ve Yazarlık Yazılımları ile ders materyalleri üretmeleri için bu kapsamda eğitilmeli ve eğitim yazılımı hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi aşamasında daha çok çalışmalar yapmalıdırlar.
5. Araştırma süresince, Deney Grubu öğrencileri ile yapılan Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi ile işlenen derslerde öğrencilerin derse katılımı ve devamlılığının çok daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Başarı son-test bulguları ışığında ve öğrencilerden gelen geri bildirimlerle aynı yönde olması, eğitimde Bilgisayar Destekli Eğitim Yönteminin kapsamı genişletilmesi tüm derslere uygulanması için önemli bir gerekçedir.
6. Çağımızın “Bilgi Çağı” olması, Bilgisayar Destekli Eğitim uygulamasının yerini yakın zamanda “Bilgisayarla Eğitim’in” alacağını sinyallerini vermektedir. Bununla birlikte Bilgisayar Destekli Öğretim’de kullanılacak bilgisayar donanım ve yazılım sistemleri ile teknolojik araç gereçler satın alınırken ülke içerisinde imal edilmesi ve milli sermaye göz önünde tutularak yerel firmaların tercih edilmesi gerekmektedir. Böylelikle ülke ekonomisine katkı sağlanmış olacak ve devletimizin harcama yükü azaltılacaktır.
7. Yapılan bu araştırmada, İlköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde Bilgisayar Destekli Eğitim’in akademik başarıya etkisi geleneksel (klasik) öğretim yöntemi ile karşılaştırmalı olarak Deney ve Kontrol Grubu öğrencileri üzerinde incelenmiştir. Farklı sınıf düzeylerinde ve farklı derslerde, benzer ya da aynı tarz araştırmalar yapılabilir.

8. Unutulmaması gereken diğer bir nokta ise Bilgisayar Destekli Eğitim yöntemlerinde öğretmen bilgisayarı sadece araç olarak kullanılmalı, **asla** bilgisayarı bir amaç olarak görmemeli ve eğitim öğretimde sadece bilgisayara ağırlık vermemeli. Öğretmenin öğrencileriyle sınıf içi iletişimini koparmamalıdır.
9. Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi ve benzeri çalışmalara gereken önem verilmeli, yapılacak çalışmaların kapsamı genişletilmeli, araştırmalardan alınan sonuçlar ve öneriler karşılaştırılıp dikkatle değerlendirilmelidir.

Bu araştırma sonucunda elde edilen bulgular, Bilgisayar Destekli Eğitimde Sosyal Bilgiler öğretimine yönelik önerilerin sunulması, yapılacak olan Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi'nin araştırılması çalışmalarına, bir ışık olarak zemin hazırlaması niteliğindedir.

Öğretmenin seçtiği strateji, yöntem-teknik, değerlendirme ve teknoloji hakkındaki bilgi ve deneyimleri, sınıfta hangi teknolojileri kullanacağını belirlemektedir. Bundan dolayı öğretmenler uygun teknolojiyi seçmeleri ve kullanmaları için gerek pedagojik, gerekse öğretim teknolojileri alanlarında yeterli bilgiye sahip olmalıdırlar (Çoklar ve diğ. 2007).

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K.Ü., 2000. **Etkili Öğrenme ve Öğretme**, Kanyılmaz Matbaası, İzmir.
- Açıkgöz, K. Ü., 2003. **Etkili Öğrenme ve Öğretme**, Eğitim Dünyası Yayınları, İzmir.
- Açıkgöz, Ü. K., 2004. **Aktif Öğrenme**, Eğitim Dünyası Yayınları, İzmir.
- Akoğlu, Y., 2003. **İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Başarısında Öğretim Amaçlı Bilgisayar Yazılımıyla Gerçekleştirilen Programlı Öğretim Yöntemi İle Geleneksel Öğretim Yönteminin Etkilerinin Karşılaştırılması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, G.Ü., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aksoy, H.H., 2004. Eğitimde Teknolojik Eğilimler. <http://80.251.40.59/education.ankara.edu.tr/aksoy/ere/maloglu.doc> 16 Haziran 2011
- Aksu, D., **Bilgisayar Destekli Öğretim Etkinliklerinin İlköğretim Beşinci sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi Erişilerine Etkisi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. G.Ü., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2002.
- Akyüz, Y., 2001. **Türk Eğitim Tarihi**, Alfa Basın Yayıncılık, Ankara.
- Alessi, S.M. ve Trollip, S.R., 2001. **Multimedia for Learning: Methods and Development**. Allyn and Bacon, USA.
- Alıcıgüzel, İ., 2001. **Çağdaş Okulda Eğitim Ve Öğretim**, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Alkan C., 1984, **Eğitim Teknolojisi**, Yargıçoğlu Matbaası, İstanbul.
- Alkan, C., Deryakulu, D. ve Şimşek, N., 1995. **Eğitim Teknolojisine Giriş: Disiplin, Süreç, Ürün**, Önder Matbaacılık Ltd. Şti, Ankara.
- Alkan, C., 1998. **Eğitim Teknolojisi**, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Altınkaya, H., **Türkiye’de Bilgisayar Destekli Eğitimin Gelişimi**, Yüksek Lisans Tezi, G.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 1998.
- Alver, K., Doğan, N. 2007. **Kültür Sosyolojisi**, Hece Yayınları, Ankara.
- Arslan, M., **Eğitimde Yapılandırmacı Yaklaşımlar**. A.Ü., Journal of Faculty of Educational Sciences, 2007.
- Arslan, O., **Sosyal Bilgiler dersinde bilgisayar destekli öğretim**, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2006.
- Aşkar, P. ve Erden, M., 1986. **Mikrobilgisayarların Okullarda Kullanımı**, Eğitim ve Bilim, Cilt: 11 Sayı: 61, Sayfa: 5-13.
- Aydın, A., 2003. **Gelişim ve öğrenme psikolojisi**, Alfa Basım Yayım, İstanbul.

- Aydın, F.S., **Bilgisayar Destekli Öğretimin Sosyal Bilgiler Dersinde Akademik Başarı ve Hatırlatma Düzeyi Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, M.Ü., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2002.
- Baner, J.F., 2002. **Interpreting Teaching Practices in Educational Technology: A Study of 30 Teacher's Utilization of Computers in Classroom Instruction**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, U.M., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Memphis.
- Bayburt, F., 1968. **Türk Kültür ve eğitiminde emperyalist etkiler**, Devrimci Eğitim Şurası, Türkiye Öğretmenler Sendikası Yayınları, Ankara.
- Baytekin, Ç., 2005. **Öğrenme Öğretme Teknikleri ve Materyal Geliştirme**, 2. Baskı, Anı Yayınları, Ankara.
- Baytekin, Ç., 2004. **Öğrenme Öğretme Teknikleri ve Materyal Geliştirme**, 2. Baskı, Anı Yayınları, Ankara.
- Bilge, Y., 2001. **Okulda Ve Sınavlarda Başarının Yolu**, Güvender Yayınları, İstanbul.
- Büyükkaragöz, S., 1997. **Program Geliştirme "Kaynak Metinler"**, Kuzucular Ofset, Genişletilmiş 2. Baskı, Konya.
- Büyüköztürk, Ş., 2002. **Veri Analizi El Kitabı**, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Çelikkaya, T., 2009. **Yapılandırmacı Yaklaşımın Sosyal Bilgiler Öğretiminde Başarı, Tutum ve Kalıcılığa Etkisi (5. Sınıf Örneği)**, A.Ü., Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13, Sayfa:197-212.
- Çilenti, K., 1997. **Eğitim Teknolojisi ve Öğretim**, Yargıcı Matbaası, Ankara.
- Çoklar, A. N., **Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknolojisi Standartları İle İlgili Özyeterliliklerinin Belirlenmesi**, Doktora Tezi, A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eskişehir, 2008.
- Demirel, Ö., 1996. **Genel Öğretim Yöntemleri**, Usem Yayınları, Ankara.
- Demirel, Ö., 2000. **Planlamadan Uygulamaya Öğrenme Sanatı**, Pegem A Yayınları, Ankara.
- Demirel, Ö., **Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme**, Ankara: Pegem Akademi. 2008
- Demirer, A., **İlköğretim ikinci kademede bilgisayar destekli fen bilgisi öğretiminin öğrenci başarısına etkilerinin ilişkin bir araştırma: Şehit Namık Tümer ilköğretim Okulu Örneği**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, D.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır, 2006.
- Dilek, D., 2007. **Tarih Derslerinde Öğrenme Ve Düşünce Gelişimi**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

- Dönmez, C., 2003. **Sosyal Bilimler ve Sosyal Bilgiler**. Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu Sosyal Bilgiler. Şahin, Cemalettin. (Editör). Ankara: Gündüz Eğitim Öğretim Yayınları.
- Drost, C. J., 2002. **Technology And Schooling In The US Virgin Islands: A Case Study Of The Role Of Computers At Salt Pond School**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, W.V.U., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, West Virginia.
- Ergin, A., 1998. **Öğretim Teknolojisi İletişim**, Ankara.
- Ertürk, S., 1975. **Eğitimde Program Geliştirme**, Yelkentepe Yayınları, Ankara.
- Geban, Ö. ve Demircioğlu, H., 1996. **Fen Bilgisi öğretiminde bilgisayar destekli öğretim ve geleneksel problem çözme etkinliklerinin ders başarısı bakımından karşılaştırılması**, H. Ü., Eğitim Fakültesi Dergisi, 12:183-185, Ankara.
- Karasar, N., 1994. **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık, Ankara.
- Güneş, L., 1993. **İlkokul Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersinin Öğretiminde Eğitim Teknolojisine İlişkin Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi**, A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Güney, S., 1998. **Davranış Bilimleri ve Yönetim Psikoloji Terimler Sözlüğü**, Ocak Yayınları, Ankara.
- Gürdal, A., **Proje Tabanlı Fen Öğretimi**, T.Ü., Fen ve Fizik Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar Seminer ve Çalıştayı, 2005.
- Helvacı, İ., Eğitimde Yeni Teknolojiler ve Akademia 98, **Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi**, Türkiye Bilişim Derneği, Mayıs 1998, Ankara.
- Hızal, A., 1992. **İlköğretim Uygulamalarında Eğitim Teknolojisinden Yararlanma Olanakları**, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- İşman, A., (2005). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme** Pegem A Yay., Ankara.
- İşman, A., 2003. **Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim (BTEİ)**, Online Yayıncılık TOJET (Uluslararası Online Eğitim Teknolojileri Dergisi) Örneği, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- İşman, A., **Fen Bilgisi Eğitimi ve Yapısalcı Yaklaşım**, Bilgi Teknolojileri Işığında Eğitim Sempozyumu, ODTÜ., Ankara, 2002.
- Kaptan, S., 1998. **Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri**, Tekışık Web Ofset Tesisleri, Ankara.
- Karadağ, E., Eğitim-öğretim sürecinde bilgisayar kullanım süresinin değerlendirilmesi. Paper presented at the 6th International Educational Technology Conference, Famagusta/North Cyprus, 2006.

- Karadağ, E., Sağlam, H. ve Baloğlu N., **Bilgisayar Destekli Eğitim: İlköğretim okulu yöneticilerinin tutumlarına ilişkin bir araştırma**, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, The Journal Of International Social Research, 2008.
- Karaman, E., Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin Sosyal Bilgiler Dersinde İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Bilişsel Gelişimi Üzerindeki Etkisini İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. M.Ü., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2002.
- Karasar, N., 1994. **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, 3A Eğitim Danışmanlık LTD., Ankara.
- Kaya, Z. 2005. **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Kaymakçı, S., **Yeni Sosyal Bilgiler Programı Neler Getirdi ?**, G.Ü., Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:5, Sayfa:1530–1545, 2009.
- Keser, H., **Bilgisayar Destekli Öğretim İçin Bir Model Önerisi**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, A.Ü., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1988.
- Köstüklü, N., 1999. **Sosyal Bilgiler ve Tarih Öğretimi**, Güney Ofset, Konya, 33 s.
- Kuzu, A., 2007. **Bilgisayar destekli öğretimde kullanılan yaygın formatlar**, Bilgisayar I-II, Temel Bilgisayar Becerileri (Editör: A. Güneş), Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- MEB.** 1998. Cumhuriyetin 75. yılında Gelişmeler ve Hedefler, Ankara
- MEB.** 2001. 2002 Yılı Başında Milli Eğitim, Ankara
- MEB.** 2005. **İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu** (4.-5. Sınıflar), Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara.
- MEB.** 2005. İlköğretim Sosyal Bilgiler Programı ve Kılavuzu, Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi, Ankara.
- MEB.** 2006. http://ttkb.meb.gov.tr/duyurular/genelge_2006_95.pdf
ilköğretim kurumlarındaki ölçme ve değerlendirme. 21 Nisan 2009
- MEB.** 2010. Stratejik Plan 2010-2014, Ankara.
- Oğuzkan, F., 1993. **Eğitim terimleri sözlüğü**, Emel Matbaacılık, Ankara.
- Öğüt, A. 2007. Bilgi Çağında Yönetim, Çizgi Kitapevi Yayınları, Genişletilmiş 3. Basım, Konya.
- Özbaş, F., **Bilgisayar destekli İngilizce kelime alıştırmalarında dönüt türlerinin öğrenci öğrenmesi üzerindeki etkinliğinin incelenmesi**, Yüksek Lisans Tezi, Z.K.Ü., Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Zonguldak, 2009.

- Özden, Y., 2002. **Eğitimde Dönüşüm, Eğitimde Yeni Değerler**, Ankara: PegemA Yayıncılık, 4. Baskı.
- Öztürk, C. ve İnan. N. U., İlköğretim Sosyal Bilgiler Derslerinde Kullanılabilecek Bazı Bilgisayar Yazılımlarının Değerlendirilmesi, **IV. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu**, Ekim 1999, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Öztürk, C. ve Otluoğlu, R., 2002. **Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebî Ürünler ve Yazılı Materyaller**, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Powel, R.K., 1984. **Computer Assisted and Traditional Instruction of Multiplication Facts with Learning Disabled Elementary Students**. Karsas State University, Dissertation Abstracts International.
- Price, R., 1991 **Computer-Aided Instruction**, Brooks/Cole Publishing Company, California.
- San, M.B., **İlköğretim 4'üncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde (Yakın Çevremiz Ünitesi) Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, A.Ü., Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2003.
- Sancak, Ö., 2003. **Okulöncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden 6 Yaş Çocuklarına Sayı ve Şekil Kavramlarının Kazandırılmasında Bilgisayar Destekli Eğitim İle Geleneksel Eğitim Yöntemlerinin Karşılaştırılması**, Yüksek Lisans Tezi, G.Ü., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sarıçayır, S., **Kimya eğitiminde kimyasal tepkimelerde denge konusunun bilgisayar destekli ve laboratuvar temelli öğretiminin öğrencilerin kimya başarılarına, hatırlama düzeylerine ve tutumlarına etkisi**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2007.
- Seferoğlu, S.S., 2007. **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**, PegemA Yayıncılık, Ankara.
- Senemoğlu, N., 1997, 2001. **Gelişim Öğrenme ve Öğretim**, Ertem Matbaacılık, Ankara.
- Sezer, A., **IX. Sınıf Öğrencilerinin öğrenme Stilleri ile Coğrafya Dersi Başarı Puanları ve Coğrafya Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi**, A.Ü., Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl:2006 Sayı:13
- Sezer, A., Yıldırım, T., Pınar, A. 2010. Coğrafya Öğretmenliği öğrencilerinin Bilgisayar öz-yeterlik Algılarının incelenmesi, E.Ü., Eğitim Fakültesi Dergisi, Erzincan.
- Sezer, A., 2011. Coğrafya Öğretmeni Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutumlarının İncelenmesi, U.Ü., Sosyal Bilimler Dergisi, Uşak.
- Sönmez, V., 1998. **Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Öğretmen Kılavuzu**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 20 s.

- Sönmez, V., 2008. **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı**, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Şahin, A. ve Akçay A. 2011. Türkçe öğretmeni adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime ilişkin tutumlarının incelenmesi, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,
- Şahin, Y. ve Yıldırım, T., 1999. **Öğretim teknolojileri ve Materyal Geliştirme**, Anı Yayıncılık, Ankara.
- TDK., **Eğitim Terimleri Sözlüğü**, Yayın No:1974, Ankara, 1974.
- Tabuk, M., **İlköğretim 7. Sınıflarda “Çember, Daire ve Silindir” Konusunun Öğretiminde Bilgisayar Destekli Öğretimin Başarıya Etkisi**, Yüksek Lisans Tezi, M.Ü., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2003.
- Uluğ, F., 2000. **İlköğretimde Teknoloji Eğitimi**, Milli Eğitim Basım Evi, Milli Eğitim Dergisi, Sayı 146, , Ankara.
- URL-1, http://egitim2.cbu.edu.tr/bilgisayar/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=69** Bilgisayar Destekli Eğitim. 17 Haziran 2011.
- URL-2, <http://yunus.hacettepe.edu.tr/~hcingi/ist376a/3Bolum.doc>** Veri Elde Etme Yöntemleri. 17 Haziran 2011.
- URL-3, <http://www.fivesenses.com/ee6/images/scsRgif.gif>** Öğrenmede beş duyu organımız. 17 Haziran 2011.
- URL-4, <http://www.sascentre.com/tur/images/duyular.jpg>** Öğrenme sürecinde bilgilerin duyu tarafından algılama aşamaları. 17 Haziran 2011.
- URL-5, www.biltek.tubitak.gov.tr/gelisim/psikoloji/ogrenme.htm** Öğrenme. 17 Haziran 2011.
- URL-6, <http://web.inonu.edu.tr/~makdag/materyal.ppt>** Eğitimde Materyal Kullanımı. 17 Haziran 2011.
- URL-7, www.tr.wikipedia.org/wiki/Teknoloji** Teknoloji. 8 Ağustos 2011.
- URL-8, www.bote.yildiz.edu.tr/files/Konu-1.ppt** Eğitimde Materyal Kullanımı. 8 Ağustos 2011.
- URL-8, http://moodle.midas.baskent.edu.tr/file.php/4/ders_sunumlari/Egitim_Teknolojilerinde_Temel_Kavramlar_-_Sunum.pdf** Eğitim Teknolojisinde Temel Kavramlar, 27 Aralık 2011.
- URL-9, www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Galeri/IlkBilgisayar.aspx** Türkiyede Kullanılan İlk Bilgisayar. 8 Ağustos 2011.
- URL-10, http://www.zaferkaradayi.com/indir/BDE_Temel_Kavramlar.pdf** Türkiyede Kullanılan İlk Bilgisayar. 8 Ağustos 2011.

- URL-11, http://projeler.meb.gov.tr/pkmtr/2010_14STRATPLAN.pdf** Temel Eğitim Projesi. 8 Ağustos 2011.
- URL-12, <http://www.fatihprojesi.meb.gov.tr>** FATİH Projesi 4 Kasım 2011.
- URL-13, http://fatihprojesi.meb.gov.tr/upload/sunu_web.pdf**
FATİH Projesi 4 Kasım 2011.
- URL-14, <http://ders.egitim.ege.edu.tr/~tkisla/course/otmg/hafta10.pdf>**
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme 5 Kasım 2011.
- URL-15, <http://ders.egitim.ege.edu.tr>** BDE ve Öğrenme 4 Kasım 2011.
- URL-16, http://moodle.midas.baskent.edu.tr/file.php/4/ders_sunumlari/Bilgisayar_Destekli_Egitim_ve_e-Ogrenme_-_Sunum.pdf** Bilgisayar Destekli Eğitim ve e-öğrenme 5 Kasım 2011.
- URL-17, <http://maps.google.com>** Google Maps (Harita) 5 Kasım 2011.
- URL-18, http://www.istatistikmerkezi.com/bilgi_bankasi,spss-11-ttesti,100.html**
SPSS Kullanımı 4 Kasım 2011.
- Uşun, S., 2000. **Dünya’da ve Türkiye’de Bilgisayar Destekli Öğretim**, Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Uşun, S., 2004. **Bilgisayar Destekli Öğretimin Temelleri**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Ülgen, G., 2001. **Kavram Geliştirme**, Pegem A Yayınları, Ankara. Varış, F., 1988. **Eğitim Bilimine Giriş**, A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, 15-16 s.
- Ültanır, G., 2003. **Eğitim ve Kültür İlişkisi-Eğitimde Kültürün Hangi Boyutlarının Genç Kuşaklara Aktarılacağı Kaygısı**, G.Ü, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:23, Sayı:3, Sayfa: 291-309.
- Varol, N., 1997. **Radyo ve televizyonun eğitim amaçlı kullanımı**, Türkiye Türk Cumhuriyetleri ve Asya Pasifik Ülkeleri Uluslar arası Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Elazığ.
- Yalın, H.İ., 2001. **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Yanpar, Ş. T., 2001. **İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Oluşturmacı Yaklaşımın Otantik Değerlendirme Süreçlerini Kullanarak Öğrenciler Üzerindeki Etkisinin Belirlenmesi**, A.İ.B.Ü., 10. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Bildiriler (II. Cilt), Bolu.
- Yanpar, Ş. T., 2006. **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı**, Anı Yayıncılık, 7.baskı, Ankara.
- Yaşar, Ş., 1998. **Yapısalcı Kuram ve Öğrenme-Öğretme Süreci**. A.Ü., Eğitim Fakültesi Dergisi, 8, Sayı:1–2, Sayfa:68–75.

Yıldırım, S., Öğretmen eğitiminde bilgi teknolojileri ve kalite. **Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimde Kalite Paneli**, 2001, Ankara.

Yurdakul, B., 2007. **Yapılandırıcılık. Eğitimde Yeni Yönelimler.** (Editör: Özcan Demirel), Pegem A Yayıncılık, Ankara.

Zencay, Z., 2001. Türkiye’de Bilgisayar Destekli Eğitim.

<http://www.belgeler.com/blg/91r/bilgisayar-destekli-egitim-ve-ygulamaları>
10 Ekim 2011

EKLER

EK 1: Başarı Testi

EK 2: Deney Grubunun ön-test ve son-test sonuçları

EK 3: Kontrol Grubunun ön-test ve son-test sonuçları

EK 4: Kullanılan sunumun ekran tasarım örnekleri

EK 5: İzin belgeleri

EK 6: Deney Grubu ders etkinlikleri

EK 1: Başarı Testi

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ “ÜLKEMİZ VE DÜNYA” ÜNİTESİ BAŞARI TESTİ

Adı/Soyadı :

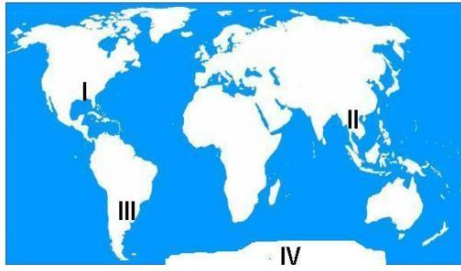
Aldığı Puan:

Sınıfı/No :

Sevgili Öğrenciler.

Öncelikle Değerli zamanınızı ayırarak sağladığınız katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim. Bu test 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinizin 5. Ünitesi olan “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinin kazanılmışlık düzeyini belirlemek amacıyla hazırlanmış olup, çoktan seçmeli 4 seçenekli toplam 35 sorudan oluşmaktadır. Seçeneklerden sadece bir tanesi doğrudur. Cevaplama süresi 40 dakikadır. 3 yanlış için 1 doğru cevabınız İPTAL edilmeyecektir. Hepinize başarılar dilerim.

Mustafa Şaban KESER

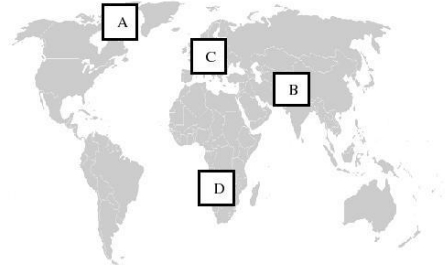
1. Yukarıdaki Dünya Haritasındaki numaralı yerlerde nüfus yoğunluğu en az olan yer aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilmiştir?

- a) I b) II c) III d) IV

2. Dünyada nüfus yoğunluğunu etkileyen beşeri nedenlerden biri aşağıdaki faktörlerden hangisinde verilmiştir?

- a) Sanayi b) Su kaynakları
c) İklim d) Yer altı kaynakları

3.

Dünyamızda çok sıcak, çok soğuk, çok engebeli, sık ormanlık alanlar veya bataklıklar yerleşmeye elverişli değildir.

Bu bilgiye göre haritada gösterilen numaralı yerlerin yerlerden hangisi, diğerlerine göre yerleşmeye daha az elverişlidir?

- a) D b) C c) B d) A

4. Avrupa’da sanayi, Hindistan’da tarım, Japonya’da balıkçılık, Asya’nın iç kesimlerinde hayvancılık gibi Dünya genelinde farklı ekonomik faaliyetler yapılmaktadır.

Yukarıdaki bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

- a) Farklı iklimlerin görülmesi ekonomik faaliyetleri etkiler.
b) Coğrafi konum ekonomik faaliyetleri etkiler.
c) Ulaşım ekonomik faaliyet türünü etkiler.
d) Aynı ekonomik faaliyet türü Dünyanın her yerinde yapılır.

5. Gelişmiş ve gelişmemiş ülkelerin özellikleriyle ilgili verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a) Sanayi ve ticaret sektöründe çalışanların sayısı gelişmiş ülkelerde fazladır.
b) Doğumlar sırasında anne ve bebek ölümleri gelişmiş ülkelerde fazladır.
c) Nüfus artış oranı gelişmemiş ülkelerde fazladır.
d) Tarım gelişmemiş ülkelerde ekonomide önemli bir yer tutmaktadır.

6. Balıkçılık; sınırları içinde büyük göl bulunan ya da Denizlere kıyısı olan ülkelerde yapılabilmektedir.

Bu bilgiye dayanarak aşağıda verilen hangi ülkede balıkçılık faaliyeti diğerlerine göre daha az yapılmaktadır?

- a) Gürcistan b) Türkmenistan
c) Kırgızistan d) Kazakistan

7. Aşağıdaki ülkelerden hangisiyle, son yıllarda olan ekonomik ve ticari ilişkilerimiz diğerlerine göre daha çok artmıştır?

- a) Almanya b) Çin
c) Ürdün d) Irak

8. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizin en fazla ithal ettiği ürünlerden biri değildir?

- a) Kimyasal ürünler b) Petro Kimya
c) Çay d) Motorlu taşıtlar

9. Türk Cumhuriyetleri ile Ülkemiz arasında gelenek ve göreneklerde benzerlikler görülmektedir.

Aşağıdakilerden hangisiyle bu benzerliklerin temel nedeni açıklanabilir?

- a) İletişim olanaklarının gelişmiştir.
b) Aynı coğrafi bölgelerde bulunulmuştur.
c) Kültürler farklı değerleri taşımaktadır.
d) Ortak kültürel temellere sahiptir.

10. Aşağıdakilerden hangisinde Ülkemiz ile diğer Türk Cumhuriyetlerinin kültürel ve ekonomik ilişkilerini güçlendirmek için yer aldığı kuruluş doğru olarak verilmiştir?

- a) TİKA b) UNİCEF c) WHO d) BM

11. Bir Gezgin Sadece Türk Cumhuriyetlerini gezmek istemektedir. Bu Gezgin, aşağıdaki ülkelerin hangilerini seçmelidir?

- a) Türkmenistan-Özbekistan-Gürcistan
b) Kırgızistan-Türkmenistan-Azerbaycan
c) Azerbaycan-Moğolistan-Gürcistan
d) Moğolistan-Kazakistan-Özbekistan

12. "Okulumuza yeni bir arkadaş geldi. Çok uzaklardan Azerbaycan'dan geldi. Geldiği yer Azerbaycan'ın Başkenti imiş. O kadar anlattı ki bu güzel şehri görmeyi tüm arkadaşlarım gibi bende çok istiyorum."

Yukarıda anlatılan Başkent aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru verilmiştir?

- a) Aşkabat b) Taşkent c) Bakü d) Tiflis

13. Türk cumhuriyetlerine gönderdiğimiz ihraç ürünleri arasında aşağıdakilerden hangisi en başta gelir?

- a) Gıda ürünleri b) Petro Kimya
c) Değerli madenler d) Doğal gaz

14. Aşağıdaki ülke-başkent eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- a) Gürcistan-Tiflis b) Azerbaycan-Bakü
c) Türkmenistan-Taşkent d) Kazakistan-Astana

15. Aşağıdakilerden hangisi tüm dünyayı ilgilendiren, insanların dayanışma ve işbirliği içerisinde olmasını gerektiren ortak sorunlardan biri değildir?

- a) Çevre kirliliği b) Trafik Kazaları
c) Ülkelerin yer şekilleri d) Savaşlar

16. Aşağıdaki seçeneklerden hangisi farklı ülke insanlarını bir araya getiren etkinliklerden biri değildir?

- a) Sinema festivalleri b) Spor Müsabakaları
c) Müzik festivalleri d) Sünnet şölenleri

17. "Çevre sorunları meydana geldikleri alanı etkilemekle kalmayıp diğer ülkeleri de tehdit eder. Çernobil faciası gibi. Bu yüzden..."

Yukarıda cümle aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanırsa daha doğru olur?

- a) Dışarıdan hayvansal ürün satın almamalıyız
b) Uluslararası işbirliğini önemsemeliyiz
c) Komşu ülkelere karşı tedbirli olmalıyız
d) Dışarıdan tarımsal ürünler satın almamalıyız

18. Olimpiyat oyunlarının Türkiye'mizde olması için yetkili kişilerin ısrarla çalışmalarının sebebi aşağıdakilerden hangisi değildir?

- a) Ülkemizi tanıtmak
b) Kültürler arası kaynaşmasını sağlamak
c) Avrupa Ülkelerinin kültürel üstünlüğünü göstermek
d) Ülkemize döviz girdisi sağlamak

19. Ülkemizde yaşanan büyük felaket 17 Ağustos 1999 depreminde komşu ülkelerimiz olan İran, Yunanistan'ın yanı sıra Japonya ve Kore gibi ülkeler de ülkemize çeşitli yardımlar göndermiştir.

Bu ülkelerin Türkiye'ye yardımda bulunmalarının nedeni aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- a) Kültürler arası kaynaşma
b) BM'nin insani yardım çağrısı
c) Türkiye bu ülkelerden yardım istemiştir
d) İnsanların yardımlaşma ve işbirliği duygusu

20. "Türk Tarihi açısından bazı şehirlerin ayrı bir önemi vardır."

Bunun yerine, Aşağıdaki şehirlerden hangisi Türk tarihi açısından diğerlerine göre daha az önemlidir?

- a) Taşkent b) Kabil
c) Buhara d) Semerkant

21. Aşağıdaki ülkelerin hangisinde Türk nüfusunun olması diğer ülkelere göre farklı bir nedene dayanmaktadır?

- a) İngiltere b) Almanya
c) Yunanistan d) Bosna-Hersek

22. Aşağıda verilen Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinden hangisinin nüfusu diğer ülkelere göre daha fazladır?

- a) Özbekistan b) Türkmenistan
c) Kırgızistan d) Kazakistan

23. Aşağıda verilen komşularımızdan hangisi petrol bakımından diğerlerine göre daha çok zengindir?

- a) İran
b) Ermenistan
c) Bulgaristan
d) Yunanistan

24. Aşağıdaki seçeneklerin hangisi bir yerde aşırı nüfuslanmayı etkileyen faktörlerden biri değildir?

- a) İklim şartları
b) Yüzölçümü
c) Yükselti
d) Ekonomik faaliyetler

25. Aşağıdaki grafiğe bakılarak verilen seçeneklerden hangisine ulaşamaz?

Ülkeler	Yıllık Nüfus Artış Oranı
İngiltere	% 2
Fransa	% 1,6
Polonya	% 1,9
Hindistan	% 3,2
Türkiye	% 3,5

- a) Diğerlerine göre daha çok gelişen ülkeler; İngiltere, Fransa ve Polonya'dır
b) Okur-yazar oranı Hindistan'da Türkiye'den daha düşüktür
c) Nüfusu en hızla artan ülke Türkiye'dir
d) Nüfus artış oranı en az Fransa'dır
26. Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinden, Manas adlı destanı ile ünlü olan ülke aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- a) Kazakistan
b) Tacikistan
c) Kırgızistan
d) Özbekistan

27. Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde gelişmiş ülkeleri geri kalmış ülkelere ayıran genel özelliklerden biri değildir?

- a) Yüksek kalkınma hızı
b) Yaşam süresi ortalamasının uzun olması
c) Millî gelirin yüksek olması
d) Doğurganlık Yüzdesinin Yüksek Olması

28. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde, Ülkemizde kırsal kesimden kentlere göçü arttıran nedenlerden biri verilmemiştir?

- a) Besi hayvancılığına verilen önemim artması
b) Tarımın makineleşmesi
c) Tarımda verimin düşmesi
d) Büyük arazilerin miras yoluyla parçalanması

29. "Bu ülkede çıkan petrol İskenderun Körfezine boru hattıyla gelir ve tüm dünyaya buradan ihraç edilir."

Yukarıda sözü edilen ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- a) İran
b) Irak
c) Rusya
d) Suriye

30. Aşağıdaki özelliklerinden hangisi, Türkiye'nin uluslararası politikada önemini daha çok artırmıştır?

- a) Engebeli Yer şekillerine sahip olması
b) Orta kuşakta yer alması
c) Uzunluk yönü Doğu - Batı yönünde olması
d) Özel konumu

31. Dünya üzerindeki birçok ülke herhangi bir yerde olan bir depremde yardım gönderirler. Bunun sebebi aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilmiştir?

- a) Siyasi çıkar ilişkileri
b) İşbirliği ve Yardımlaşma duygusu
c) Diğer Devletlerden çekinme
d) Fakir olan ülkelerin zengin ülkelere beklentisi

32. Dönenceler çevresi ve orta kuşakta deniz etkisine kapalı yerlerdeki vahalar dışında kalan çöllerde yerleşmelere rastlanmaz.

Buralarda nüfusun seyrek olması, aşağıdakilerden hangisine bağlanamaz?

- a) Düşme açısı küçük olan güneş ışınlarına
b) Fazla Sıcaklık farkına
c) Çok yüksek Sıcaklığa
d) Yağışların yetersizliğe

33. Atatürk, uluslararası alanda ülkemizin millî dış politikasında üç ilkeyi bize temel unsur olarak bırakmıştır. Bunlar, tam bağımsızlık, karşılıklık ve devletlerin eşitliğidir.

Buna göre, Atatürk döneminde yapılan aşağıdaki faaliyetlerden hangisi, millî dış politika ilkeleri doğrultusunda yapılan faaliyetlere örnek olarak gösterilebilir?

- a) Aşar vergisinin kaldırılması
b) Yeni alfabenin kabul edilmesi
c) Uluslararası kuruluşlara üye olunması
d) Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi

34. Türkiye aşağıdaki ürünlerden hangisinin üretiminde dünyada ilk sıralarda yer almaz?

- a) Tekstil
b) Çay
c) Fındık
d) İncir

35. Benim adım Nisa. Benim yaşadığım ülke olan Suriye hakkında yabancı bir arkadaşımın yanlış bildiği bir bilgiyi düzeltmek istiyorum, bana yardımcı olur musunuz?

Aşağıdakilerden hangisi Nisa'nın Suriye hakkında verdiği yanlış bilgidir?

- a) Fırat ve Dicle bu ülke topraklarından doğar
b) Başkenti Şam'dır
c) Türkiye'nin güneyinde yer alır
d) Akdeniz'e kıyısı vardır

Başarılar.

EK 2: Deney Grubunun ön-test ve son-test Sonuçları

DENEY GRUBU 6 - A SINIFI "ÜLKEMİZ VE DÜNYA" BAŞARI TESTİ				
SIRA NO	CİNSİYET	ADI SOYADI	ÖN TEST PUANI	SON TEST PUANI
1	K	ŞEYMANUR ALTINAY	7	21
2	K	ÖZGE ÇAR	7	28
3	K	ÖZLEM OĞUZ	10	27
4	E	SERKAN TOSUN	8	25
5	K	TUĞÇE SENA DÜZGEN	14	22
6	K	RANA MAYDA	13	29
7	K	EDA NUR VURAL	8	21
8	K	ESMA ÖZTÜRK	6	24
9	E	ABDUSSAMET GENÇ	4	21
10	K	ESRA ELÇİ	11	23
11	E	KADİR KALKAN	11	28
12	E	NECDET DEMİRAY	13	24
13	K	İLAYDA SUDE SARI	8	13
14	K	GÖKÇENUR BÜYÜKKIŞLA	12	20
15	K	TUĞBACAN DEMİR	11	23
16	K	KADER DAKIN	8	23
17	K	KİBARIYE DAKIN	11	22
18	E	İSMAİL UĞURLU	11	25
19	K	AYŞE HÜMEYRA SEZER	12	26
20	E	ALİ ÇINAR	12	21
21	E	DOĞUKAN ÇALAK	12	16
22	K	ZEHRA ZÜLAL GENÇ	13	28
23	E	OĞUZHAN KOÇAK	12	25
24	K	GUNCHA GUBAYEVA	12	32
25	K	KÜBRA NUR YÜKSEL	14	29
26	K	MERVE SOLMAZ	9	33
27	K	BEYZA NUR ÇELEN	10	28
28	E	HÜSEYİN EMRE YORULMAZ	13	34
29	E	ÖMER AĞSAY	5	31
30	K	ŞEYMA NUR DEMİR	15	30

EK 3: Kontrol Grubunun ön-test ve son-test Sonuçları

KONTROL GRUBU 6 - B SINIFI "ÜLKEMİZ VE DÜNYA" BAŞARI TESTİ				
SIRA NO	CİNSİYET	ADI SOYADI	ÖN TEST PUANI	SON TEST PUANI
1	E	EMRE CAN İPEK	13	22
2	E	BAYRAM GEDEK	9	26
3	K	YASEMİN ELÇİ	13	22
4	E	CENGİZ PALTA	9	26
5	K	SEVDA İNCE	10	25
6	E	MUSTAFA SARISOY	10	25
7	E	MEHMET HAN	4	31
8	E	BÜLENT DAKIN	10	25
9	K	KÜBRA GENÇ	6	29
10	E	DENİZ UĞURLU	7	28
11	E	RAMAZAN KALKAN	12	23
12	K	KÜBRANUR YILDIZ	14	21
13	E	İHSAN YUMUŞAK	7	28
14	E	YAVUZ TUĞRUL BÜYÜKKIŞLA	7	28
15	E	ERGİN ZAFER GÖRÜR	7	28
16	E	FURKAN DENİZ	11	24
17	K	KADER ELÇİ	10	25
18	K	ŞEYMA ÖGÜT	10	25
19	K	SEÇİL NARİN TOPRAK	11	24
20	E	MUHAMMET KOÇAK	13	22
21	K	RABİA KAÇAR	11	24
22	K	YAĞMUR DAĞTEKİN	10	25
23	E	DOĞUKAN ARISOY	19	16
24	K	YUSUF ÖNDE	8	27
25	K	KÜBRA KOÇ	10	25
26	E	YUNUS EMRE YILDIZ	11	24
27	E	MEHMET UTAV	10	25
28	E	FURKAN YILDIZ	5	30
29	K	MELİSA ALTINSOY	10	25
30	E	KADİR ATALAY	10	25

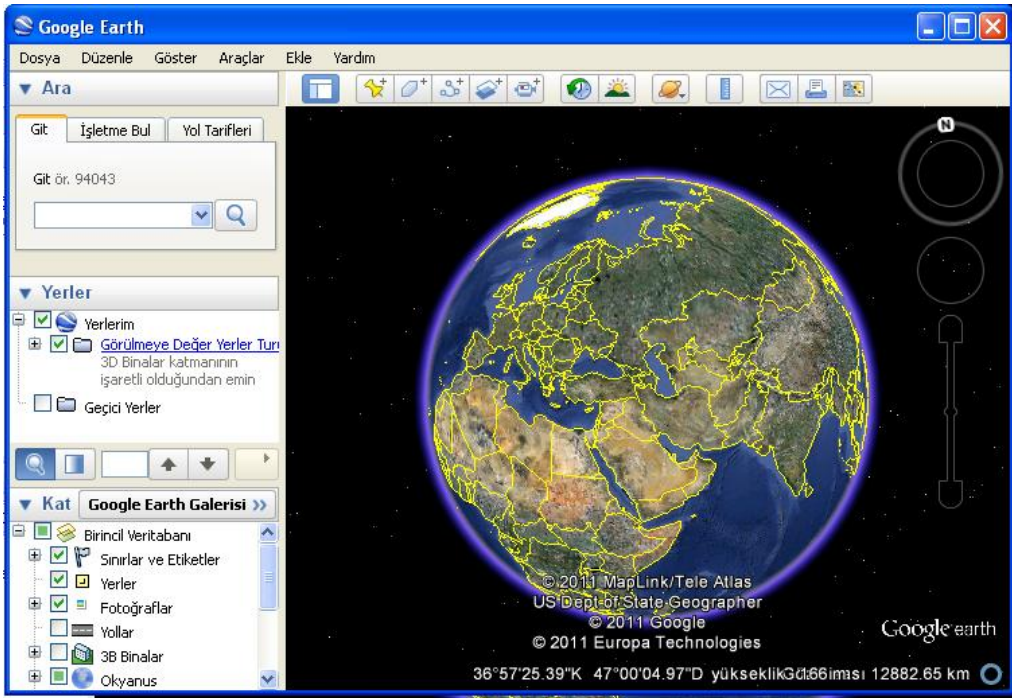
EK 4: Kullanılan Sunumun Ekran Tasarım Örnekleri

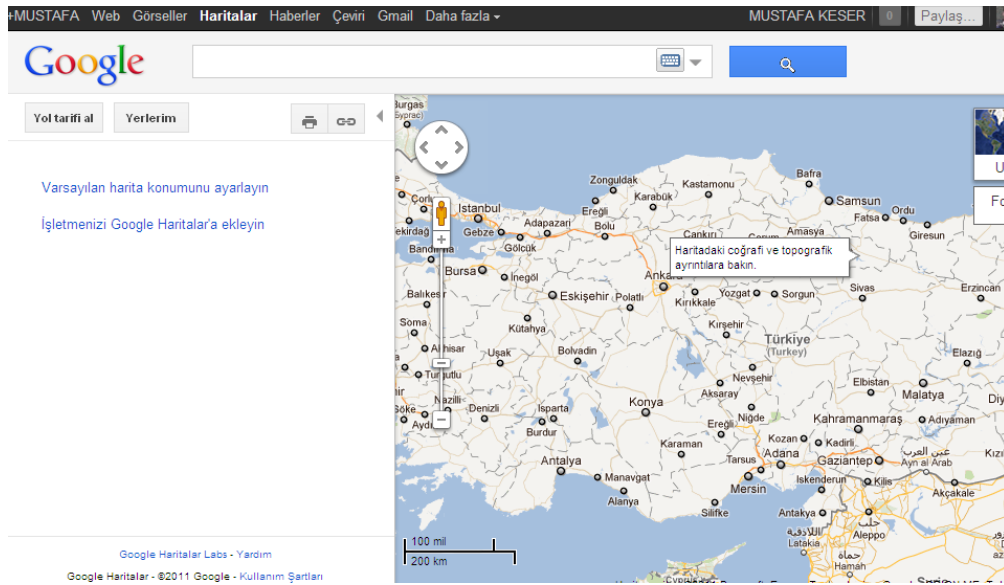
Sosyal Bilgiler 6

- 1. Ünite: Sosyal Bilgiler Öğreniyorum
- 2. Ünite: Yeryüzünde Yaşam
- 3. Ünite: İpek Yolu'nda Türkler
- 4. Ünite: Ülkemizin Kaynakları
- 5. Ünite: Ülkemiz ve Dünya**
- 6. Ünite: Demokrasinin Serüveni
- 7. Ünite: Elektronik Yüzyıl

MEB VİTAMİN Sosyal Bilgiler – 6

Google Earth - 6 Sürümü Bilgisayar Ekran Görüntüsü (Google Earth Programı)

Google Haritalar (Google Maps)

ÜLKEMİZ VE DÜNYA

1. Görsel materyalleri ve verileri kullanarak dünyada nüfus ve ekonomik faaliyetlerin dağılımını nedenleri hakkında çikararak bulunur.

KAZANIMLAR

1. Görsel materyalleri ve verileri kullanarak dünyada nüfus ve ekonomik faaliyetlerin dağılımını nedenleri hakkında çikararak bulunur.

Kıtaların Buluşma Noktası: Türkiye...

Türkiye'nin özel konuma geçtiği yarımadaları inceleyerek, dünya üzerinde çok önemli bir yere sahip olduğu görülür.

Türkiye'nin Dünya Üzerindeki Yeri.

Türkiye Arapça ve Afrika kıtalarının birleşme noktasıdır. Bu konumunda; Üç kıta arasında köprü durumundadır. İpek Yolu ve Baharat Yolu gibi iki önemli ticareti yola geçitlik yapmıştır.

2. Doğal özellikleri bakımından sergindirir.

3. Dünyada en fazla petrol çıkarılan Irak, İran, Azerbaycan gibi ülkelere komşudur.

4. Üç tarafı denizlerle çevrilidir ve yarıada şekilleri geçitliklidir. Bunun sonucunda; Üç farklı iklim tipi görülür.

Yetiştirilen tarım ürünü peşide fazladır. Turizm faaliyetleri yaygındır.

5. Ortalama yükseltileri fazla olan bir ülkedir.

6. Yükseltiler batıdan doğuya doğru artmaktadır.

7. Türkiye özel konumu nedeniyle bir çok uluslararası kuruluşun üyesidir.

8. En uzun kara sınırı Suriye, en kısa kara sınırı Azerbaycan ile dir.

9. Türkiye Arapça, Yunanca ve Bulgarca, Azeri, Ermenice, Azerbaycan, İran, Türk ve Suriye ile komşudur.

10. Karadeniz, Akdeniz, Marmara, Ege ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri bölgenin başlıca bölgeleridir.

İzmir bu bölgelerden dolayı Türkiye'nin stratejik önem arz eder.

Bölgenin en gelişmiş alanıdır.

DÜNYAMIZI TANIMLIYORUZ

Nüfus: sınırları belli bir alanda yaşayan insan sayısıdır.

Ekonomik faaliyetler: yarımadada yaşayan insanların temel ihtiyaçlarını gidermek için yaptıkları işlemlerdir.

Dünyada nüfus ve ekonomik faaliyetlerin dengeli bir şekilde dağılımıdır.

Yarımadada nüfus ve ekonomik faaliyetlerin dengeli bir şekilde dağılımıdır.

Yarımadada nüfus ve ekonomik faaliyetlerin dengeli bir şekilde dağılımıdır.

Yarımadada nüfus ve ekonomik faaliyetlerin dengeli bir şekilde dağılımıdır.

Yarımadada nüfus ve ekonomik faaliyetlerin dengeli bir şekilde dağılımıdır.

Yarımadada nüfus ve ekonomik faaliyetlerin dengeli bir şekilde dağılımıdır.

Dünyada sık nüfuslu alanların genel özellikleri

Ekim şartlarının uygun olduğu alanlardır.

Anlaşılabilir ve verimli alanlardır.

Endüstrinin geliştiği alanlardır.

Ulaşımın zor yapıldığı alanlardır.

Dünyada seyrek nüfuslu alanların genel özellikleri

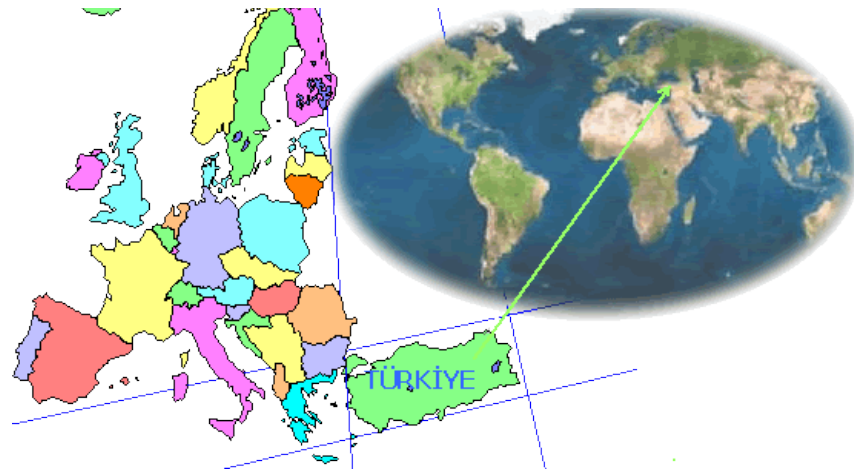
Anlaşılabilir, eğilimli olduğu alanlar ile toprakların verimsiz olduğu alanlardır.

Ulaşımın zor yapıldığı alanlardır.

Dünyada nüfus ve ekonomik faaliyetlerin yoğun olduğu yerler

Bah Arapça ülkeleri

Dünyada nüfus ve ekonomik faaliyetlerin seyrek olduğu yerler

Ülkemiz ve Dünya

DÜNYA'NIN NERESİNDEYİZ

Sınırları belirli bir alan içinde yaşayan insan sayısına nüfus denir. Bu alan Dünyanın tamamı olabileceği gibi kıta, ülke, bölge, il, ilçe, köy veya daha dar bir alan da olabilmektedir.

İnsanların eseri olan ya da doğal çevreden elde edilen, işletildiğinde gelir getiren zenginlikler ekonomik kaynak olarak adlandırılır. Ekonomik kaynakların işleniş şekillen, mal ve hizmet etkinlikleri ile bu etkinliklerden doğan ilişkilerin bütününe de ekonomik faaliyetler denir.

Nüfus ve ekonomik faaliyetler yeryüzüne eşit ve dengeli bir şekilde dağılmamıştır. Bunun nedeni yeryüzündeki her alanın aynı özellikleri taşımasıdır.

Dünya üzerinde nüfusun ve ekonomik faaliyetlerin dağılışının düzensiz olmasında çeşitli faktörler etkilidir. Bunlar;

Fiziki Faktörler

1. Yeryüzü şekilleri
2. İklim özellikleri
3. Bitki örtüsü
4. Toprak verimliliği
5. Su kaynakları
6. Kara ve denizlerin dağılışı
7. Coğrafi konum
8. Yer altı kaynakları
9. Bakı

Beşeri ve Ekonomik Faktörler

1. Ulaşım
2. Sanayileşme
3. Ticaret
4. Tarım
5. Yer altı zenginlikleri
6. Turizm
7. Tarihi faktörler
8. Göçler

Dünyanın Neresindeyiz?

Türk Dünyası Haritası

EK 5: İzin Belgeleri

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı :B.30.2.ASÜ.0.72.00.00/211 - 1013
Konu : Başarı Testi Uygulama İzni

30.03/2011

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

- İlgi: a) 09.03.2011 tarih ve B.30.2.ASÜ.0.41.00.00/135 sayılı yazınız.
b) Aksaray Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 21.03.2011 tarih ve B.08.4.MEM.4.68.00.06-666/377-6326 sayılı yazısı.

Aksaray Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün Enstitünüz İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı öğrencisi Mustafa Şaban KESER'in başarı testi uygulama izni ile ilgili yazısı yazımız ekinde gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet Emin KÜÇÜK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Eki: İlgi (b) yazı örneği

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	
Evrak No.	270/2
Tarih:	30.03.2011
V. Yan:	

Adres: Aksaray Üniversitesi Merkez Yerleşkesi Rektörlük Binası Zemin Kat 68100 Aksaray/TÜRKİYE
Tel : 0382 2801081-2801084 Fax : 0382 2801085
E-posta : oidb@aksaray.edu.tr Web : <http://www.aksaray.edu.tr>

T.C
AKSARAY VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı :B.08.4.MEM.4.68.00.06-666/377
Konu :Tez Önerisi

6326

21 Mart 2011

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

- İlgi :a) 28/02/2007 tarih ve B.08.0.EGD.0.33.05.311.311/1084 sayılı Makam onayı ile yürürlüğe giren "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma Ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin Ve Uygulama Yönergesi"
b) Aksaray Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 14/03/2011 tarih ve B.30.2.ASÜ.0.72.00.00/163-825 sayılı yazısı.

İlgi (b) yazı ile Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı öğrencisi Mustafa Şaban KESER'in yürütmekte olduğu ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin "Sosyal Bilgilerde Bilgisayar Destekli Eğitim Akademi Başarıya Etkisi" konulu tez ile ilgili olan anket çalışmasını İlimiz 125. Yıl İlköğretim Okulunda yapılması istenilmektedir.

Yapılması istenilen araştırma çalışmalarına ilişkin formlar ilgi (a) yönerge hükümleri doğrultusunda Müdürlüğümüz Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiş olup, söz konusu araştırmanın yapılmasına ilişkin Valilik Makamının 15/03/2011 tarih ve B.08.4.MEM.4.68.00.06.666/362-5778 sayılı oluru ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve araştırma sonunda ilgi (a) yönergenin 5. maddesinin (o) bendi gereği EK-1 formu ve araştırmanın iki örneğinin CD'ye kayıtlı olarak gönderilmesini rica ederim.

- EKLER :
- Olur (1 Adet)
- Form (1 Adet)

İlgi birime cevap
verdim
28.03.11
[Signature]

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ			
TARİHİ	25.03.11		
SAYI	7085		
BİRLİKLER	BEKLENTİ	BAĞLI	KODOR DOK
GEN.BEK			
PER.D			
ÖGR.İŞL.D.		✓	
SKS.D.			
İMİD.D.			
YAPIL.İŞL.D.			
BİL.İŞL.D.			
STR.D.			
KÜT.D.			
HÜK.MÜŞ.			
DÖN.SER.			
REK.ÖZK.			

[Signature]
Hüdaya Mete B. JHARA
Vali a.
Vali Yardımcısı V.

Aksaray Üniversitesi Rektörlüğü
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
Tarih : 21.03.2011
Sayı : 6326

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Sofular Mahallesi
Hasas Caddesi No:1 68100 AKSARAY
Tel : 0 382 213 68 40, 212 00 12, 212 64 94
Faks : 0 382 213 68 14

aksaraymem@meb.gov.tr | http://aksaray.meb.gov.tr

T.C
AKSARAY VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.68.00.06-666/362
Konu : Tez Önerisi

5778

13.03.2011

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi :** a) 28/02/2007 tarih ve B.08.0.EGD.0.33.05.311.311/1084 sayılı Makam onayı ile yürürlüğe giren "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma Ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin Ve Uygulama Yönergesi"
b) Aksaray Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 03/03/2011 tarih ve B.30.2.ASÜ.0.72.00.00/124-643 sayılı yazısı.
c) Valilik Makamı'nın 02/04/2009 tarih ve B.08.4.MEM.4.68.00.06-666/2265-037 sayılı oluru.
d) Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma Değerlendirme Komisyonunun 14/03/2011 tarihli Araştırma Değerlendirme Formu (Form:2).

Aksaray Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın ilgi (b) yazısı ile, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı öğrencisi Mustafa Şaban KESER'in yürütmekte olduğu ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin "Sosyal Bilgilerde Bilgisayar Destekli Eğitimin Akademik Başarıya Etkisi" konulu tez ile ilgili olan anket çalışmasını, İlimiz 125. Yıl İlköğretim Okulunda yapılması istenilmektedir.

Yapılması istenilen tez ile ilgili anket formları, İlgi (a) yönerge hükümleri doğrultusunda ilgi (c) olur ile oluşturulan komisyon tarafından düzenlenen ilgi (d) Araştırma Değerlendirme Formunda "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi"ne göre müracaat incelenmiş olup, tez ile ilgili anket çalışmasını İlimiz 125. Yıl İlköğretim Okulunda uygulanması, Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, olurlarınızı arz ederim.

Eren KOÇAŞ
İl Millî Eğitim Müdürü V.

OLUR
14/03/2011
Hüdayar Mete BUHARA
Vali a.
Vali Yardımcısı V.

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Sofular Mahallesi
Hasas Caddesi No:1 68100 AKSARAY
Tel : 0 382 213 68 40, 212 00 12, 212 64 94
Faks : 0 382 213 68 14

aksaraymem@meb.gov.tr | http://aksaray.meb.gov.tr

TÜRKİYE'NİN DIŞ SATIMI (İHRACATIMIZ)

Ülkemizin dış ticaret hacmi yıllara göre büyümüş olsa da henüz yeterli düzeyde değildir. Özellikle dış satımımız istenilen düzeye ulaşamamıştır. Bunda dış pazarlarda yaşanan rekabet güçleri, hızlı nüfus artışı ve dışardan alınan ağır sanayi ürünlerine ödenen güdülerin fazla olması gibi faktörler etkili olmuştur.

Türkiye'nin İhraç Ettiği Başlıca Ürünler

Madencilik sektöründe;

Krom, Bor, Civa, Manganez, Bakır.

Tarım sektöründe;

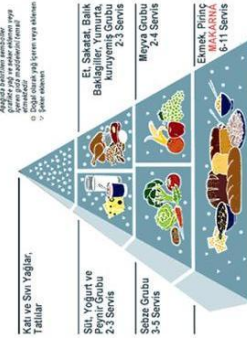
Tütün, Sanayi bitkileri, İncir, Üzüm, Zeytin, Turunçgiller, Buğday, Arpa, Sebze ve meyve, Canlı hayvan, Hayvansal ürünler, Su ürünleri

İmalat sanayi sektöründe:

Dokuma ve tekstil ürünleri, Bitkisel ve hayvansal yağlar, Unlu mamuller, Plastik maddeler, Orman ürünleri, Kimyasal maddeler, Demir - çelik ürünleri, Madeni eşyalar, Ev eşyaları, Şeker, Lastik, Çimento.

Türkiye'nin En Fazla İhracat Yaptığı Ülkeler

Almanya, ABD, İspanya, İngiltere, Hollanda, İtalya, Rusya, Fransa.

Bir ülkenin ihracatı ve ithalatı üzerinden alınan vergiye gümrük vergisi denir. Devlet gümrük vergisinin alınmasından sorumludur ve bazı kuruluşları aracılığıyla bu işi yapar. Ülkelerin giriş ve çıkışlarında gümrük kapısı olarak adlandırılan vergi denetiminin yapıldığı yerler vardır.

Ülke	Başkent	Gümrük Kapısı	Ülke	Başkent
Suriye	Şam	Nusaybin, Cilvegözü, Ceylanpınar	Azerbaycan	Bakü
Irak	Bağdat	Habur	Özbekistan	Taşkent
İran	Tahrân	Gürbulak, Eseneere	Kırgızistan	Bişkek
Gürcistan	Tiflis	Sarp	Kazakistan	Astana
Ermenistan	Erivan	Akyaka	Türkmenistan	Aşgabat
Nahçıvan Bölge	Özerk Bölge	Dilucu	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	Lefkoşa
Yunanistan	Athina	İpsala		
Bulgaristan	Sofya	Kapıkule		
Türkiye'nin sınırlarını kapsayan			Türk Cumhuriyetleri	

Son yıllarda ülkeler arasında belirlenen bazı merkezlerde gümrük vergisi ödemeden mal alımı ve satımı yapılan serbest ticaret bölgeleri oluşturulmaktadır.

ÜLKEMİZ VE DÜNYA

Belirli bir kazanç sağlamak amacıyla her türlü mal ve hizmetin alım satım faaliyetlerine ticaret adı verilir. Bir ülkenin sınırları içindeki iş pazara yönelik ticaret iş ticaret, ülkeler arasında dış pazara yönelik ticaret ise dış ticaret olarak adlandırılır. Ülkeler ürettikleri mallarını ya da ham maddelerin fazlasını diğer ülkelere satar.

SOSYAL MUCİTLER

AKSARAY-125. YIL İLKÖĞRETİM OKULU
6 / A SINIFI

Dış ticaret içinde yer alan bu faaliyete dış satım (ihracat) adı verilir. Dış ticaret ile satılan malların döviz olarak karşılığında dış ticaret hacmi denir. Ülkelerin ihtiyacı olan çeşitli ürünleri diğer ülkelere denir.

TÜRKİYE'NİN İTHALAT VE İHRACATINDA ÖNEMLİ YERE SAHİP ÜLKELERLE YAPTIĞI TİCARET

- 1) Almanya :** Türkiye'ye yaptığı ihracat: Otomobil ve diğer taşıtlar, çeşitli makineler, plastik ve plastik ürünler, eczacılık ürünleri.
Türkiye'den yaptığı ithalat: Hazır giyim eşyaları, otomotiv ürünleri, elektronik eşya, yarı mamul mallar (deri, kağıt, kauçuk), tütün, meyve ve sebze.
- 2) ABD :** Türkiye'ye yaptığı ihracat: Hurdalı demir ve çelik, sivil uçak ve helikopter, haberleşme cihazları, elektrikli cihazlar, eczacılık ürünleri, tıbbi malzemeler, misir ve soya yağı.
Türkiye'den yaptığı ithalat: Hazır giyim eşyası, demir ve çelik ürünleri, tütün, çeşitli meyve ve sebze.
- 3) İngiltere :** Türkiye'ye yaptığı ihracat: Petrol ürünleri, eczacılık ürünleri, otomobil ve kara taşıtları, uçak ve çeşitli makineler.
Türkiye'den yaptığı ithalat: Otomotiv ürünleri, hazır giyim eşyaları, elektronik eşya, yan mamul mallar (deri, kağıt, kauçuk), meyve ve sebze.
- 4) İtalya :** Türkiye'ye yaptığı ihracat: Motorlu kara taşıtları, çeşitli makineler, ilaçlar ve kimyasal maddeler, mutfak eşyaları ve ev gereçleri.
Türkiye'den yaptığı ithalat: Otomotiv ürünleri, pamuk ve pamuk ipliği, hazır giyim eşyaları, elektronik eşyalar, demir ve çelik ürünleri, çeşitli meyve ve sebze.
- 5) Fransa:** Türkiye'ye yaptığı ihracat: Otomobil ve diğer kara taşıtları, çeşitli makineler, haberleşme cihazları, kimyasal ürünler, eczacılık ürünleri, kozmetik ürünler, demir ve çelik ürünleri, uçak ve savunma sanayisi ürünleri.
Türkiye'den yaptığı ithalat: Otomotiv ürünleri, hazır giyim eşyaları, iplik, deri ürünler, elektronik eşya, çeşitli meyve ve sebze.

TÜRKİYE'NİN TÜRK CUMHURİYETLERİ İLE YAPTIĞI TİCARETLER

- Azerbaycan (Başkenti Bakı) Türkiye'ye yaptığı ihracat:** Pamuk, plastik eşya, ham deri, bakır, alüminyum, kurşun, çeşitli sebze ve meyveler, makine ve cihazlar, yün, gübre, demir-çelik.
- Türkiye'den yaptığı ithalat:** Şeker, elektrik enerjisi, un ve unlu ürünler, margarin, buğday, zeytinyağı, ayçiçek yağı, süt ve süt ürünleri, peynir, bisküvi, deri ürünleri, deterjan, plastik ve plastik ürünler, beyaz eşya, tekstil, kağıt ve karton, telefon, cam, halı ve ayakkabı.
- Kazakistan (Başkenti Astana) Türkiye'ye yaptığı ihracat:** Tahıl ürünleri, meyveler, pamuk, tuz, kukürt, ham petrol, demir ve çelik, bakır ve bakır ürünler, çeşitli makineler.
- Türkiye'den yaptığı ithalat:** Elektrikli makine ve cihazlar, mobilya, ayakkabı, halı, seramik ürünler, alüminyum, kağıt ve karton, sabun, deterjan, kimya sanayi ürünleri, kozmetik, hayvansal, bitkisel, katı ve sıvı yağlar, inşaat malzemesi, telefon, tütün ve tütün ürünleri.
- Türkmenistan (Aşkabat) Türkiye'ye yaptığı ihracat:** Pamuk, pamuklu ürünler, mineral yağ ve yakıt, bakır ve bakırdan eşya, cam ve cam eşya, deri, kösele ve halı.
- Türkiye'den yaptığı ithalat:** Elektrikli makine ve cihazlar, demir-çelikten eşya, sabun temizlik malzemeleri, mobilya, aydınlanma ürünleri, şekerli ve kakaolu ürünler, bisküvi, macun, sakız, un, nişasta, süt.
- Özbekistan (Başkenti Taşkent) Türkiye'ye yaptığı ihracat:** Hububat, yağlı tohum ve meyve, tuz, kukürt, mineral yakıt ve yağları, demir-çelik, bakır ve bakırdan eşya, makineler, mekanik cihazlar.
- Türkiye'den yaptığı ithalat:** Gıda ürünleri, tıbbi cihazlar, elektrikli aletler, ulaşım araçları, elektronik ürünler, inşaat malzemesi, plastik.

Nüfus ve ekonomik faaliyetler yeryüzüne eşit ve dengeli bir şekilde dağılmamıştır. Bunun nedeni yeryüzündeki her alanın aynı özellikleri taşımasıdır.

Dünya üzerinde nüfusun ve ekonomik faaliyetlerin dağılımının düzensiz olmasında çeşitli faktörler etkilidir. Bunlar;

Fiziki Faktörler	Beşerî ve Ekonomik Faktörler
1. Yeryüzü şekilleri	1. Ulaşım
2. İklim özellikleri	2. Sanayileşme
3. Bitki örtüsü	3. Ticaret
4. Toprak verimliliği	4. Tarım
5. Su kaynakları	5. Yer altı zenginlikleri
6. Kara ve denizlerin dağılışı	6. Turizm
7. Coğrafi konum	7. Tarihî faktörler
8. Yer altı kaynakları	8. Göçler
9. Bakı	

Arazinin engebeli olduğu yerlerde ulaşım, iş alanları ve tarım alanları kısıtlı olur. Bu nedenle dağlık ve engebeli alanlar nüfusun seyrek olduğu yerlerdir. Dünya nüfusunun yaklaşık onda dokuzu ova ve düzlüklerde yaşamaktadır. İnsanlar asırlar boyunca yerleşmek için düz alanları seçmişlerdir. Örneğin; Alp ve Himalaya dağları gibi yüksek ve engebeli yerlerde nüfus oldukça azdır.

İklim özellikleri de nüfusun coğrafi dağılışı üzerinde etkilidir. Sıcaklık ve yağış koşullarının yeterli olduğu yerlerde nüfuslanma fazla iken ekonomik faaliyetler de çeşitlidir. Buna karşılık sıcaklığın ve yağışın yetersiz veya çok fazla olduğu yerlerde ise nüfus ya çok az ya da hiç yoktur. Kutup bölgeleri ve Ekvator çevresi bu duruma örneklerdir. Doğal bitki örtüsü orman olan bu alanlar tarıma ve yerleşmeye elverişli değildir.

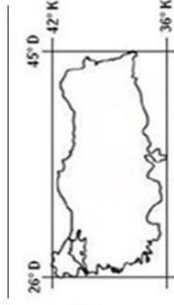

Sınırları belirli bir alan içinde yaşayan in-san sayısına nüfus denir. Bu alan Dünyanın ta-mamı olabileceği gibi kıta, ülke, bölge, il, ilçe, köy veya daha dar bir alan da olabilmektedir.

İnsanların eseri olan ya da doğal çevre-den elde edilen, işletildiğinde gelir getiren zenginlikler ekonomik kaynak olarak adlandırılır. Ekonomik kaynakların işleniş şekilleri, mal ve hizmet et-kinlikleri ile bu etkinliklerden doğan ilişkilerin büt-tününe de ekonomik faaliyetler denir.

ÜLKEMİZ VE DÜNYA

DÜNYA'NIN NERESİNDEYİZ?

GENÇ BİLİM
AKSARAY—125. YIL
İLKÖĞRETİM OKULU
6/A SINIFI

Hayatta en hakiki mürşit, ilimdir.

Mustafa Kemal Atatürk

Dünyada Nüfusun Yoğun Olduğu Yerler

Afrika'da Nil Vadisi, Kuzey Amerika'nın doğu kıyıları, Güneydoğu Asya kıyıları (Malezya, Endonezya, Hindistan), Avrupa ülkeleri (Fransa, İngiltere, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Almanya, İsveç), Macaristan, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya). Dünyada nüfus yoğun olduğu yerlerde iklim şartları elverişli, yeryüzü şekilleri sade, tarım alanları geniş, toprak özellikleri tarıma elverişli, su kaynakları bol, ulaşım ağı gelişmiştir.

Dünyada Nüfusun Az Olduğu Yerler

Dağların yüksek kesimleri, Kuzey ve güney kutup çevreleri, Bataklık alanlar ve engelbeli dağlık araziler, Ekvatorial bölgedeki Amazon ve Kongo havzaları gibi sık ormanlık alanlar, Asya Kıtası içlerindeki ve dönemsel çevresindeki çöl ve bozkır alanlarıdır.

Dünyada nüfusun ve ekonomik faaliyetlerin az olduğu yerler doğal faktörler açısından insan yaşamı için uygun koşullar taşımayan yerlerdir.

Nüfus Yoğunluğu Fazla Olan Ülkelerden Bazıları

Bangladeş, Güney Kore, Hollanda, Belçika, Japonya, Hindistan, El Salvador, Sri Lanka, İngiltere, Almanya.

Nüfus Yoğunluğu Az Olan Bazı Ülkeler

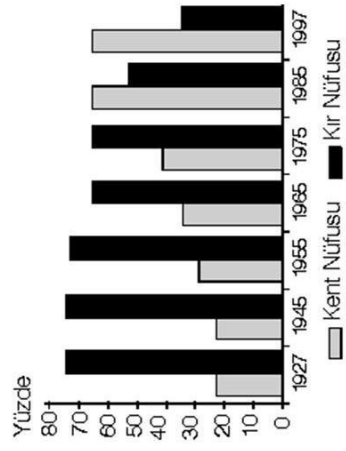
Moğolistan, Namibya, Avusturya, Montanya, Libya, Kanada, Kazakistan, Orta Afrika, Bolivya, Rusya

TÜRKİYE'DE NÜFUS DAĞILIŞI

Türkiye'de kıyı kesimleri, iklimin elverişli olmasından dolayı tarımsal etkinlikler için uygun koşullar oluşturmaktadır. Bu nedenle kıyı kesimlerinde nüfus yoğunluğu fazladır.

Kırsal nüfus çok soğuk geçen yüksek ve engelbeli alanlarla kırsal nüfusun yoğun olduğu kesimlerde nüfus yoğunluğu azdır.

Türkiye'de Nüfusun Yoğun Olduğu Kesimler	Türkiye'de Nüfusun Seyrek Olduğu Kesimler
1. Çatalca-Kocaeli Bölümü başta olmak üzere Marmara Bölgesi,	1. Doğu Karadeniz'in iç kesimleri,
2. Ege Bölümü,	2. Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki yüksek platolar,
3. Çukurova ve Akdeniz kıyı kesimi,	3. Hakkâri Bölümü (Doğu Anadolu)
4. Doğu Karadeniz'in kıyı kesimleri,	4. Menteşe Yöresi (Akdeniz)
5. İç kesimlerde verimli alüvyal ovalar.	5. Tekeli ve Taşeli platoları (Akdeniz)
	6. Yıldız Dağları Bölümü (Marmara)

KİM NEREDE ÇALIŞIYOR?

Dünya üzerinde yaşayan nüfusun bir kısmını tarım, bir kısmını sanayi, bir kısmını da hizmet sektöründe çalışmaktadır. Bu sektörler içinde değişik meslek dalları yer almaktadır.

Sektörün Adı	Ekonomik Faaliyet	Kolları
Tarım		Tarla ve bahçe bitkileri, hayvancılık ve ormancılık
Sanayi		Madencilik, Elektrik, gaz ve su, İnşaat ve bayındır işleri
Hizmetler		Toplan ve perakende ticaret, lokanta ve oteller, ulaştırma, haberdarlık, depolama, mali kurumlar, sigorta ve yardımcı iş hizmetleri, toplumsal hizmetler, sosyal ve kişisel hizmetler

Tarım sektöründe çalışan nüfusun yoğun olduğu ülkeler fazla gelişme göstermemiştir. Hizmet ve sanayi sektöründe çalışan nüfusun fazla olduğu ülkeler ise oldukça gelişmiş ülkelerdir.

Ülkelerin ekonomik alanda öne çıkma alanları; İklim özellikleri, Toprak özellikleri, Doğal kaynaklar, Devlet politikası, Yeterli insan gücü, Girişimcilik arayışı etkili olur.

Tüm bu etkenlerin yanında yaşadıkları ülkenin kalkınması için insanlarını;

Dünya, Çalışkan, Vatanı ve milletini seven, Sonumluluk duygusu gelişmiş olmaları gerekmektedir.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Mustafa Şaban KESER

Doğum Yeri : AKSARAY

Doğum Yılı : 11.09.1975

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl)

Lise : Helvadere Lisesi / AKSARAY - 1991

Lisans : N.Ü. Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ABD. - 2002

Yüksek Lisans :

Haberleşme Bilgileri

Adres : Fatih Mahallesi 4105 Sokak No: 11 - AKSARAY

Telefon : +90.531.995.66.09

E-posta : mskeser@meb.gov.tr